

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM OPĆINA MLJET

Naručitelj

Turistička zajednica općine Mljet

Izrađivač

Virtualni asistent, obrt za poslovno savjetovanje

Mljet
ožujak 2026.

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
1. UVOD I PRISTUP	4
1.1. Polazište i ciljevi Plana.....	4
1.2. Metodologija rada.....	6
1.3. Ključni dionici.....	8
2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA.....	9
2.1. Profil turističkog odredišta – općina Mljet	9
2.2. Turistički proizvod i usluge.....	13
2.3. Popis resursne osnove.....	16
2.3.1. Prirodni resursi.....	16
2.3.2. Kulturno-povijesna baština	28
2.3.3. Turistički putevi.....	37
2.3.4. Geografska, klimatska i prirodna obilježja.....	38
2.4. Analiza javne turističke infrastrukture	39
2.5. Komunalna infrastruktura.....	40
2.5.1. Telekomunikacije	41
2.5.2. Elektroopskrba i obnovljivi izvori energije	41
2.5.3. Vodoopskrba.....	42
2.5.4. Otpadne vode i oborinska odvodnja.....	42
2.5.5. Gospodarenje otpadom	43
2.6. Prometna infrastruktura.....	43
2.7. Stanje digitalizacije	44
2.8. Stanje pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama	45
2.9. Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji (javne usluge i servisi)	45
2.10. Stanje i potreba ljudskih potencijala.....	46
2.11. Komunikacijske aktivnosti	46
2.12. Analiza konkurencije.....	47
2.13. Izvešće o provedenoj analizi stanja	47
3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA	48
4. POKAZATELJI ZA PRAĆENJE RAZVOJA I ODRŽIVOSTI TURIZMA.....	52
4.1. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti	52
4.1.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	53
4.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom.....	53
4.1.3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom.....	54
4.1.4. Pristupačnost destinacije	55
4.1.5. Sigurnost destinacije	55
4.2. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti	55
4.2.1. Upravljanje vodnim resursima.....	56
4.2.2. Gospodarenje otpadom	56
4.2.3. Zaštita bioraznolikosti	58
4.2.4. Održivo upravljanje energijom	58
4.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama.....	59
4.3. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti	59
4.3.1. Turistički promet.....	60
4.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu	61

4.4.	Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma.....	62
4.4.1.	Turistička infrastruktura	62
4.4.2.	Održivo upravljanje destinacijom	63
4.4.3.	Održivo upravljanje prostorom	63
5.	RAZVOJNI SMJER DESTINACIJE S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA.....	65
5.1.	SWOT analiza.....	67
5.2.	Identificiranje općih načela i ciljeva turizma.....	70
5.2.1.	Analiza tržišta	71
5.2.2.	Analiza ciljanih tržišta	75
5.3.	Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	77
5.3.1.	Vizija i misija upravljanja turizmom općine Mljet	79
5.4.	Ciljevi razvoja turizma općine Mljet.....	81
5.4.1.	Stvaranje poticajnog socijalnog okruženja koje će podržavati turistički razvoj	82
5.4.2.	Uspostava turističke strukture koja će moći udovoljiti zahtjevima potražnje inducirane tržišnom komercijalizacijom novih turističkih doživljaja područja	83
5.4.3.	Diversifikacija turističkih proizvoda/atrakcija.....	83
5.4.4.	Uspostava (međunarodne) tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti / brending	84
5.5.	Mjere i aktivnosti za ostvarenje razvojnog smjera.....	85
6.	SMJERNICE I PREPORUKE ZA RAZVOJ/UNAPRJEĐENJE DESTINACIJE.....	88
6.1.	Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave.....	88
6.2.	Smjernice i preporuke za turističku zajednicu.....	90
6.3.	Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji	93
7.	POPIS PROJEKATA.....	95
7.1.	Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	95
7.2.	Popis projekata od posebnog značaja za destinaciju	109

1. UVOD I PRISTUP

1.1. Polazište i ciljevi Plana

Pravna osnova za izradu i donošenje Plana upravljanja destinacijom (u daljnjem tekstu: Plan) proizlazi iz Zakona o turizmu („Narodne novine“ broj 156/23.) (u daljnjem tekstu: ZOT).

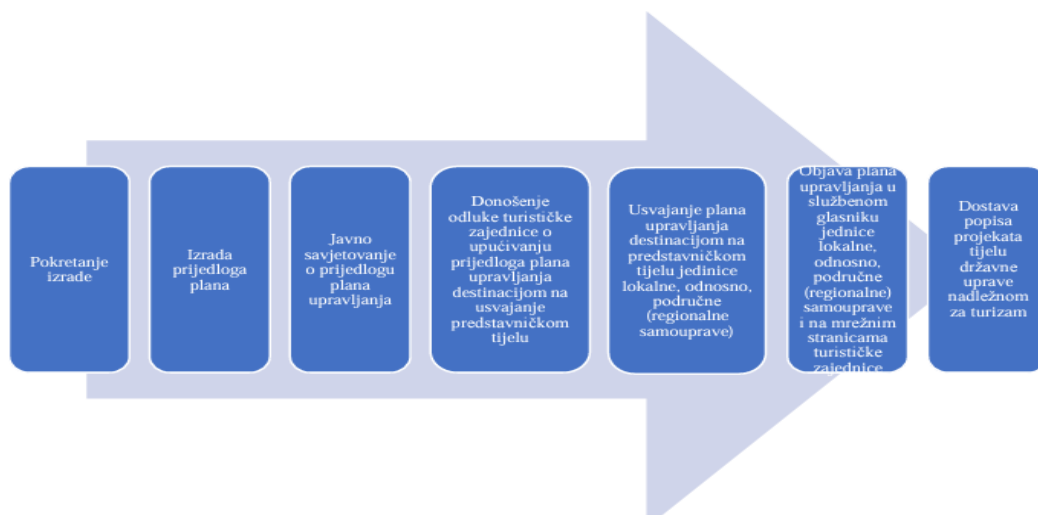
Plan predstavlja planski dokument za razvoj održive destinacije te se izrađuje za razdoblje od četiri godine. Svrha je Planom odrediti smjer razvoja destinacije u skladu s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima s ciljem postizanja konkurentnosti, otpornosti i održivosti destinacije. Njegova primarna svrha je usmjeriti turistički razvoj prema načelima održivosti, uvažavajući potrebe lokalne zajednice, posjetitelja te prirodnih i kulturnih resursa. Ovaj se dokument temelji na važećim strateškim, prostornim i razvojnim dokumentima Općine Mljet (u daljnjem tekstu: Općine) te razmatra i analizira strateško-planske, programske te izvještajne dokumente ostalih sektora, kako na lokalnoj, tako i na županijskoj, pa i nacionalnoj razini.

Plan se sastoji od:

- analize stanja, studija prihvatnih kapaciteta
- popisa resursne osnove,
- obveznih pokazatelja održivosti na razini destinacije,
- razvojnog smjera s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje,
- prijedloga smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije,
- popisa projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije
- popisa projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Plan se izrađuje u sljedećim fazama:

- pokretanje izrade Plana,
- izrada prijedloga Plana,
- javno savjetovanje o prijedlogu Plana,
- donošenje odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice općine Mljet o prijedlogu Plana na usvajanje predstavničkom tijelu,
- usvajanje Plana od strane Općinskog vijeća Općine Mljet
- objava Plana u službenom glasniku Općine Mljet i na mrežnim stranicama Turističke zajednice općine Mljet,
- dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta.

SLIKA 1. POSTUPAK IZRADE I USVAJANJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM, IZVOR: SMJERNICE

Turizam Općine Mljet suočava se s izazovima, ali istodobno nudi velike razvojne potencijale. Nacionalni park Mljet jedan je od 8 nacionalnih parkova u Hrvatskoj. Svrstavanjem u ovu kategoriju zaštite određen je kao područje od državnog značenja (Zakon o zaštiti prirode, članak 111. stavak 3.). Jedan je od 5 nacionalnih parkova i parkova prirode koji štite i more. Poput ostalih zaštićenih područja u Hrvatskoj, ulaskom u Europsku uniju Nacionalni park Mljet postao je dijelom europske ekološke mreže Natura 2000. Osim tako značajnog područja, područje cijelog otoka je prostorno bogato prirodnim resursima, uvalama, i prostorom koji treba valorizirati na način da najbolje doprinosi stanovnicima otoka.

Stoga se ovim dokumentom postavljaju temelji za pozicioniranje Općine Mljet kao jedinstvene destinacije koja promovira autentična iskustva na čitavom svome području, za što je iznimno važna interakcija s lokalnom zajednicom. Primarno se to može ostvariti putem unapređenja valorizacije prirodnih i kulturnih resursa, tradicijskih proizvoda i gastro ponude.

Trenutni izazovi poput starenja stanovništva, emigracijskog trenda, fragmentacije turističke ponude, neujednačenosti turističkih razvojnih prostora i nedostatne koordinacije dionika zahtijevaju dubinsku analizu koju ovaj dokument sadrži. Svrha Plana upravljanja destinacijom je dati integriran uvid u sadašnje turističke (i šire gospodarske) trendove i potencijale, uvažavajući buduća turistička kretanja, kako bi se utemeljeno donosile odluke i planirale turističke aktivnosti u općini. Turizam je glavna gospodarska aktivnost na području općine Mljet, kao i u većini priobalnih općina i najvažnija. Glavni su razlozi dolaska turista u općinu Mljet privlačnost njene obale za provođenje ljetnog odmora, nacionalni park, te izuzetno vrijedna i atraktivna prirodna i kulturna baština u okolici, u kojoj se osobito ističu blizine Stona i Dubrovnika.

Prometna povezanost, zahvaljujući pružanju autoceste 'Dalmatine', te izgradnje mosta Pelješac, prilično je dobra uz redovnu trajektnu liniju iz Prapratnoga. Također, u ljetnim mjesecima je otok povezan s više katamaranskih linija s Dubrovnikom, Korčulom i Splitom.

Razvoj turizma rezultirao je brojnim pozitivnim učincima na gospodarstvo općine, ali je doveo i do zanemarivanja ostalih gospodarskih aktivnosti. Međutim, značajan problem i u ovoj destinaciji je depopulacija i nedostatak kvalificirane radne snage.

Općina Mljet je manje izložena prekomjernom rastu turizma zbog svoje turističke infrastrukture, međutim i ovdje su izražene negativne posljedice razvoja turizma na prostor i infrastrukturu. A to se

posebno odnosi na gužve u automobilskom prometu (parking), gospodarenju otpadom, te dodatni pritisak na komunalnu infrastrukturu. Kroničan problem je nedostatak parkirališnih mjesta, odnosno nedostatan broj istih.

Osim na prometnu mrežu, rast broja turista ima za posljedicu i povećanje pritiska na komunalnu infrastrukturu, naročito kada je riječ o kanalizacijskim sustavima (nepostojanje kanalizacijske mreže) i odlaganju otpada. Problemi vezani uz onečišćenje osobito su opasni na plažama kao osnovnom resursu kupališnog turizma i u nacionalnom parku.

Kao problem javlja se i devastacija prostora neprikladnom gradnjom apartmana i kuća za odmor, koja odudara od izvornog arhitektonskog izričaja ovih prostora i narušava privlačnost malih mjesta. Međutim, s druge strane na prostorima poput ovih turizam je jedini način zadržavanja populacije, pa narušavanje izvornog arhitektonskog izričaja bitno je manji problem od depopulacije prostora.

Treba voditi računa i da prostor nije jedini kriterij prema kojem se određuje prihvatni kapacitet nekog područja, već on, osim o nizu donekle odredivih parametara kao što su vodoopskrba, odvodnja fekalnih i oborinskih voda, prometa, plaže, odlaganja otpada i slično, ovisi i o nizu teže odredivih parametara koji se odnose na socio-kulturnu problematiku. Osim dobne, obrazovne i ekonomske strukture stanovništva tu se ubrajaju i stavovi lokalnih stanovnika, dužnosnika jedinica lokalne samouprave ili turista o stanju razvoja turizma, a koji su određeni percepcijom koja se teško može egzaktno odrediti.

Ovi su elementi važni stoga što negativna percepcija lokalnog stanovništva prema turizmu može ugroziti razvoj turizma, dok nezadovoljstvo turista ponudom može rezultirati smanjenjem broja turističkih dolazaka, posebice u suvremenim okolnostima za koje je znakovit snažan utjecaj društvenih mreža i rast svijesti o važnosti zaštite okoliša. Iz toga proizlazi da prihvatni kapacitet u postojećem stanju određuje primarno onaj parametar odnosno pokazatelj koji omogućuje prihvrat najmanjeg broja turista, odnosno čini tzv. 'usko gredo' za određeno područje.

Ovaj plan se zasniva na parametrima koji su dobiveni iz održanih radionica s javnim, privatnim i civilnim sektorom, statističkih podataka i dubinskog intervjua s ključnim dionicima. što znači da će, u najvećoj mjeri, biti zasnovana na detektiranju i sagledavanju uskih greda, odnosno ključnih ograničenja daljnjeg rasta prema kojima će se odrediti smjer upravljanja.

1.2. Metodologija rada

Metodologija izrade ove studije zasniva se na kombinaciji znanstvenih metodologija korištenih od strane više autora, specifičnost prostora općine Mljet, te razlike u percepciji autora u određivanju koji je limitirajući čimbenik najvažniji prilikom određivanja smjera upravljanja destinacijom, a korišteni su i elementi nekih drugih metodologija.

Međutim ključni okvir je Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom koje je izdalo Ministarstvo turizma i sporta u rujnu 2024., u daljnjem tekstu: Smjernice, a koje je temeljeno na Zakonu o turizmu (NN 156/23), te Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (NN 112/2024) od 27.09.2024., u daljnjem tekstu: Pravilnik.

Metodološki pristup osmišljen je tako da se osigura zastupljenost svih relevantnih dionika u procesu izrade Plana, kako bi se osigurala kontinuirana informiranost i podrška za implementaciju. Uključenost dionika osigurana je provođenjem dubinskih intervjua s predstavnicima dionika koje Naručitelj identificira kao ključne za razvoj turizma na području općine Mljet te kroz prezentaciju rezultata

Studije i Akcijskog plana širokom spektru dionika. Prema propisanim Smjernicama Plan se izrađuje prema slijedećem planu.

SLIKA 2. IZRADA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM, IZVOR: SMJERNICE

Proces rada na ovom projektu odvijao se slijedom tri ključna koraka:

1. Prvim je korakom, kroz analizu postojećeg stanja, definirano koji sve elementi utječu na fizičku i društvenu komponentu razvoja destinacije, kakav je njihov značaj u tom procesu i koji su izvori podataka potrebni za ocjenu tih elemenata.
2. U drugom koraku obišli smo teren s Naručiteljem, te utvrdio sve značajnije atrakcije od interesa za uspostavu ne samo cjelovitog tematsko interpretativnog okvira, već i novog identitetskog sustava područja općine Mljet. Uključivanje lokalnih razvojnih dionika i stručnjaka Neposredno uključivanje predstavnika različitih lokalnih interesnih skupina i/ili razvojnih dionika, ali i stručnjaka različitih profila u izradi Plana treba opravdavati potrebom za sagledavanjem različitih stavova, ali i potrebom za razmjenom mišljenja u cilju postizanja što je moguće većeg konsenzusa svih relevantnih dionika oko ključnih razvojnih usmjerenja i/ili prijedloga.
3. korak su bila kabinetska ('desk') istraživanja'. Uz obilazak terena i razgovore s cijelim nizom relevantnih stručnjaka, rad na projektu podrazumijevao je i cijeli niz kabinetskih ('desk') istraživanja utemeljenih u većem broju različitih sekundarnih izvora informacija uključujući znanstvenu i stručnu literaturu, statističke izvore podataka i internet portale.

Rad na projektu podrazumijevao je prikupljanje i analizu brojnih sekundarnih izvora podataka. Prije svega, analizirani su sljedeći sekundarni podaci:

- podaci o stanovništvu (Popis stanovništva 2021. i drugi objavljeni podaci), gospodarstvu,
- prometnoj i komunalnoj infrastrukturi, komercijalnim turističkim kapacitetima i turističkom
- prometu Državnog zavoda za statistiku, te podaci Hrvatske turističke zajednice (sustav eVisitor),

- istraživanje stavova lokalnog stanovništva i predstavnika lokalne samouprave o razvoju turizma,
- prostorno planska dokumentacija općine Mljet,
- izvješća javnih poduzeća (elektrodistribucija, vodovod, kanalizacija, javni promet itd.),
- planovi gospodarskog i turističkog razvoja Dubrovačko-neretvanske županije

1.3. Ključni dionici

- načelnik Općine Mljet
- predstavnici DVD-a
- direktorica TZO Mljet
- predstavnik Komunalnog društva
- predstavnici udruga civilnog društva
- predstavnik nacionalnog parka
- gospodarstvenici
- privatni iznajmljivači

Svaki od identificiranih razvojnih dionika ima specifičnu ulogu u budućem turističkom razvoju, te bi, shodno tome, morao preuzeti i određenu razinu odgovornosti. Sukladno tome, organizirano i međusobno koordinirano djelovanje svih razvojnih dionika ključno je za uspješan i dugoročno održivi turistički rast i razvoj.

2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

2.1. Profil turističkog odredišta – općina Mljet

Općina Mljet teritorijalno pokriva cijeli otok Mljet. Zauzima površinu od 100,41 km², a duljina obale iznosi 131 km, te je, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, imala 1.062 stanovnika. Obuhvaća 14 naselja: Babino Polje, Blato, Govedjari, Korita, Kozarica, Maranovići, Okuklje, Polače, Pomena, Prožura, Prožurska Luka, Ropa, Saplnara i Sobra. S gustoćom naseljenosti od svega 11 stanovnika/km², riječ je o slabo naseljenom području.

U novije vrijeme, općina Mljet je dominantno okrenuta turizmu, maslinarstvu, ribarstvu i marikulturi. Mljetska regija koja pokazuje obilježja svojevrsnog prijelaznog turističkog područja, nije posebno razvijena, ali se jako razvija privatni smještaj i gastronomija.

Slika: Općina Mljet

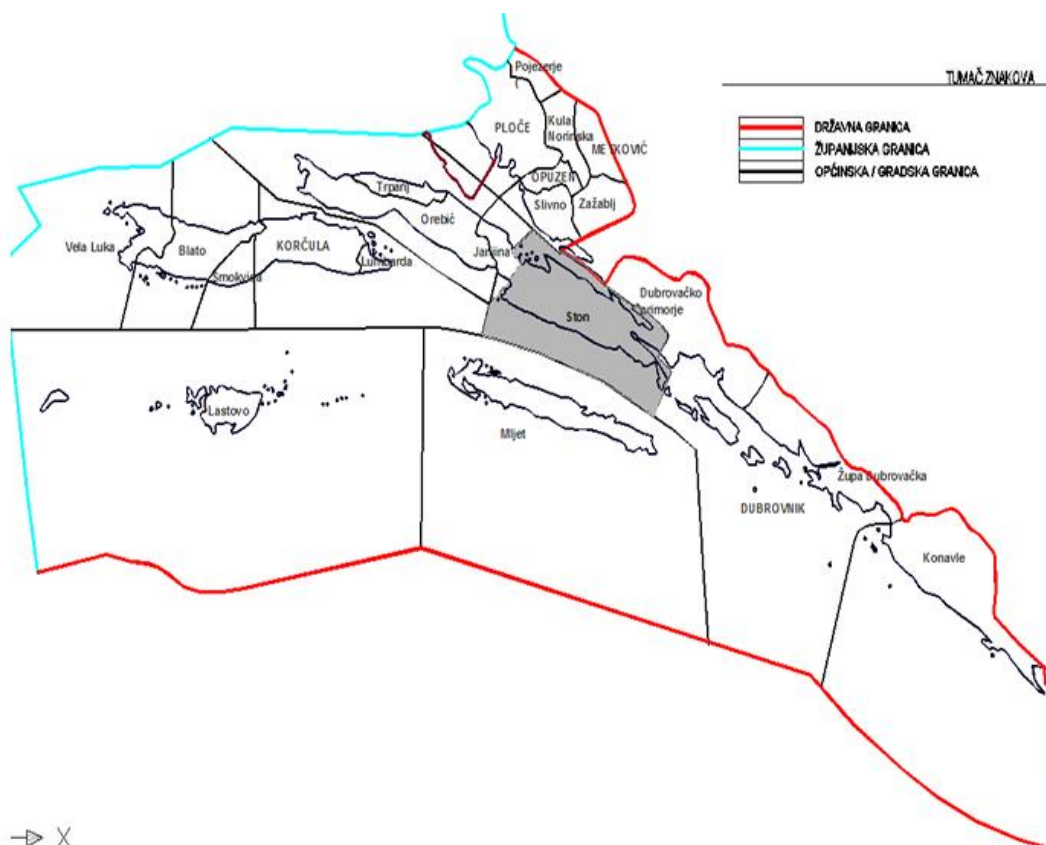

Paralelno s razvojem turizma, a povezano i s dugogodišnjim iseljavanjem mladog i obrazovanijeg stanovništva, odnosno postupnim odumiranjem naselja, i otok Mljet je zahvatila i djelomična deagrarizacija. Na sreću, deagrarizacija nije bila radikalnih proporcija, s obzirom da je poljoprivredna proizvodnja, usmjerena na maslinarstvo, ribarstvo i marikulturu, pružala relativno pristojnu mogućnost egzistencije stanovnicima Mljeta. Samim tim, poljoprivreda je i dalje za dobar dio populacije ostala ako ne glavna, ono barem važna dopunska djelatnost.

Općina Mljet osnovana je 1993. godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj te se odvojila od tadašnje Općine Dubrovnik. U administrativnom smislu, Mljet u cijelosti pripada Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Specifičnost otoka Mljeta je njegova zapadna strana otoka, koja je 1960. godine proglašena nacionalnim parkom, a obuhvaća četvrtinu ukupne površine otoka. Istočna strana otoka, područje naselja Saplnare, proglašeno je zaštićenim prirodnim krajolikom (Velika i Mala Saplnara, 1965. godine). Zapadna trećina otoka Mljeta, stavljena je pod posebnu zaštitu u kategoriji nacionalnog parka 1960. godine, koji je 1997. godine proširen na dio okolnog mora (do 500 m od obale) kako bi se očuvao cjeloviti ekosistem ovog područja. Time je površina nacionalnog parka povećana na 5.375 ha.

Slika: Smještaj Općine Mljet u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Na području Općine Mljet nalaze se:

1. nacionalni park
2. strogo zaštićene i ugrožene vrste
3. ekološki značajna područja
4. zaštićena područja
5. područja ekološke mreže (EU ekološke mreže Natura 2000)

Od interesa za općinu Mljet iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske možemo izdvojiti slijedeće smjernice:

Od značaja za prostor današnje općine Mljet postavke koje se odnose na načela razvoja u ostvarivanju dugoročne koncepcije razvitka turizma, naveli bi samo najbitnije:

- očuvanje kvalitete prostora,
- uvažavanje prostorno-ekoloških i socio-kulturnih parametara,
- unapređenje specifičnosti ukupne turističke ponude,
- unaprjeđenje gastronomske promocije,
- uključivanje kulturno-povijesne baštine u turističku ponudu i unapređenje i obogaćivanje asortimana ponude u cilju produženja turističke sezone.

Turističke zone na Mljetu podijeljene su između zaštićenog područja Nacionalnog parka (NP) Mljet i ostatka otoka, s fokusom na ekološki održivi turizam. Ključne zone su naselja unutar parka (Pomena, Polače, Govedari) te četiri planirane turističke zone izvan parka, s naglaskom na nautički turizam i uživanje u prirodnim ljepotama.

Prema prostornom planu:

U PPUO - na dijelu područja Općine Mljet izvan NP Mljet - kao površine ugostiteljsko- turističke namjene planirane su:

- a. unutar izdvojenih građevinskih površina (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene – „turističkih zona“ (TZ):
 1. - Ropa: tip T3: kamp, kapaciteta 150 ležajeva, površine 1,0 ha
- b. unutar građevinskog područja naselja, kao razgraničene površine isključive ugostiteljsko-turističke namjene – „turističke lokacije“ (TL):
 1. Kamp Babino Polje: tip T3 - kamp, kapaciteta 60 ležajeva, površine 0,24 ha
 2. Kamp Sutmiholjska: tip T3 - kamp, kapaciteta 180 ležajeva, površine 0,65 ha
- c. kao luke posebne namjene:
 1. Klačna Luka (Sobra): tip LN - luka nautičkog turizma, kapaciteta 200 vezova
 2. Prožurska Luka: tip LN - luka nautičkog turizma, kapaciteta 100 vezova
 3. Okuklje: tip LN - luka nautičkog turizma, kapaciteta 100 vezova.

Također, na području Općine Mljet, a sve izvan NP Mljet, prostornim planom više razine - PPDNŽ - određena su građevinska područja izvan naselja gospodarske – ugostiteljsko-turističke namjene – „turističke zone“ – županijskog značaja.

Prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije (pročišćeni tekst, 2021., članak 54.a), na području Općine Mljet je pet ugostiteljsko-turističkih zona izvan naselja:

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Kapacitet (ležajeva)	Status
Korita	Gornja Pinjevica 1	T2	9,0	400	planirano
Saplunara / Korita	Gornja Pinjevica 2	T1	3,7	300	planirano
Babino Polje	Sutmiholjska	T1, T2	30,0	3.000	planirano
Korita	Zaglavac	T1, T2	3,0	300	planirano
Ropa	Ropa	T3	1,0	150	postojeće
Ukupno			46,7	4.150	

Oznake vrsta: T1 je hotel, T2 turističko naselje, a T3 kamp.

Samo je kamp u Ropi postojeća zona. Sve ostale su planirane, a najveća je Sutmiholjska s 3.000 ležajeva.

Profil odredišta: općina Mljet

Lokacija	otok Mljet	Dubrovačko-neretvanska županija
Prometna povezanost (zračni prijevoz, cestovne veze, željezničke veze, brodske veze i dr.)	Zračna luka Dubrovnik, udaljenost 82 km; Zračna luka Split, udaljenost 217 km	Auto cesta, udaljenost 70 km; Pelješki most, udaljenost 35 km; državna cesta D –120, D - 123
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta:	Zagreb, udaljenost 567 km	BiH (Sa), udaljenost 237 km; Češka (Prag), udaljenost 1.090 km; Poljska (Varšava) udaljenost 1.515 km
Geografska obilježja (reljef, planine, rijeke i dr.)	Općina Mljet ima povoljan geografski položaj na otoku Mljetu, s izrazito razvedenom obalom i specifičnim reljefom koji odražava preplet primorskih i otočno-kontinentalnih utjecaja, što uvjetuje njezina prepoznatljiva lokalna klimatska obilježja.	Obala Mljeta je pretežito razvedena i kamenita, a na pojedinim dijelovima, osobito u uvalama i zaštićenim zonama, javljaju se strmiji i stjenoviti oblici reljefa. Zbog izražene raščlanjenosti obale i specifičnog otočnog reljefa nastali su brojni zaljevi, uvale i manji poluotoci. Biljni pokrov Mljeta je mediteranski, bogat i raznolik. Sastoji se od zimzelenih šuma alepskog bora, crnike, čempresa, pinije i drugih vrsta, dok makija obuhvaća planiku, vrisak, smrič i grmasti sloj tipičan za otočno područje.
Klimatska obilježja (prosječni broj sunčanih dana, količina padalina, prosječne sezonske temperature)	Mediteranska klima	2500 sunčanih sati; zimski mjeseci oko 10°C, ljetni mjeseci oko 29°C
Broj stalnih stanovnika	Popis stanovništva 2021.	1061
Broj turista	2024	31.345
Prosječna duljina boravka	2024	4.89
Ugostiteljski sadržaji	Sezonski - dio restorana, kafića, hotel	cjelogodišnje - manji dio restorana, kafića
Najpopularnije turističke atrakcije:	geloške značajke; more; kultura života i rada, nacionalni park, plaže	nacionalni park, prirodna baština
Glavni turistički proizvodi:	Nacionalni park	Gastronomija, plaže, uvale, nautika
Prostor – turističke zone i površine	Ropa, Babino Polje, Sutmiholjska, Klačna luka, Prožurska luka, Okuklje, Gornja Pinjevica 1, Gornja Pinjevica 2, Sutmiholjska, Zaglavac	T3 - 1ha, 0,24ha, 0,65 ha), LN, T2 - 9ha, T1 -3,6 ha, t1, T2 - 30ha, T1, T2 - 3 ha
Turistička infrastruktura (kongresni kapaciteti, pješačke/planinarske/biciklističke staze, plaže i dr.)	Biciklističke staze	Plaže

2.2. Turistički proizvod i usluge

Prema podacima iz sustava eVisitor u 2024. godine na području općine Mljet smještajnu uslugu čini 2.172 kreveta. Najviše je nekategoriziranih objekata, odnosno smještajnih jedinica koje se u prvom redu odnose na vikendice. Visokokategoriziranih smještajnih jedinica na području općine nema. Smještajnom ponudom općine Mljet u komercijalne svrhe dominira ponuda privatnog smještaja. Postoji 1 hotel i 3 kampa.

Vrsta turista	Dolasci 2025	Dolasci 2024	Noćenja 2025	Noćenja 2024
Domaći	9.146	8.349	43.652	40.420
Strani	20.722	22.996	101.560	112.905
Ukupno:	29.868	31.345	145.212	153.325

TABLICA 1. TURISTIČKI PROMET U OPĆINI MLJET 2024.- 2025., eVISITOR

Prema podacima Turističke zajednice općine Mljet i sustava eVisitor može se zaključiti kako turistički promet je stabilan zadnjih godina.

U ukupnom turističkom prometu prednjače strani turisti s više od 93% udjela u dolascima i noćenjima. Domaći turisti iz godine u godinu povećavaju broj dolazaka u Mljet, a povećava se i njihov udio u noćenjima. Iz navedenog se može zaključiti kako domaći turisti imaju tendenciju kraćih no učestalijih boravaka u Mljetu.

Ugostiteljsku ponudu općine Mljet čine ugostiteljski objekti navedeni u nastavku s ponudom hrane koji predstavljaju raznolikost mediteranske kuhinje. Spoj je to mediteranskih okusa, primarno lokalnih namirnica, a zaokružuju je vrhunska maslinova ulja i više sorti sjajnih vina.

Usluge hrane i pića pruža više ugostiteljskih objekata, posebno je naznačeno ako rade izlet i degustaciju) koji se nalaze na području cijele općine, a to su prema podacima TZO Mljet:

- konoba "HERC"	- Pomena 1
- konoba "GALICIJA"	- Pomena 3a
- konoba "BARBA IVE"	- Pomena 4
- konoba "ANA"	- Pomena 5
- konoba "GALIJA"	- Pomena 7
- konoba "NINE"	- Pomena 6
- konoba "ADIO MARE"	- Pomena 7
- konoba "KIKO"	- Pomena 9

- konoba "MATANA"	- Pomena 10
- agroturizam "DALMATINO"	- Pomena 10c
- konoba- pizzeria "ADRIATIC"	- Pomena 12
- fast food "FORCA"	- Pomena 12
- restoran "POMENA"	- Pomena 14
- caffe bar - konoba "ANTIKA"	- Polače 34
- konoba "ANKORA"	- Polače 23
- pizzeria "PORTO"	- Polače 28
- konoba "STELLA MARIS"	- Polače 22
- konoba "OGIGIJA "	- Polače 17
- konoba "SPONGA"	- Polače 15
- konoba "CALYPSO"	- Polače 13
- konoba "BOURBON "	- Polače 8
- konoba "MALI RAJ"	- Babine Kuće 3
- restoran "MELITA"	- Soline 1
- restoran "MELODY"	- Pomena 10E
- konoba "PIKALA"	- Soline 3
- fast food "SO"	- Soline 7

- caffe bar "KOZARICA"	- Kozariaca 4
- caffe bar "KOMARAC"	- Zadublje 3
- konoba "LANTERNA"	- Sobra 4
- konoba - pizzeria "RIVA"	- Sobra 2
- caffe bar i restoran "MUNGOS"	- Sobra 35
- caffe bar "STIGA"	- Zaglavac bb
- MARIJINA konoba	- Prožurska Luka 2
- konoba "MAESTRAL"	- Okuklje
- konoba "BARBA"	- Prožurska Luka 23
- agroturizam "BARO"	- Okuklje 16
- agroturizam "MARAN"	- Okuklje 1
- Agroturizam "Lampalo"	- Okuklje 8
- fast food "MS"	- Saplunara
- restoran "STERMASI "	- Saplunara 2
- HIPPOKAMPUS beach bar	- Saplunara

Na području općine agroturizam je slabo razvijen iako za razvoj istoga to postoje dobri preduvjeti.

Generalno razvojno opredjeljenje općine je nastaviti razvoj u istom smjeru – kroz obnovu i obogaćenje kulturne baštine, njezinu adaptaciju suvremenim razvojnim potrebama turizma, kulture i ostalih gospodarskih djelatnosti. Umjetničko stvaralaštvo novih stanovnika i privređivanje dijela lokalnog autohtonog stanovništva na temelju poljoprivrede, agroturizma i drugih vrsti turizma, te zanatstva, male privrede i trgovine čini temelj razvojnih perspektiva moderne općine Mljet.

2.3. Popis resursne osnove

Turistička atrakcijska osnova svake turističke destinacije predstavlja ishodište i uvjet za kreiranje optimalnog turističkog proizvoda.

Za identifikaciju i evidenciju potencijalnih i realnih turističkih resursa Općine Mljet, korišteni su brojni i raznovrsni izvori, od prostornih planova, službenih pregleda zaštićenih dijelova prirodne i kulturne baštine do zavičajnih pisanih materijala, obilaska i razgovora.

2.3.1. Prirodni resursi

Prirodna baština otoka Mljeta, poznatog kao "zeleni otok", obuhvaća očuvane šume alepskog bora i crnike, jedinstvena morska jezera (Veliko i Malo), krške fenomene, blatine te bogat podvodni svijet. Veći dio otoka zaštićen je kao Nacionalni park (osnovan 1960.), koji čuva rijetke vrste poput sredozemne medvjedice.

2.3.1.1. Plaže i aktivnosti na moru

Otok Mljet nudi prekrasne, netaknute plaže, a najpoznatije su pješčana uvala **Saplunara**, egzotična **Limuni (Blace)** te slikovita **Sutmiholjska**. Većina plaža je šljunčana ili pješčana, smještena u skrovitim uvalama okruženim borovom šumom, idealna za ljubitelje prirode i mira.

- **Saplunara (južna strana):** Prekrasna pješčana laguna s plitkim i toplim morem, podijeljena na Veliku i Malu Saplunaru.
- **Limuni (Blace):** Pješčana plaža smještena nedaleko od Saplunare, poznata po dugom plićaku i netaknutoj prirodi, često nazivana "karipskom" plažom.
- **Sutmiholjska:** Popularna šljunčana uvala na središnjem dijelu otoka, odlična za obitelji.
- **Plaže u Nacionalnom parku (Veliko i Malo jezero):** Idealne za mirno kupanje u zaštićenom području, s bistrom vodom, posebice oko otočića Sveta Marija.
- **Uvala Prožura:** Slikovito mjesto s bistrim morem, pogodno za nautičare.
- **Uvala Okuklje:** Mirna uvala sjeverne obale idealna za opuštanje.
- **Sobra:** Klačna luka, Zaglavac lokalno se naziva mala Splaunara

Otok Mljet nudi vrhunske aktivnosti na moru, uključujući istraživanje Odisejeve špilje, kajakarenje po slanim jezerima u Nacionalnom parku, ronjenje, jedrenje i vožnju kanuom. Posjetitelji mogu uživati u izletima brodom, vožnji gliserima te kupanju na pješčanim plažama poput Saplunare.

- **Kajak i kanu:** Najpopularniji način istraživanja Velikog i Malog jezera u Nacionalnom parku Mljet, uz mogućnost posjete otočiću Sveta Marija.
- **Istraživanje špilja:** Posjet Odisejevoj špilji u blizini Babinog Polja, idealnoj za plivanje i ronjenje, posebno atraktivnoj zbog legende o Odiseju.
- **Ronjenje (Scuba diving):** nude se organizirane ture za istraživanje podvodnog svijeta, uključujući podvodne špilje i grebene.
- **Krstarenja i izleti brodom:** Obilasci otoka brodom, uključujući skrivene uvale, Prožursku Luku i Polače.
- **Kupanje na pješčanim plažama:** Pješčane plaže u uvali Saplunara na jugoistoku otoka su idealne za obitelji.
- **Ribolov:** Ribolovne aktivnosti su dostupne, ali zahtijevaju dozvolu

2.3.1.2. Biljni i životinjski svijet

Mljetske šume najčešće tvori alepski bor te su među najljepšim i najočuvanijim šumama tog tipa na Sredozemlju. Na Mljetu se mogu naći i brojne endemske biljke: dubrovačka zečina, jupiterova brada i

drvenasta mlječika. Šuma, posebno bujna na području oko Velikog i Malog jezera, spušta se do samog mora s kojim čini savršen sklad. Makiju čini vazdazeleno, teško prohodno nisko raslinje. Osim šume i makije postoje i druga staništa kao što su strme i visoke obalne stijene te bilje obalnih grebena.

Najvažnije biljne vrste unutar Parka:

- Alepski bor – *Pinus halepensis* Mill.
- Bljušt – *Tamus communis* L.
- Broć – *Rubia peregrina* L.
- Bušin – *Cistus* sp.
- Ciklama – *Cyclamen neapolitanum* Ten. i *C. repandum* S.S.
- Crnika, česvina – *Quercus ilex* L.
- Crni jasen – *Fraxinus ornus* L.
- Kadulja – *Salvia officinalis* L.
- Kozja krv – *Lonicera* sp.
- Drvenasta mlječika – *Euphorbia dendroides* L.
- Dubrovačka zečina – *Centaurea ragusina* L.
- Jupiterova brada, ranjenik – *Anthyllis barba jovis* L.
- Veliki pelin – *Phlomis fruticosa* L.
- Kozlac – *Arum italicum* Mill. i *A. maculatum* L.
- Lemprika – *Viburnum tinus* L.
- Lovor – *Laurus nobilis* L.
- Maslina divljaka – *Olea oleaster* Fiori
- Medunac – *Quercus pubescens* Wild.
- Orhideje – *Orchis* sp.; *Ophrys* sp.; *Serapias* sp.
- Planika – *Arbutus unedo* L.
- Somina – *Juniperus phoenicea* L.
- Šmrijek – *Juniperus oxycedrus* L. i *J. macrocarpa* S.S.
- Šparoga – *Asparagus acutifolius* L.
- Tetivika – *Smilax aspera* L.
- Veliki vrijes – *Erica arborea* L.
- Zelenika – *Phillyrea latifolia* L.

Biljne vrste koje se pojavljuju samo izvan Parka:

- Hlapinika – *Calycotome infesta* Guss.
- Oštrika, prnar – *Quercus coccifera* L.
- Pinj – *Pinus pinea* L.
- Uskolisna zelenika – *Phillyrea angustifolia* L. i *P. media* L.

Životinjski svijet Mljeta iznimno je bogat i očuvan, a obuhvaća raznolike kopnene i morske vrste, uključujući rijetku sredozemnu medvjedicu, razne gmazove, ptice te endemske špiljske životinje. Zbog svoje izoliranosti, otok je utočište za mnoge autohtone vrste, dok su neke, poput malog indijskog mungosa, uvezene.

Kopnena fauna:

- **Sisavci:** Najpoznatiji je mungos (uvezen radi suzbijanja zmija). Prisutni su i divlje svinje, jeleni lopatari te razne vrste šišmiša.

- **Gmazovi i vodozemci:** Otoku ne nedostaje gmazova, uključujući kornjače, zmiје (poput četveroprugastog smuka) i guštere.
- **Ptice:** Mljet je važan za selice, a obitavaju ovdje i grabljivice, te morske ptice, poput galeba klaukavca.

Morska fauna:

- **Morski svijet:** More oko Mljeta je izuzetno čisto i bogato, s raznim vrstama riba, rakova i školjaka.
- Najrjeđa i najznačajnija vrsta je sredozemna medvjedica (*Monachus monachus*), koja se povremeno viđa na pučinskoj strani otoka.

Podzemna fauna:

- **Špilje:** Zbog krškog reljefa, podzemna staništa skrivaju endemske i specijalizirane vrste, često neistražene.

Otok je pod strogom zaštitom što doprinosi očuvanju flore i faune.

2.3.1.3. Prirodna baština

Na području Općine Mljet nalaze se:

1. nacionalni park
2. ekološki značajna područja
3. zaštićena područja i
4. područja ekološke mreže (EU ekološke mreže Natura 2000)

Nacionalni park Mljet

Nacionalni park Mljet obuhvaća zapadni dio otoka Mljeta i dio okolnog mora. Posebno se ističe jedinstvenim sustavom slanih jezera, bujnom mediteranskom vegetacijom i bogatom kulturno-povijesnom baštinom, što ga čini jednom od najprepoznatljivijih prirodnih atrakcija hrvatskog Jadrana.

Nacionalni park Mljet jedno je od najvrjednijih zaštićenih prirodnih područja u Republici Hrvatskoj, poznato po očuvanoj mediteranskoj vegetaciji, bogatoj bioraznolikosti te jedinstvenom krajobrazu Velikog i Malog jezera. Park obuhvaća zapadni dio otoka Mljeta i predstavlja iznimno važan prirodni, krajobrazni i turistički resurs. Njegova posebna vrijednost očituje se u spoju prirodne baštine, kulturno-povijesnih elemenata i mogućnosti održivog razvoja kroz ekološki prihvatljive oblike turizma, rekreacije i edukacije posjetitelja.

Najvažnije karakteristike

- obuhvaća zapadni dio otoka Mljeta, jednog od najzelenijih hrvatskih otoka
- prepoznatljiv po **Velikom i Malom jezeru**, jedinstvenim slanim jezerima povezanim s morem
- područje iznimno bogato **mediteranskom šumom**, osobito alepskim borom i crnikom
- značajna **bioraznolikost** biljnog i životinjskog svijeta

- unutar parka nalazi se i **otočić Svete Marije** s kulturno-povijesno vrijednim benediktinskim samostanom
- prostor visoke **krajobrazne, ekološke i turističke vrijednosti**
- pogodan za razvoj **održivog turizma**, rekreacije, edukacije i interpretacije prirodne baštine
- jedno od najvažnijih zaštićenih prirodnih područja južne Hrvatske

Prirodne vrijednosti

Nacionalni park Mljet odlikuje se iznimno očuvanim prirodnim okolišem i visokim stupnjem krajobrazne autentičnosti. Posebnu prirodnu vrijednost predstavljaju Veliko i Malo jezero, kao rijedak hidrološki fenomen slanih jezera povezanih s morem. Područje obiluje gustim šumskim pokrovom, raznolikim biljnim zajednicama i staništima važnima za očuvanje brojnih biljnih i životinjskih vrsta. Očuvanost prostora doprinosi njegovoj važnosti u zaštiti prirodne baštine i ekološke ravnoteže.

Turistički značaj

Nacionalni park Mljet jedan je od najprepoznatljivijih prirodnih turističkih motiva Dubrovačko-neretvanske županije i šireg južnohrvatskog prostora. Zahvaljujući svojoj iznimnoj krajobraznoj ljepoti, mirnom ambijentu i mogućnostima aktivnog boravka u prirodi, park privlači velik broj domaćih i stranih posjetitelja. Posebno je atraktivan za razvoj **izletničkog, rekreativnog, ekološkog i doživljajnog turizma**, uz naglasak na održivo korištenje prostora i očuvanje prirodnih vrijednosti.

Razvojne mogućnosti

Prostor Nacionalnog parka Mljet pruža značajne mogućnosti za daljnji razvoj sadržaja temeljenih na principima održivosti i zaštite prirode. Poseban potencijal postoji u unapređenju:

- interpretacijskih i edukativnih sadržaja
- pješačkih, biciklističkih i rekreativnih ruta
- održive posjetiteljske infrastrukture
- ekološki prihvatljivog prijevoza i mobilnosti
- programa usmjerenih na zaštitu prirodne i kulturne baštine
- promocije lokalnih proizvoda i autentičnih doživljaja destinacije

Ograničenja razvoja

Budući da je riječ o zaštićenom području iznimne prirodne vrijednosti, razvoj unutar Nacionalnog parka Mljet mora biti pažljivo planiran i usklađen s načelima zaštite okoliša. Ključna ograničenja odnose se na:

- potrebu očuvanja osjetljivih ekosustava i prirodnih staništa
- kontrolu broja posjetitelja i intenziteta korištenja prostora
- ograničenja gradnje i infrastrukturnih zahvata
- zaštitu krajobraznog identiteta i kulturno-povijesne baštine
- usklađivanje turističkih aktivnosti s kapacitetom prostora i ciljevima održivog upravljanja

Zaključno, nacionalni park Mljet predstavlja iznimno vrijedan prirodni i turistički resurs s velikim potencijalom za održivi razvoj. Njegova očuvanost, prepoznatljivost i jedinstvene prirodne značajke čine ga važnim nositeljem identiteta prostora te snažnim temeljem za razvoj kvalitetnih, edukativnih i ekološki odgovornih turističkih sadržaja.

Strogo zaštićene i ugrožene vrste

Otok Mljet i područje Nacionalni park Mljet odlikuju se iznimno bogatom biološkom raznolikošću te predstavljaju jedno od najvrjednijih prirodnih područja južnog Jadrana. Na području otoka zabilježen je velik broj **strogo zaštićenih, endemskih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta**, osobito unutar šumskih, obalnih, morskih i podzemnih staništa. Službeni izvori za park navode više od 50–60 strogo zaštićenih biljnih vrsta, uz važna morska i ptičja staništa.

Na području Mljeta posebno se izdvajaju sljedeće skupine i vrste:

Biljne vrste

- brojne **orhideje** (npr. talijanski kačun, liburnijska kokica, ljubičasti šiljorep, jesenska zasukica)
- **dubrovačka zečina**
- **buhač**
- pojedine **endemne vrste lavande i mediteranske flore**
- u podmorju: **posidonija (oceanski porost)** i **čvorasta morska resa**

Ove vrste i staništa imaju veliku ekološku vrijednost, osobito livade posidonije koje spadaju među najvrjednija i najosjetljivija morska staništa Sredozemlja.

Ptičje vrste

- **sredozemni galeb** – jedna od najugroženijih vrsta galeba na Jadranu
- **sivi sokol**
- **morski vranac**
- druge vrste vezane uz obalna, šumska i hridinska staništa

Ptice su važan pokazatelj očuvanosti prostora, a Mljet je značajan kao područje gniježđenja, hranjenja i migracije.

Sisavci i šišmiši

- različite vrste **šišmiša**, koje su u Hrvatskoj zakonski **strogo zaštićene**
- vrste vezane uz špiljska, šumska i mirna prirodna staništa

Šišmiši su osobito važni za očuvanje prirodne ravnoteže jer sudjeluju u kontroli populacija kukaca i predstavljaju osjetljive pokazatelje kvalitete staništa.

Morske i obalne vrste

- vrste vezane uz **livade posidonije**, obalne grebene i plitka morska staništa
- brojne osjetljive morske zajednice koje ovise o očuvanosti podmorja

Podmorje Mljeta ima veliku važnost za očuvanje morske bioraznolikosti, osobito zbog prisutnosti zaštićenih staništa i vrsta koje su osjetljive na onečišćenje, sidrenje i prekomjerno korištenje prostora.

Značaj zaštite

Strogo zaštićene i ugrožene vrste otoka Mljeta imaju iznimnu **ekološku, znanstvenu i krajobraznu vrijednost**. Njihovo očuvanje ključno je za:

- održavanje prirodne ravnoteže ekosustava
- zaštitu šumskih, obalnih i morskih staništa
- očuvanje krajobraznog identiteta otoka
- razvoj održivog turizma i edukativnih sadržaja
- dugoročnu zaštitu prirodne baštine otoka Mljeta

Glavni rizici i pritisci

Najveće prijetnje strogo zaštićenim i ugroženim vrstama na Mljetu uključuju:

- degradaciju i fragmentaciju staništa
- nekontrolirani turistički pritisak
- sidrenje i opterećenje morskih staništa
- požare i klimatske promjene
- unošenje invazivnih vrsta
- uznemiravanje osjetljivih biljnih i životinjskih vrsta

Zaključno, otok Mljet predstavlja područje iznimne prirodne vrijednosti u kojem su očuvani brojni elementi mediteranske bioraznolikosti. Strogo zaštićene i ugrožene vrste čine važan dio prirodne baštine otoka te zahtijevaju trajnu zaštitu, stručno upravljanje i pažljivo planiranje svih aktivnosti u prostoru.

Ekološki značajna područja

Otok Mljet predstavlja jedno od ekološki najvrjednijih područja južnog Jadrana te ima izniman značaj u sustavu zaštite prirode Republike Hrvatske i Europske unije. Zbog očuvanosti prirodnih staništa, visoke bioraznolikosti i prisutnosti brojnih rijetkih, ugroženih i strogo zaštićenih vrsta, veći dijelovi otoka i pripadajućeg akvatorija uključeni su u sustav **ekološke mreže Natura 2000**. U Hrvatskoj se ta mreža sastoji od područja važnih za ptice (**POP**) i područja važnih za vrste i stanišne tipove (**POVS**).

Na području otoka Mljeta i njegova akvatorija posebno se izdvajaju:

- **šumski ekosustavi alepskog bora i crnike**
- **Veliko i Malo jezero** kao jedinstveni morsko-jezerski ekosustavi
- **obalna i hridinska staništa**
- **podzemna i speleološka staništa**
- **livade posidonije i druga vrijedna morska staništa**
- **staništa važna za ptice, šišmiše, gmazove i druge osjetljive vrste**

Područje Nacionalnog parka Mljet posebno je vrijedno zbog iznimno očuvanih šuma, slanih jezera povezanih s morem, bogatog podmorja i prisutnosti brojnih zaštićenih vrsta i staništa. Službeni opis parka navodi da je više od 85 % kopnenog dijela parka pod šumom te da su livade **posidonije (Posidonia oceanica)** među ekološki najvrjednijim i najosjetljivijim staništima područja.

Ekološki značaj Mljeta očituje se u nekoliko ključnih obilježja:

- očuvanosti prirodnih i poluprirodnih staništa
- velikoj raznolikosti biljnih i životinjskih vrsta
- prisutnosti endemskih, rijetkih i ugroženih vrsta
- važnosti za očuvanje morskih i kopnenih ekosustava
- ulozi u očuvanju prirodne ravnoteže i krajobraznog identiteta otoka
- važnosti za znanstvena istraživanja, edukaciju i održivo upravljanje prostorom

Mljet je posebno značajan jer na relativno malom prostoru objedinjuje **šumske, obalne, morske i podzemne ekosustave**, čime predstavlja iznimno vrijedan prostor za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Vrijedna staništa i vrste

Ekološki značajna područja otoka Mljeta važna su za očuvanje:

- **strogo zaštićenih biljnih vrsta**, osobito orhideja i endemične mediteranske flore

- **ptica**, uključujući vrste vezane uz obalna i šumska staništa
- **šišmiša** i drugih vrsta vezanih uz špilje i mirna prirodna područja
- **morskih organizama** i osjetljivih podmorskih zajednica
- **zaštićenih stanišnih tipova** važnih na nacionalnoj i europskoj razini

Službeni podaci za park navode više od **200 strogo zaštićenih vrsta** na području parka, uključujući brojne biljne i životinjske svojte te vrlo vrijedna morska staništa

1. kopnena staništa:

- E.8.2. Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike (Sveza Oleo-Ceratonion Br.-Bl. 1931)

- D.3.4.1. Zapadnomediterranski bušici ružmarina (Red Rosmarinetalia Br.Bl. 1931).

Zaštićena prirodna baština :

Na području Općine Mljet temeljnim odredbama i aktima prostornog uređenja, uz primjenu Zakona o zaštiti prirode, primarno je zaštićen Nacionalni park Mljet te značajni krajobrazi i druga zaštićena područja prirode.

Zaštićena područja prema Zakonu o zaštiti prirode

Kategorija	Naziv	Proglašeno	Površina
Nacionalni park	NP Mljet	1960. (NN 49/60), granice izmijenjene 1997.	oko 5.375 ha (5.287,53 ha prema GIS očitavanju)
Posebni rezervat šumske vegetacije	Velika dolina (unutar NP-a)	1965.	nije navedeno
Značajni krajobraz	Saplunara	1965.	54,91 ha

Ekološka mreža Natura 2000

Šifre su navedene samo za dva područja:

- POP (područje očuvanja značajno za ptice): SZ dio NP Mljet, HR1000037
- POVS (područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove): Nacionalni park Mljet, HR5000037

TZ Mljet navodi još 11 područja ekološke mreže izvan NP-a, bez šifri:

- Saplunara
- Slatina kod Kozarice
- Blatina kraj Sobre
- Blatina kod Blata
- Blatina kraj Prožure
- Obalna linija od luke Gonoturska do rta Vratnički
- Sjeverna obala od rta Pusta u uvali Sobre do rta Stoba kod uvale Okuklje, s otocima i akvatorijem
- Zaglavica
- Morvica špilja
- Ostaševica špilja
- Polušpilja kod Sobre

- Velika špilja
- Jama za Sv. Spasom

Natura 2000 - Otok Mljet i njegov pripadajući akvatorij predstavljaju područje iznimne prirodne vrijednosti te su uključeni u **ekološku mrežu Natura 2000**, najveću koordiniranu mrežu zaštićenih područja u Europskoj uniji. Cilj uključivanja u ovu mrežu je očuvanje ugroženih vrsta, vrijednih stanišnih tipova i cjelovitosti prirodnih ekosustava. Područje Mljeta posebno je važno zbog očuvanih šumskih, obalnih, morskih i podzemnih staništa te prisutnosti brojnih strogo zaštićenih i ugroženih vrsta.

Natura 2000 područja na otoku Mljetu imaju važnu ulogu u očuvanju:

- prirodnih i poluprirodnih staništa
- šumskih ekosustava alepskog bora i crnike
- morskih i obalnih staništa
- podzemnih i speleoloških lokaliteta
- staništa važnih za ptice, šišmiše i druge zaštićene vrste
- livada **posidonije (Posidonia oceanica)** i drugih vrijednih morskih zajednica.

Tablica: Natura 2000, područja ekološke mreže područje Općine Mljet

elementi EM / kratica		identifikacijski broj	naziv	ukupan broj
područja očuvanja značajna za ptice	POP	HR1000037	SZ dio NP Mljet	1
područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	POVS	HR3000426	Lastovski i Mljetski kanal	14
		HR2000091	Movrica špilja	
		HR2000092	Ostaševica špilja	
		HR2000104	Polušpilja kod Sobre	
		HR2000180	Velika špilja	
		HR2000944	Blatina kod Blata	
		HR2001008	Blatina kraj Prožure	
		HR2001009	Blatina kraj Sobre (Mljet)	
		HR2001277	Slatina kod Kozarice na Mljetu	
		HR2001499	Jama za Sv. Spasom	
		HR4000010	Saphunara	
		HR3000166	Sjeverna obala od rta Pusta u uvali Sobre do rta Stoba kod uvale Okuklje s otocima i akvatorijem	
		HR3000381	Zaglavica	
		HR3000172	Obalna linija od luke Gonoturska do rta Vratnički	
vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	vPOVS	-	-	0
posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	PPOVS	HR5000037	Nacionalni park Mljet	1
ukupan broj područja EM				16

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja / Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Bioportal <http://www.bioportal.hr/gis/>; granice JLS na moru – PPDNŽ; Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19): obrada: G&P

Tablica: površina područja

elementi EM	identifikacijski broj	naziv	u cijelosti (C) ili dijelom (D) na području Općine Mljet	površina na području Općine Mljet (ha)		
				kopno	more	ukupno
POP	HR1000037	SZ dio NP Mljet	C	122,70	1523,09	1645,79
POVS	HR3000426	Lastovski i Mljetski kanal	D	0	19335,98	19335,98
	HR2000091	Movrica špilja	C	?	-	?
	HR2000092	Ostaševica špilja	C	?	-	?
	HR2000104	Polušpilja kod Sobre	C	?	-	?
	HR2000180	Velika špilja	C	?	-	?

	HR2000944	Blatina kod Blata	C	62,00	0	62,00
	HR2001008	Blatina kraj Prožure	C	2,24	0	2,24
	HR2001009	Blatina kraj Sobre (Mljet)	C	10,60	0	10,60
	HR2001277	Slatina kod Kozarice na Mljetu	C	5,38	0	5,38
	HR2001499	Jama za Sv. Spasom	C	?	-	
	HR4000010	Saplunara	C			127,69
	HR3000166	Sjeverna obala od rta Pusta u uvali Sobre do rta Stoba kod uvale Okuklje s otocima i akvatorijem	C	0	244,53	244,53
	HR3000381	Zaglavica	C	?	-	?
	HR3000172	Obalna linija od luke Gonoturska do rta Vratnički	C	0	4262,83	4262,83
vPOVS	-	-	-	-	-	0
PPOVS	HR5000037	Nacionalni park Mljet	C	2845,21	2442,21	5287,53
POP ukupno				122,7	1523,09	1645,79
POVS ukupno				207,91	23843,34	24051,25
vPOVS ukupno				0	0	0
PPOVS ukupno				2845,21	2442,21	5287,53
područja EM ukupno*				3175,82	27808,64	30984,57

Izvori: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja / Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Bioportal <http://www.bioportal.hr/gis/>; Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19); Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Dubrovačko-neretvanske županije; RPJ RH; obrada: G&P; *ukupna povr. iskazana neovisno o preklapanjima pojedinih područja

Tablica: izvod iz popisa područja em utvrđenog uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (nn 80/19) – područja em na području Općine Mljet

Područja očuvanja značajna za ptice (POP)							
identifikacijski broj	naziv	kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	Status (G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica)		
HR1000037	SZ dio NP Mljet	1	Falco peregrinus	sredozemni galeb	G		
		1	Larus audouinii	morski vranac	G		
		1	Phalacrocorax aristotelis desmarestii	primorska trepteljka	G		
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)							
identifikacijski broj	naziv	kategorija za ciljnu vrstu / stanišni tip	hrvatski naziv vrste / hrvatski naziv staništa	znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa			
HR3000426	Lastovski i Mljetski kanal	1	dobri dupin	Tursiops truncatus			
HR2000091	Movrica špilja	1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310			
HR2000092	Ostaševica špilja	1	dugokrili pršnjak	Miniopterus schreibersii			
		1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310			
HR2000104	Polušpilja kod Sobre	1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310			
HR2000180	Velika špilja	1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310			
HR2000944	Blatina kod Blata	1	jezerski regoč	Lindenia tetraphylla			
		1	barska kornjača	Emys orbicularis			
		1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140			
HR2001008	Blatina kraj Prožure	1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140			
HR2001009	Blatina kraj Sobre (Mljet)	1	jezerski regoč	Lindenia tetraphylla			
		1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140			
HR2001277	Slatina kod Kozarice na Mljetu	1	jezerski regoč	Lindenia tetraphylla			
		1	barska kornjača	Emys orbicularis			
HR2001499	Jama za Sv. Spasom	1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310			
HR4000010	Saplunara	1	Embrionske obalne sipine – prvi stadij stvaranja sipina	2110			
		1	Vazdazeleni šume česmine (Quercus ilex)	9540			

HR3000166	Sjeverna obala od rta Pusta u uvali Sobra do rta Stoba kod uvale Okuklje s otocima i akvatorijem	1	Velike plitke uvale i zaljevi	1160
		1	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*
HR3000381	Zaglavica	1	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330
HR3000172	Obalna linija od luke Gonoturska do rta Vratnički	1	Grebeni	1170
		1	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330

Posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS)

identifikacijski broj	naziv	kategorija za ciljnu vrstu / stanišni tip	hrvatski naziv vrste / hrvatski naziv staništa	znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa
HR5000037	Nacionalni park Mljet	1	kopnena kornjača	Testudo hermanni
		1	jelenak	Lucanus cervus
		1	Termo-mediteranske (stenomediteranske) grmolike formacije s Euphorbia dendroides	5330
		1	Mediteranske šume endemičnih borova	9540
		1	Obalne lagune	1150*
		1	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330
		1	Špilje i jame zatvorene za	8310

			javnost	
		1	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*
		1	Velike plitke uvale i zaljevi	1160
		1	Grebeni	1170
		1	Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama Limonium spp.	1240
		1	Mediteranske povremene lokve	3170*
		1	Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp.	5210
		1	Eumediterranski travnjaci Thero-Brachypodietea	6220*
		1	Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom	8210
		1	Šume divlje masline i rogača (Olea i Ceratonia)	9320
		1	Vazdazeleno šume česmine (Quercus ilex)	9340

Izvor: Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) - PRILOG III.; obrada: G&P

Tablica: nadležnosti javnih ustanova za upravljanje i donošenje plana upravljanja područjem ekološke mreže

identifikacijski broj	naziv	upravljanje
HR1000037	SZ dio NP Mljet	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR3000426	Lastovski i Mljetski kanal	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije
HR2000091	Movrica špilja	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2000092	Ostaševica špilja	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2000104	Polušpilja kod Sobre	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2000180	Velika špilja	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2000944	Blatina kod Blata	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2001008	Blatina kraj Prožure	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2001009	Blatina kraj Sobre (Mljet)	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2001277	Slatina kod Kozarice na Mljetu	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR2001499	Jama za Sv. Spasom	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR4000010	Saplunara	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR3000166	Sjeverna obala od rta Pusta u uvali Sobra do rta Stoba kod uvale Okuklje s otocima i akvatorijem	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR3000381	Zaglavica	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR3000172	Obalna linija od luke Gonoturska do rta Vratnički	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«
HR5000037	Nacionalni park Mljet	Javna ustanova »Nacionalni park Mljet«

Izvor: Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) - PRILOG V.

2.3.2. Kulturno-povijesna baština

Kulturno-povijesna baština otoka Mljeta obuhvaća arheološka nalazišta, sakralne objekte, utvrde, podmorsku baštinu i tradicijske elemente poput suhozida i mljetskih vrša. Posebno se izdvajaju Polače s ostacima antičkog kompleksa, samostan i crkva sv. Marije na otočiću Sv. Marije te crkve i nalazišta u Babinom Polju i okolici s klaustrom. Na području Općine Mljet postoji velik broj kulturnih dobara od nacionalnog, regionalnog do lokalnog značaja. U sljedećoj tablici su prikazana kulturna dobra koja se nalaze na području Općine Mljet.

Na području otoka Mljeta posebno se izdvajaju:

- **Benediktinski samostan i crkva sv. Marije** na otočiću Svete Marije
- **Rimska palača u Polačama** i ostaci antičke arhitekture
- **ranokršćanske i srednjovjekovne crkve i kapelice**
- **arheološki lokaliteti** iz različitih povijesnih razdoblja
- **tradicijska ruralna arhitektura** i povijesna naselja
- **suhozidi, stari putovi, poljoprivredni krajolik i pomorska baština**

Ovi elementi svjedoče o višeslojnom kulturnom razvoju prostora i predstavljaju vrijedan spoj prirodne i kulturne baštine. Samostan sv. Marije i rimski kompleks u Polačama među najprepoznatljivijim su lokalitetima otoka.

Kulturno-povijesna baština Mljeta odražava njegovu važnu ulogu u:

- razvoju pomorskih i trgovačkih putova južnog Jadrana
- kontinuitetu naseljavanja od antike do danas
- razvoju vjerskog i monaškog života
- oblikovanju tradicijskog krajobraza i načina života lokalnog stanovništva

Spoj prirodnih obilježja i kulturnih slojeva čini Mljet jedinstvenim prostorom u kojem su krajolik i povijest snažno međusobno povezani.

Kulturno-povijesna baština otoka Mljeta ima važnu ulogu u očuvanju lokalnog identiteta i razvoju održive turističke ponude. Njezina vrijednost očituje se kroz:

- jačanje **prepoznatljivosti destinacije**
- razvoj **kulturnog i interpretacijskog turizma**
- očuvanje **lokalnog identiteta i tradicije**
- povezivanje prirodne i kulturne baštine u jedinstven turistički doživljaj
- mogućnost razvoja edukativnih, interpretacijskih i tematskih sadržaja

Kulturna baština Mljeta predstavlja važan resurs za razvoj sadržaja koji nadopunjuju prirodne vrijednosti otoka i pridonose njegovoj cjelogodišnjoj atraktivnosti.

S obzirom na vrijednost i osjetljivost kulturno-povijesnih lokaliteta, nužno je osigurati njihovu:

- stručnu zaštitu i konzervaciju
- odgovorno upravljanje i prezentaciju
- uključivanje u održive modele turističkog razvoja
- zaštitu od propadanja, neprimjerenih zahvata i gubitka autentičnosti

Očuvanje kulturno-povijesne baštine od posebne je važnosti za dugoročnu zaštitu identiteta prostora i kvalitetno upravljanje razvojem otoka.

Kulturno-povijesna baština otoka Mljeta predstavlja važan dio njegove ukupne vrijednosti i identiteta. Arheološki lokaliteti, sakralni objekti, tradicijska naselja i povijesni krajolik svjedoče o bogatoj prošlosti otoka te čine snažan temelj za očuvanje baštine, razvoj interpretacijskih sadržaja i održivi kulturni turizam.

Najvažniji elementi kulturno-povijesne baštine

Na području otoka Mljeta posebno se izdvajaju:

- **Benediktinski samostan i crkva sv. Marije** na otočiću Svete Marije
- **Rimska palača u Polačama** i ostaci antičke arhitekture
- **ranokršćanske i srednjovjekovne crkve i kapelice**
- **arheološki lokaliteti** iz različitih povijesnih razdoblja
- **tradicijska ruralna arhitektura** i povijesna naselja
- **suhozidi, stari putovi i tradicijski poljoprivredni krajolik**
- elementi **pomorske i ribarske baštine**

Ovi elementi čine važan kulturni sloj prostora i doprinose ukupnoj vrijednosti otoka kao područja iznimne prirodne i povijesne važnosti.

Arheološka baština

Arheološka baština Mljeta svjedoči o njegovoj naseljenosti i važnosti još od antičkog razdoblja. Posebno se ističu ostaci **rimске palače u Polačama**, koji predstavljaju jedan od najznačajnijih antičkih

lokaliteta na otoku. Uz antičke ostatke, na području Mljeta prisutni su i brojni drugi arheološki tragovi koji potvrđuju kontinuitet života i korištenja prostora kroz povijest.

Arheološki lokaliteti imaju veliku:

- **povijesnu vrijednost**
- **znanstvenu i istraživačku važnost**
- **edukativni i interpretacijski potencijal**
- **turističku atraktivnost**

Sakralna baština

Sakralna baština otoka Mljeta posebno je važna u oblikovanju njegova kulturnog identiteta. Najznačajniji sakralni lokalitet je **samostanski kompleks na otočiću Svete Marije**, koji predstavlja jedan od najprepoznatljivijih simbola Mljeta. Osim njega, na otoku se nalaze i brojne manje crkve, kapelice i vjerski lokaliteti koji svjedoče o dugoj tradiciji duhovnog i vjerskog života.

Sakralna baština važna je zbog:

- povijesne i umjetničke vrijednosti
- identitetske i simboličke važnosti
- povezanosti s lokalnom tradicijom i običajima
- potencijala za razvoj kulturnog i hodočasničkog turizma

Tradicijska arhitektura i kulturni krajolik

Otok Mljet obilježava i vrijedna **tradicijska arhitektura**, koja uključuje kamene kuće, gospodarske objekte, suhozide, stare putove i povijesne oblike korištenja prostora. Ovi elementi čine važan dio **kulturnog krajolika** te svjedoče o tradicionalnom načinu života, poljoprivredi, ribarstvu i povezanosti stanovništva s prirodnim okolišem.

Posebno su važni:

- **suhozidi**
- **stari pješački i kolni putovi**
- **tradicijska naselja i zaseoci**
- **poljoprivredne terase i obrađene površine**
- **stari lučki i obalni prostori**

Kulturni krajolik Mljeta predstavlja vrijedan spoj prirode i ljudskog djelovanja kroz stoljeća.

Nematerijalna kulturna baština

Uz materijalne ostatke, važan dio baštine Mljeta čini i **nematerijalna kulturna baština**, odnosno tradicije, običaji, znanja i lokalni način života koji su se prenosili generacijama. To uključuje:

- tradicijske običaje i pučke svečanosti
- lokalne priče, predaje i usmenu baštinu
- ribarske i pomorske vještine
- tradicijske poljoprivredne prakse
- lokalnu gastronomiju i običaje vezane uz prehranu

Nematerijalna baština doprinosi očuvanju identiteta lokalne zajednice i autentičnosti prostora.

Povijesni i identitetski značaj

Kulturno-povijesna baština Mljeta ima važnu ulogu u:

- očuvanju **lokalnog identiteta**
- razumijevanju **povijesnog razvoja otoka**
- očuvanju **veze između čovjeka i prostora**
- oblikovanju **prepoznatljivosti destinacije**
- jačanju svijesti o vrijednosti baštine i potrebi njezine zaštite

Spoj prirodne i kulturne baštine čini Mljet jedinstvenim prostorom u kojem su povijest, krajolik i način života snažno međusobno povezani.

Turistički i razvojni značaj

Kulturno-povijesna baština otoka Mljeta predstavlja važan resurs za razvoj:

- **kulturnog turizma**
- **interpretacijskih i edukativnih sadržaja**
- **tematskih ruta i obilazaka**
- **doživljajnog i održivog turizma**
- **projekata očuvanja i valorizacije baštine**

Uključivanje kulturne baštine u turističku i razvojnu ponudu može pridonijeti:

- produženju turističke sezone
- obogaćivanju sadržaja destinacije
- jačanju lokalnog identiteta
- održivom korištenju prostora

Stanje očuvanosti i potreba zaštite

Kulturno-povijesna baština Mljeta zahtijeva kontinuiranu zaštitu, stručno upravljanje i pažljivo planiranje svih aktivnosti u prostoru. S obzirom na osjetljivost pojedinih lokaliteta, posebno je važno osigurati:

- zaštitu od propadanja i zapuštanja
- sprječavanje neprimjerenih zahvata
- očuvanje autentičnosti i izvornosti lokaliteta
- stručnu obnovu i konzervaciju
- primjereno uključivanje u turističku i edukativnu ponudu

Očuvanje kulturno-povijesne baštine važno je ne samo radi zaštite prošlosti, nego i radi održivog razvoja budućih sadržaja i kvalitete prostora.

2.3.2.1. Zaštićeni spomenici kulture

Zaštićeni spomenici kulture na Mljetu su arheološki, sakralni i fortifikacijski lokaliteti koji imaju službeni status zaštite i dio su kulturne baštine otoka. Najvažniji su ostaci rimske palače i antičkog kompleksa u Polačama te benediktinski samostan i crkva sv. Marije na otočiću u Velikom jezeru, koji su preventivno zaštićeni.

Tablica: zaštićeni spomenici kulture

Spomenik kulture	Lokacija	Karakteristike	Status zaštite
Rimski kompleks u Polačama	Polače	Palača, bazilika, terme (1.-6. st.)	Zaštićen

Spomenik kulture	Lokacija	Karakteristike	Status zaštite
Samostan sv. Marije	Otočić Sv. Marija, Veliko jezero	Benediktinski samostan (12.-15. st.)	Preventivno zaštićen
Crkva sv. Marije	Otočić Sv. Marija, Veliko jezero	Gotička crkva	Preventivno zaštićen
Ranokršćanska bazilika	Polače	5.-6. stoljeće	Arheološki lokalitet
Utvrda Gvozd	Blizu Pomena	Srednjovjekovna tvrđava	Zaštićena fortifikacija

2.3.2.2. Pokretni spomenici

Pokretni spomenici kulture otoka Mljeta uglavnom obuhvaćaju arheološke nalaze poput keramike, amfora, staklenog posuđa, novca i sitnih predmeta iz antičkog i srednjovjekovnog razdoblja, koji su pronađeni tijekom istraživanja brodoloma i lokaliteta. Ovi predmeti, često fragmentirani, nalaze se u muzejskim zbirkama ili su u procesu konzervacije, a potječu iz podvodnih lokaliteta oko Polača i drugih uvala.

Tablica: pokretni spomenici

Vrsta nalaza	Lokacija pronalaska	Doba	Karakteristike
Amfore i keramika	Luka Polače, otoci Ovrata, Glavat	Kasna antika (3.-6. st.)	Trgovački teret, fragmenti
Stakleno posuđe	Podmorski lokaliteti Polača	Kasna antika	Fragmenti posuđa
Novac i sitni predmeti	Arheološki lokaliteti Polače	Antičko i srednje vijek	Osobni nakit, puceta
Kosti i drvo	Brodolomovi oko Mljet	Kasna antika	Materijal za datiranje C14

2.3.2.3. Arheološka nalazišta

Arheološka nalazišta na otoku Mljetu uglavnom se sastoje od antičkih rezidencijalnih kompleksa, ranokršćanskih crkava, prapovijesnih utvrda i brojnih podvodnih lokaliteta s brodolomima.

Tablica: Kopnena nalazišta

Naziv lokaliteta	Lokacija	Doba	Karakteristike
Rimska palača (vila rustica)	Polače	1.-6. st.	Palača, terme, bazilike (RST-0057)
Starokršćanska crkva	Polače	5.-6. st.	Istočna i zapadna bazilika (RST-0064)
Nodilove košare	Polače	6. st.	Sakralna građevina (RST-0065)
Kasnoantički kaštel	Polače	Kasna antika	Utvrda iznad luke
Mali sladin gradac	Blizu Pomena	Prapovijesno	Utvrda i naselje

Tablica: hidroarheološka nalazišta

Naziv lokaliteta	Lokacija	Doba	Karakteristike
Otok Ovrata	Sjeverno od Mljeta	Antičko	Brodolom, amfore (RST-0783)
Otok Glavat	Sjeveroistočno od Pomena	1. st. pr/n. Kr.	Amfore (RST-0785)
Rt Glavat	Sjeveroistočno od Pomena	2. st.	Brodolom, amfore
Rt Maharac (Klačine)	Sjeverno od Okuklja	1. st. pr. Kr.	Preko 100 amfora Lamboglia 2
Uvala Okuklje	Iza svjetionika	Antičko	Brodolom na 3-33 m dubine

Ova nalazišta ilustriraju trgovačku važnost Mljeta i dostupna su u službenim registrima Ministarstva kulture i NP Mljet.

2.3.2.4. Povijesne cjeline naselja

Povijesne cjeline naselja na Mljetu su skupine građevina s očuvanim urbanim tkivom koje odražavaju antičko, srednjovjekovno i novovjekovno nasljeđe, a Polače se ističe kao najvažnija zbog rimske palače i ranokršćanskih bazilika.

Tablica: popis povijesnih cijelina naselja

Naselje/Cjelina	Ključni elementi	Povijesni značaj	Status
Polače	Rimska palača, bazilike, terme, kaštel	Kasnoantičko naselje (1.-6. st.)	Kulturno-povijesna cjelina
Otočić Sv. Marije	Samostan sv. Marije, crkva, kule	Srednjovjekovna fortifikacijska cjelina (12.-15. st.)	Preventivno zaštićena
Babine Kuće	Utvrde (Mali sladin gradac), križevi	Prapovijesno i srednjovjekovno naselje	
Pomena	Utvrda Gvozd, crkve	Srednjovjekovno naselje s pristaništem	
Soline	suhozidi	Tradicionalna pučka arhitektura	

Ove cjeline su dio projekata revitalizacije (npr. WINTER MED) i integralne zaštite kulturne baštine na Mljetu.

2.3.2.5. Sakralna baština

Sakralna baština otoka Mljeta obuhvaća brojne crkve, kapele, samostane i oltarne pale iz antičkog do srednjovjekovnog razdoblja, s naglaskom na benediktinsku tradiciju i hodočašća. Najvažniji su samostan i crkva sv. Marije na otočiću Sv. Marije te starokršćanske bazilike u Polačama, koji su dio zaštićenih kulturnih dobara.

Tablica: sakralna baština

Objekt	Lokacija	Doba/Stil	Značaj
Samostan i crkva sv. Marije	Otočić Sv. Marija (Veliko jezero)	12.-15. st., gotika	Benediktinski samostan, hodočašće Velike Gospe
Starokršćanske bazilike (istočna, zapadna)	Polače	5.-6. st.	Ranokršćanske crkve uz rimsku palaču
Crkva sv. Pankracija	Babino Polje	Prije 1039., romanička	Gotička minijatura, zaštitnik otoka

Objekt	Lokacija	Doba/Stil	Značaj
Crkva sv. Vlaha	Babino Polje	15. st., renesansno-barokna	Patron Babinog Polja, olovni Pax
Crkva sv. Pavla	Babino Polje	1935.	Župna crkva pod Velikim Grdom
Crkva sv. Nikole	Okuklje	13./14. st.	Jedna od najstarijih župa
Crkva sv. Petra	Blato	Srednji vijek	Župna crkva

Ovi objekti su dio 28 kulturnih dobara na Mljetu, s naglaskom na hodočašća i očuvanu liturgijsku baštinu.

2.3.2.6. Građevine stambene i javne namjene:

Građevine stambene i javne namjene na Mljetu su ograničene zaštitnim režimom NP Mljeta i općinskog prostornog plana, s naglaskom na očuvanje tradicionalne pučke arhitekture i mješovite namjene u naseljima poput Polača i Babinog Polja. Stambene građevine su pretežito obiteljske kuće i pomoćne objekte, dok javne uključuju upravne, školsko-predškolsko, zdravstvene i kulturne objekte.

Stambene građevine:

- **Obiteljske kuće:** U naseljima Polače, Pomena, Babino Polje; dopuštena dogradnja horizontalnih gabarita uz očuvanje gabarita.
- **Višestambene zgrade:** Rijetke, ograničene u građevinskim područjima naselja mješovite namjene.
- **Pomoćne građevine:** Štalice, sjenice, skladišta; ograničene veličinom pripadajućeg stambenog objekta

Tablica: javne građevine

Vrsta	Primjeri	Lokacija	Napomena
Upravne	Knežev dvor	Babino Polje	Zaštićen
Zdravstvene	Ambulante, ljekarne	Babino Polje, Pomena	Javna namjena
Školsko-predškolsko	Osnovna škola	Babino Polje	Društvena namjena
Kulturne	Kompleks termi (lazaret?)	Polače	Zaštićen

Vrsta	Primjeri	Lokacija	Napomena
Sportsko-rekreacijske	Kupališta, tereni	Naselja i zone mješovite namjene	Dopušteno u planu

Ove građevine su regulirane prostornim planom Općine Mljet i NP Mljeta, s prioritetom na održivost i revitalizaciju.

2.3.2.7. Područja kultiviranih krajobraza

Područja kultiviranih krajobraza na Mljetu su poljoprivredno-šumske površine s tradicionalnim elementima (suhozidi, polja, vinogradi) koja su dio značajnog krajobraza, regulirana Prostornim planom Općine Mljet i NP Mljeta. Ova područja obuhvaćaju oko 40% kopnene površine izvan jezera, s prioritetom na očuvanje šuma crnike, bora i makije te poljoprivrednih površina.

- **Obuhvat:** Polja Kneže polje, Ivanje polje, Valakija, Planjak; šumske površine uz jezera i oko naselja.
- **Namjena:** Poljoprivredna proizvodnja, šumarstvo, ograničena infrastruktura; zabrana nove gradnje izvan građevinskih zona.
- **Zaštita:** Dio Natura 2000 i značajnog krajobraza; revitalizacija suhozida i agrarnog pejzaža.

Područja kultiviranih krajobraza obuhvaćaju poljoprivredno-šumske površine s tradicionalnim elementima (suhozidi, polja), namijenjene održivoj poljoprivredi i šumarstvu uz strogu zaštitu krajobraznih vrijednosti.

2.3.2.8. Kultura života i rada

Kultura života i rada na Mljetu odražava tradiciju otočana usklađenu s prirodom, s naglaskom na ribarstvo, stočarstvo, zemljoradnju, brodarstvo i obiteljsku svakodnevicu, očuvanu kroz predmete, običaje i usmene predaje. Izložba „Na mrkijenti života – tradicijska kultura otoka Mljeta“ (2025.) prikazuje ovu baštinu kroz 200+ predmeta od 19. st., uključujući košice, vrše, nošnje i dokumente.

Sfera	Primjeri	Značaj
Gospodarstvo	Stočarstvo (ovce), zemljoradnja (vinogradi, masline), ribarstvo (vrša, londre)	Temelj prehrane i trgovine
Običaji	Rođenje, ženidba, pogreb, pokladi, hodočašća	Obiteljska i duhovna tradicija
Vještine	Pletenje košica, odijevanje (zavjetni nakit), glazba (klape)	Lokalni identitet i turizam
Duhovnost	Legende, magija, medicina, strašinite	Nematerijalna baština

Ova kultura podržava cjelogodišnji turizam i revitalizaciju, kao u projektu WINTER MED za Korčulu i Mljet.

- Gastronomija
- Školjkarstvo/ribarstvo (marikultura)
- Vinarstvo
- Maslinarstvo
- Proizvodnja soli
- Folklor

2.3.3. Turistički putevi

Turistički putevi na Mljetu su označene šetnice, planinarske staze i biciklističke rute koje povezuju NP Mljet s vanjskim dijelom otoka, s ukupno 43 km Mljetske planinarske obilaznice (MPO) podijeljene u 4 etape. Ove rute ističu prirodu, kulturu i panorame, dostupne kroz aplikaciju „Turistički vodič“ i interaktivne karte NP Mljeta.

Tablica: glavne rute

Ruta	Dužina/Trajanje	Etape/Kontrolne točke	Atrakcije
Mljetska planinarska obilaznica (MPO)	43 km / 3-4 dana	20 KT; 4 etape: Pomena-Govđari-Blato-Babino Polje-Sobra	Jezera, vidikovci, naselja, šume
Austrijski put	0,85 km / 0,30 h	Prožurska Luka-Prožura	Rimska cesta, suhozidi, panorame
Šetnica oko jezera	10 km / 3-4h	Jezera, Sv. Marija	Šuma, samostan, brod
Maslinici i vinogradi	1 km / 20-45 min	Babino Polje	Masline, vinogradi, spomenici
Montokuć	5-7 km / 2-3h	Centar otoka	Vrh 259 m, pogled na jezera

Ove rute podržavaju pješaćenje, biciklizam i edukacijske ture, s označenim stazama i žigovima.

2.3.3.1. Mljetska planinarska staza

Mljetska planinarska obilaznica (MPO) je najpoznatija planinarska staza na Mljetu, duga 43 km s 20 kontrolnih točaka, označena markacijama i žigovima za 3-4 dana hoda (oko 23 sata). Povezuje NP Mljet (Pomena) s Babinim Poljem i Sobrom kroz šume, vidikovce i naselja, idealna za ljubitelje prirode.

Opis glavnih karakteristika

- **Etape:** 4 glavne (Pomena-Govđari 5h, Govđari-Blato 7h, Blato-Babino Polje 6h, Babino Polje-Sobra 6h) s KT-ovima za žigove.
- **Tehničke značajke:** Većinom šumske staze, makadam i klasične planinarske putove; lagani usponi do 514 m (Veliki Grad).
- **Atrakcije:** Veliki Gradac, Montokuc, Planjak, špilje (Ostaševica), panorame na Korčulu i Pelješac.
- **Oprema:** Jastučić s tintom za žigove, voda, planinarske cipele; dostupna GPX rute.

Ova staza podržava cjelogodišnji turizam i dio je turističkih puteva Mljeta.

2.3.3.2. Austrijski put

Austrijski put je povijesna pješačka staza na Mljetu, bila je duga 6 km (s očuvanim i uređenim dijelom od 850 m), izgrađena u austro-ugarsko doba krajem 19./početkom 20. st. povezuje Sobra (glavna luka) s Babinim Poljem, a danas služi kao turistička ruta kroz šume i suhozide.

Staza vodi kroz nepristupačan teren od Žukovca do Sobre, široka 2,5 m, s vidikovcima na Mljetski kanal i južno more. Na južnom kraju vidljiva uzvisina gdje je bila zastava Austro-Ugarske, a ruta nudi doživljaj povijesti uz prirodu i mir.

Trajanje: 1-3 sata (ovisno o dijelu staze).

Tehničke značajke: Makadam i prirodna staza, lagani usponi, pogodna za šetnju i planinarenje.

2.3.3.3. Šetnica oko jezera

Šetnica oko Velikog jezera u Nacionalnom parku Mljet je najpopularnija kružna ruta duga oko 10 km (asfaltirana), ravna i pogodna za šetnju, biciklizam i obitelji, s pogledima na šumu, more i benediktinski samostan na otočiću Sv. Marije. Ruta prolazi kroz Soline, Pristanište i Vrbovicu, a traje 2,5-4 sata hoda ili 1-2 sata biciklom.

Opis staze

- **Početak/kraj:** Kružna, svugdje dostupna (Pristanište, Soline, Mali most); kombinira se s brodom za Sv. Mariju.
- **Tehničke značajke:** Asfalt (1961., renovirana 2021.), ravnica uz obalu jezera, jena borova, kupališna mjesta.
- **Atrakcije:** Pogled na samostan, tunele šume, Veliki most za kupanje, vidikovac Montokuc.

2.3.4. Geografska, klimatska i prirodna obilježja¹

Općina Mljet dio je megaregije jadranske Hrvatske kojoj pripada i županija Dubrovačko-neretvanska. U užem smislu ona je dio jugoistočne dalmatinske makroregije s arhipelagom. Južna Dalmacija je najmanji, najuži i najrjeđe naseljeni dio megaregije (županija Dubrovačko-neretvanska po gustoći je inače 14. među županijama i gradom Zagrebom). Čine je otoci Korčula, Lastovo i Mljet od većih te dubrovački arhipelag Elafitskih otoka, poluotok Pelješac, dubrovačko priobalje jugoistočno od poteza

Klek - Neum i Konavle do Sutorine. To je jedini dio južnog Hrvatskog primorja, koji nema svoju zagoru unutar Republike Hrvatske, jer neposredno iza obale prelazi u hercegovački krš Republike Bosne i Hercegovine i primorja Crne Gore.

Mljet je južnodalmatinski otok smješten na južnom Jadranu, južno od Pelješa, s vrlo razvedenom obalom, brojnim uvalama i prirodnim lukama. Otok je izrazito šumovit, s više od 70% površine pod šumom, a zapadni dio obuhvaća Nacionalni park Mljet s Velikim i Malim jezerom.

Klimatska obilježja

Mljet ima sredozemnu klimu s toplim i suhim ljetima te blagim, vlažnijim zimama. Srednja temperatura u siječnju iznosi oko 12°C, a u srpnju oko 28-29 °C, uz oko 2.500-2.700 sunčanih sati godišnje i 900 do 1.100 mm oborina.

Prirodna obilježja

Prirodni identitet Mljeta čine guste šume crnike, alepskog bora i makije, krški reljef, vapnenac i dolomit, te jedinstveni sustav slanih jezera nastalih potapanjem krških udolina nakon posljednjeg ledenog doba. Posebno se izdvajaju Veliko i Malo jezero, blatine i slatine, te razvedena obala s hridima, špiljama i prirodnim zaklonima

Mljet je južnodalmatinski otok sredozemne klime, izrazito razvedene obale i bogate šumske vegetacije. Njegova prirodna posebnost očituje se u jedinstvenom sustavu slanih jezera, krškom reljefu, prirodnim lukama i visokoj stupnju očuvanosti krajolika.

2.4. Analiza javne turističke infrastrukture

Pravilnikom o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/21) definiran je pojam javne turističke infrastrukture. To je turistička infrastruktura u javnom vlasništvu koja je dijelom ili cijele godine u funkciji turizma te je dostupna svima pod jednakim uvjetima sukladno njezinoj prirodi i namjeni. Dijeli se na primarnu i sekundarnu.

Primarna je ona infrastruktura koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude, a na području općine Mljet ona obuhvaća:

- označene biciklističke staze
- označene planinarske staze
- nacionalni park
- TIC Sobra
- info ploče i turistička signalizacija na području cijele općine.

Kategorija	Snage	Slabosti
Prometna	Brod Sobra-Pomena, parkirališta, bicikli u NP	Sezonski raspored Jadrolinija, uska cesta
Pješačke staze	Šetnica oko jezera (10 km), MPO (43 km), Austrijski put	Nedostatak održavanja van NP, signalizacija
Info i centri	Posjetiteljski centar Pomena, app, karte	Nedostatak više jezika, digitalizacija

Kategorija	Snage	Slabosti
Komunalna	Ulaznice financiraju održavanje	Nedovoljna vodoopskrba, odvodnja van NP

Sekundarna je ona infrastruktura koja ne utječe izravno na razvoj turizma i samo je dijelom godine ili samo sporednom funkcijom u službi turizma. Na području općine Mljet ona obuhvaća:

- arheološka nalazišta
- javna parkirališta
- nogometno igralište
- dječje igralište

2.5. Komunalna infrastruktura

Infrastrukturu općine Mljet čini komunalna infrastruktura koja predstavlja preduvjet kvalitetnog funkcioniranja svih gospodarskih i društvenih aktivnosti na području općine. U komunalnu infrastrukturu ubrajaju se ceste, javne površine, vodovod i kanalizacija, rasvjeta, telekomunikacije te energetska i druga infrastruktura koja doprinosi boljoj kvaliteti života i funkcioniranju gospodarskih djelatnosti općine Mljet.

Tablica: popis komunalne infrastrukture

Vrsta	Pokriće/Status	Planovi 2024.-2026.
Vodoopskrba	Djelomično pokriveno naselja (Babino Polje, Pomena)	Rekonstrukcija sustava
Odvodnja	Ograničena, septičke jame	Izgradnja sustava
Javna rasvjeta	Osnovna u naseljima	LED modernizacija
Nerazvrstane ceste	Održavanje prioritetno	Rekonstrukcija cesta
Zelene površine	Parkovi u NP i naseljima	Održavanje i uređenje

U 2024. provedene male akcije u svim naseljima prema prioritetima; program 2026. financira daljnje poboljšanja.

2.5.1. Telekomunikacije

Izgrađenost i/ili raspoloživost prikladne telekomunikacijske infrastrukture, odnosno efikasno funkcioniranje telekomunikacijskog sustava predstavlja ključni čimbenik suvremene komunikacije, a time i presudan činitelj funkcioniranja ne samo gospodarstva, već i društva u cjelini. Stoga bi razvoj telekomunikacija trebao biti korak ispred trenutnih potreba stanovništva, gospodarskih i društvenih subjekata određenog područja ili regije.

Telekomunikacijska infrastruktura na Mljetu obuhvaća mobilnu mrežu (3G/4G/5G od Hrvatskog Telekom i drugih), fiksne linije, poštanske usluge i internet, ali ima problema s pokrivenošću u brdovitim i šumovitim područjima. Pošta u Babinom Polju nudi telefon, faks, telegram i mjenjačke usluge, a novi seizmički sustav na optičkom kabelu Dubrovnik-Mljet (2025.) poboljšava mrežu.

Kad je riječ o mobilnoj telefoniji, manji zahvati se predviđaju u cilju daljnjeg povećanja kvalitete usluge, odnosno bolje pokrivenosti cijelog otoka mobilnom mrežom. Posebno je istaknut problem slabog signala, posebno HT u ruralnim dijelovima, što utječe na turizam.

Usluga internetskog povezivanja je najslabije riješena na području cijelog otoka. Iako je u tijeku izgradnja optičke mreže, sama dinamika izgradnje i spajanja domaćinstava na tu mrežu je spora. Potrebno je, za pojedine lokacije, da domaćinstva predvide i korištenje alternativnih rješenja poput satelitskog interneta.

Na području Općine Mljet nalaze se sljedeći objekti pošta i telekomunikacija

- jedinice poštanske mreže: Babino Polje, Goveđari
- tv i radio pretvarači: FM i TV signali iz Dubrovnika, bez lokalnih baznih stanica
- Na području Općine Mljet nalazi se **6 mobilnih baznih stanica**.

Operater	Pokrivenost	Napomena
Hrvatski Telekom (HT)	Većina otoka 3G/4G; 5G u razvoju (Sobra)	Problemi u Prožuri, Koritama; novi repetitor 2023.
A1 Mobile	2G/3G/4G/5G u Blatu i naseljima	Provjeriti nPerf mapu
Pošta	Babino Polje	Telefon, faks, mjenjačnica
Internet	Fiksni i mobilni, opcija satelitski	Optički kabel Dubrovnik-Mljet

2.5.2. Elektroopskrba i obnovljivi izvori energije

Elektroopskrba Općine Mljet osigurana je iz mreže HEP-a preko podmorskog kabela s Pelješca (Sobra), s podstanicama u naseljima i ograničenim kapacitetom zbog otočnog karaktera. Nema lokalnih elektrana; potrošnja je niska (oko 5-6 GWh/god.), ali sezonski raste zbog turizma.

OIE na Mljetu su ograničeni zaštitnim režimom NP Mljeta, s fokusom na solarne panele i biomasu za samopotrošnju. Općina ima Akcijski plan energetske učinkovitosti, ali nema većih OIE postrojenja; cilj je 32% udjela OIE do 2030. po nacionalnoj strategiji.

2.5.3. Vodoopskrba

Vodoopskrba Općine Mljet osigurana je od 2018. podmorskim cjevovodom Janjina-Žuljana-Kupjenovo s Pelješca (regionalni sustav Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet), uz lokalne vodospreme (Straža) i razvodne sustave u NP Mljetu. Pružatelji: Voda Mljet d.o.o., sada NPKLM vodovod; prije toga oslanjali su se na bunare, desalinatore i vodonosce.

Područje	Izvor	Status
Babino Polje, Pomena, Polače	Podmorski cjevovod + vodosprema Straža	Priključeno od 2018.
Goveđari, Babine Kuće	Razvodni cjevovod NP	Završen
Ostatak otoka	Lokalni izvori, vodonosci	Djelomično, subvencionirano

Subvencije za vodu na otoku Mljetu osigurava Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kako bi se izjednačili uvjeti života otočana s onima na kopnu.

- **Namjena:** Subvencioniraju se troškovi prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom za otočna domaćinstva koja **nisu spojena na javnu vodoopskrbnu mrežu**.
- **Intenzitet potpore:** Subvencija pokriva do najviše **50 posto troška prijevoza** isporučene vode.
- **Korisnici:** Pravo na potporu imaju otočna domaćinstva, ali i otočni gospodarski subjekti (pravne i fizičke osobe) koji obavljaju djelatnost na otoku.
- **Javni pozivi:** Ministarstvo redovito raspisuje javne pozive za dodjelu ovih potpora male vrijednosti (npr. u 2024. godini).
- **Općina Mljet:** Općina Mljet provodi javne pozive za prikupljanje zahtjeva za sufinanciranje troškova

Općina Mljet nije u potpunosti pokrivena organiziranim sustavom vodoopskrbe.

2.5.4. Otpadne vode i oborinska odvodnja

Problematika suvremenog tretiranja otpadne, a djelomično i oborinske odvodnje danas predstavlja najveći infrastrukturni problem otoka Mljeta. S obzirom da postojeće stanje narušava ne samo današnji, već i dugoročno poželjni tržišni imidž Mljeta kao ekološki čiste, zdrave i prekomjernom izgradnjom nezahvaćene turističke destinacije poznate po marikulturi, riječ je o ozbiljnom problemu koji bi valjalo što je moguće prije i što je moguće kvalitetnije riješiti.

Naselja na području općine Mljet još uvijek nemaju javnog kanalizacijskog sustava. Naselja se koriste septičkim jamama ili se otpadna voda ispušta direktno u more. Samim tim, osobito u uvjetima pojačane izgradnje kuća za sekundarno stanovanje, problem prikupljanja, pročišćavanja i odlaganja otpadnih voda u more predstavlja sve veći problem.

Planovi za odvodnju otpadnih i oborinskih voda na Mljetu definirani su u **Prostornom planu NP Mljeta** (varijante sustava odvodnje, K2c) i **Provedbenom programu Općine Mljet 2021.-2025.**, s ciljem priključenja **130 kućanstava do 2027.**.. Trenutno nema centraliziranog sustava; koriste se septičke jame i biološke sustave.

2.5.5. Gospodarenje otpadom

Zbrinjavanje krutog otpada predstavlja još jedan u nizu neadekvatno riješenih infrastrukturnih problema otoka Mljeta.

Ni na području otoka, ni u županiji, ne postoji centar za gospodarenje otpadom, što svakako otežava rješavanje ovoga problema. Rješenje ovog problema treba tražiti u bržem i efikasnijem radu županijske administracije na izgradnji županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Javna usluga prikupljanja komunalnog otpada organizirana je i provodi se na cijelom području Općine i njome je pokriveno 100% područja odnosno stanovništva kao i sve pravne osobe. Javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada provodi tvrtka za obavljanje komunalnih djelatnosti Usluge Mljet d.o.o. U sklopu gospodarenja komunalnim otpadom Usluge Mljet d.o.o. obavlja djelatnost prikupljanja, prijevoza i zbrinjavanja komunalnog otpada. Komunalna tvrtka Usluge Mljet d.o.o. raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način bez rasipanja i prolijevanja, a koji je prilagođen uspostavljenom sustavu prikupljanja putem postavljenih posuda i spremnika.

Tablica: sustav i mjere

Vrsta otpada	Postupak	Napomena
Komunalni	Sakupljanje, transport	Tjedni raspored
Reciklabilni	Odvajanje, transport	Kontejneri u naseljima
Naplavni	Volonterske akcije, Eko Box	NP Mljet, DPS Zagreb
Opasni	Posebno sakupljanje	Subvencije

2.6. Prometna infrastruktura

Izgradnjom suvremene autoceste Zagreb - Dubrovnik, pri čemu se trenutno stiglo do čvora Karamatići (neposredna blizina Ploča), osigurana je prilično dobra cestovna povezanost Mljeta sa sjevernim i sjeverozapadnim dijelovima Hrvatske, a time i s brojnim emitivnim tržištima. Znatno bolja izgradnjom Pelješkog mosta koji je dovršen do 2022. godine, a koji se proteže preko Malostonskog zaljeva između Komarne (rt Međed) na kopnu i Brijeste (predio Oštri Vrh) na Pelješcu. Time je glavna pelješka prometnica, državna cesta D414, spojena na Jadransku turističku cestu D8, odnosno na autocestu Zagreb – Dubrovnik. A samim time i Mljet posredstvom trajektne veze.

Prometna infrastruktura Mljeta oslanja se na **državne ceste D120 (42,9 km) i D123 (Sobra)**, lokalne ceste (LC69095 Kozarica-Ropa), trajektna luka Sobra (Jadrolinija) i katamarani za Dubrovnik koji povezuju Pomenu, Polače i/ili Sobru. NP Mljet ima interne električne puteve (vlak, bicikli, brodovi), a planovi uključuju rekonstrukcije za protupožarnu zaštitu i disperziju posjetitelja.

Tablica: prometna infrastruktura

Vrsta	Opis	Status/Planovi
Ceste	D120 (glavna), D123, LC69095 (rekonstrukcija 2023.)	Asfaltiranje, protupožarne ceste
Luka	Sobra (trajekt), Pomena (NP), Polače	Modernizacija, električni brodovi
Parkirališta	Zaglavac, Pomena, Sobra	Kapacitet za 125.000 posjetitelja/god.
Unutarnja	Električni vlak, bicikli, šetnice	Održivo, FZOEU projekti

Na Mljetu su planirane **luke nautičkog turizma (LNT)** prema **Planu razvoja luka nautičkog turizma Dubrovačko-neretvanske županije (2021.)**:

Luka	Lokacija	Kapacitet/Status	Napomena
LNT Sobra	Sobra	Postojeća lučica; planirana proširenje	Glavna trajektna luka
LNT Prožurska luka	Prožurska Luka	Planirana marina (do 100 veza)	Turistička zona
LNT Okuklje	Okuklje	Planirana; prirodna luka	Za male jahte

Konačno, najbliže zračne luke od interesa za općinu Mljet su one u Dubrovniku i Splitu koje direktno ili preko zračne luke Zagreb, osim nacionalnog, obavljaju i međunarodni zračni promet.

2.7. Stanje digitalizacije

Besplatan pristup internetu na svim javnim površinama omogućen je na dijelu općine Mljet. Cijelo područje općine je pokriveno mobilnom mrežom, iako je dostupnost većih brzina ovisna o tipu mobilnog uređaja, tarifnom modelu, razini signala, te trenutnoj prometnoj opterećenosti mobilne mreže. U centru Mljeta unutar građevina je nešto slabiji signal mobilne mreže, jer su stari zidovi debeli i ne propuštaju signal najbolje.

Sigurnost i privatnost - Svim pružateljima usluge smještaja dostavljene su višejezične obavijesti u vezi prikupljanja osobnih podataka radi evidentiranja turista u sustavu eVisitor. S obzirom da je člankom 5. stavkom 4. Pravilnika o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave turista turističkoj zajednici propisano da se podaci za prijavu i odjavu turista upisuju na temelju podataka iz

osobne iskaznice, odnosno putne ili neke druge isprave o identitetu, turisti su upoznati s činjenicom da su dužni pružatelju usluge smještaja dati na uvid takvu ispravu te pružiti sve druge informacije koje su potrebne za upis podataka, a nisu sadržane u takvoj ispravi. Prikupljeni osobni podaci se sukladno članku 6. Pravilnika o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave turista turističkoj zajednici pohranjuju na rok od 10 godina.

2.8. Stanje pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama

Pristupačni turizam podrazumijeva prilagodbu turističkih proizvoda i usluga primjenom načela univerzalnosti i uključenost na različite skupine turista: osobe s invaliditetom, starije i teže pokretne osobe, obitelji s malom djecom, osobe s posebnim zdravstvenim ili prehrambenim potrebama, osobe s neurorazvojnim poremećajima...

Osobe s invaliditetom čine najmanje 15% ukupne svjetske populacije, odnosno 1,2 milijarde ljudi, a 30% ih redovito putuje. Takvi se turisti, ako su zadovoljni, vrlo često vraćaju na provjerena odredišta, u pravilu troše više zbog objektivnih okolnosti i gotovo uvijek putuju u pratnji barem jedne do dvije osobe. Često izbjegavaju velike gužve na vrhuncu sezone i time postaju još zanimljivija ciljana skupina. Prilagođavanje infrastrukture, odnosno otklanjanje arhitektonskih barijera u prostoru, nije uvijek i svugdje moguće zbog specifičnosti povijesne arhitekture naselja općine stoga je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta. Na svim javnim parkiralištima osigurana mjesta za osobe s invaliditetom.

Također, dobar primjer pristupačnog turizma je prilagodba mrežnih stranica općine i Turističke zajednice slijepim i slabovidnim osobama i osobama s drugim ograničenjima.

Ističemo da ne postoje posebno izrađeni načini pristupa osobama s neurorazvojnim poremećajima, međutim očekujemo u budućnosti da će se početi raditi i na tim segmentima.

2.9. Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji (javne usluge i servisi)

Na području općine djeluju humanitarne udruge koje tijekom godine organiziraju razne aktivnosti. Također, na području općine djeluju i sportska udruga, kao i udruge iz područja kulture.

Usluga	Pružatelj	Opis
Komunalne (odvoz otpada, zelene površine)	Usluge Mljet d.o.o.	Sakupljanje otpada, održavanje cesta
Vodoopskrba i odvodnja	Voda Mljet d.o.o.	Regionalni sustav NPKLM
Lučke usluge	Lučka uprava	Opskrba brodova, putničke usluge, tegljenje
Zdravstvena	Ambulante Babino Polje, Pomena	Osnovna zdravstvena zaštita

Usluga	Pružatelj	Opis
Obrazovanje	Osnovna škola Babino Polje	Predškolsko i osnovno
Uprava	Općina Mljet	Administrativne usluge

Postoji više trgovina i kiosk.

Lokacija	Trgovina	Ponuda
Pomena (NP Mljet)	Studenac supermarket, Lito	Hrana, piće, voće, povrće, suveniri, plažna oprema
Sobra	Trgovina	Osnovne potrepštine, blizu trajekta
Babino Polje	Više trgovina (Tommy, Studenac...)	Hrana, pekare, osnovne potrepštine
Polače	Trgovina	Hrana, lokalni proizvodi
Saplunara	Studenac	Osnovno

2.10. Stanje i potreba ljudskih potencijala

Na području općine Mljet najtraženiji su radnici u sektoru ugostiteljstva. Zbog izrazite sezonalnosti teško je radnike i naći i zadržati.

Zamjetno je da se većina fakultetski obrazovanih osoba ne vraća, što nije neočekivano obzirom na slabu ponudu poslova za visokoobrazovane i u samoj općini i u okolnim mjestima.

2.11. Komunikacijske aktivnosti

Komunikacijski kanali uključuju:

- objave za medije
- intervju
- letke
- brošure
- članke u tiskanim medijima
- članke na portalima
- objave na televiziji i radiju
- društvene mreže
- autobusi Libertasa

- oglasi u Nacionalnom parku
- oglasnu ploču
- plakate....

Možemo ih dijeliti na:

- Offline: časopisi, letci, pozicije za oglašavanje (plakati/oglasne ploče), grupe unutar neke tvrtke, sastanci, prezentacije, plakati, novine, TV i radio,
- Online: e-mail, newsletter, društvene mreže, web stranica, blog, portali, intranet, video poruke/edukacije/webinari.

Trenutno najučinkovitiji oblik komuniciranja je putem online kanala prvenstveno zbog globalnog doseg a i širokog spektra korisnika te nižih troškova. Mljet je kao destinacija predstavljena na službenoj web stranici Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije.

Turistička zajednica općine Mljet se pojavljuje na dvije društvene mreže – Instagram i Facebook. Uz aktivnosti na internetu, Turistička zajednica ne zanemaruje offline kanale komunikacije.

Događaji i manifestacije se promoviraju putem više kanala, ovisno o potrebi. Najčešće su to plakati, članci u časopisima ili novinama, te društvene mreže i web stranica.

2.12. Analiza konkurencije

S obzirom na diversificiranost ponude Dubrovačko-neretvanske županije, ključna obilježja konkurentnog turističkog sektora sagledavaju se kroz orijentiranost na potrebe kupaca, fleksibilnost, ponudu doživljaja uz ekološku osjetljivost.

Destinacijski branding kao i primjena e-marketinga neophodni su za održavanje konkurentne pozicije na tržištu. Općina Mljet promatrana je u odnosu na konkurentski krug turističkih destinacija: Pelješac, Korčula i Dubrovnik. Svaka od navedenih turističkih destinacija izdvaja se po elementima prepoznatljivosti.

Međutim, pokazalo se da područje općine Mljet kvalitetno je usmjerilo svoje aktivnosti prema turistima koji traže značajne prirodne resurse, te odmorišno-aktivni segment turizma. Naravno i svi turistički proizvodi koji su vezani na ponudu i koji se razvijaju na području općine čine mogućim da u narednim godinama ostvarimo produljenje turističke sezone.

2.13. Izvješće o provedenoj analizi stanja

Smještajna ponuda je pretežito locirana u naseljima Sobra, Pomena, Prožurska Luka, Okuklje. Jedin i hotel nalazi se u Pomeni. Turistički promet raste gotovo svake godine, a u ukupnom prometu prednjače strani turisti.

Tip smještaja	Broj jedinica (procjena)	Lokacije
Apartmani	40+	Sobra, Pomena, Polače, Okuklje
Sobe/pansion	10-20	Govedari, Babino Polje

Tip smještaja	Broj jedinica (procjena)	Lokacije
Hoteli	1	Pomena
Kuće/vile	5-10	Maranovići, Uvala Saplunara

Ugostiteljska ponuda općine Mljet je na zavidnoj razini, te očekujemo u narednom razdoblju da se nastavi daljnji razvoj.

Ponuda događanja je zadovoljavajuća u ovom trenutku.

Tijekom glavne sezone otvorena su 2 Turističko-informativni centar na Mljetu i u kojima posjetitelji mogu dobiti sve informacije o turističkoj ponudi destinacije. Prirodni i kulturni resursi koji trenutno nisu u funkciji turizma, ali koji predstavljaju temelj za budući razvoj, atraktivnost i održivost destinacije. Općina Mljet dužna je Turističkoj zajednici općine Mljet ustupiti na korištenju svu javnu turističku infrastrukturu koja obuhvaća biciklističke staze, pješačke staze i šetnice, odmorišta, vidikovce, TIC, info ploče i turističku signalizaciju na području cijele općine. U komunalnu infrastrukturu ubrajaju se ceste, javne površine, vodovod i kanalizacija, rasvjeta, telekomunikacije te energetska i druga infrastruktura koja doprinosi boljoj kvaliteti života i funkcioniranju gospodarskih djelatnosti općine Mljet.

S obzirom na to da je područje općine neravnomjerno naseljeno, postojeća cestovna mreža je prilagođena postojećim potrebama. Najveći problem prometnog sustava na području općine su tehničke karakteristike lokalnih cesta, odnosno uski kolnici bez rješenja odvodnje uz visoke troškove održavanja.

Veći dio općine Mljet priključen je na javnu vodoopskrbnu mrežu. U naseljima općine odvodnja otpadnih voda vrši se u septičke jame. U općini se provodi odvojeno prikupljanje otpada te se reciklabilni otpad prikuplja u zasebnim spremnicima. Sve građevine na području općine priključuju se na nepokretnu TK mrežu te opremaju telekomunikacijskom instalacijom kapaciteta i izvedbe prilagođene njihovoj veličini i namjeni. Gotovo cijelo područje općine je pokriveno mobilnom mrežom, a besplatan pristup internetu na svim javnim površinama omogućen je u općini.

Prilagođavanje infrastrukture destinacije osobama s posebnim potrebama nije uvijek i svugdje moguće zbog specifičnosti povijesne arhitekture naselja općine Mljet stoga je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta.

Trenutno najučinkovitiji oblik komuniciranja je putem online kanala prvenstveno zbog globalnog dosega i širokog spektra korisnika te nižih troškova.

Uz aktivnosti na internetu, ne zanemaruju se ni offline kanali komunikacije. Događaji i manifestacije se promoviraju putem plakata, članaka u časopisima ili novinama, putem radio spotova ili posebnih emisija.

3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

TURISTIČKI PROIZVOD	TREKUTNO STANJE	POTENCIJAL
SMJEŠTAJ	- zadovoljavajuća ponuda srednje kategoriziranih smještajnih jedinica - nedostatak visoko kategoriziranih smještajnih jedinica - nedostatak tematsko opredijeljenog smještaja - nedostatak hotelskog smještaja - zadovoljavajuća kamping ponuda	- ulaganje u podizanje kvalitete, raznovrsnosti i dostupnosti smještaja u domaćinstvima - tematsko opredjeljenje smještaja (za obitelji, za djecu, pet friendly,...) - diverzifikacija smještajnih kapaciteta (kamping turizam) - poticanje brownfield investiranja u smještajne kapacitete
UGOSTITELJSTVO	- popularna i kvalitetna ponuda - bogata ponuda lokalnih proizvoda - nedostatak adekvatne radne snage - kod većine rad ograničen na glavnu sezonu, međutim značajan broj ugostitelja zaposlio je kvalitetnu radnu snagu i ima cjelogodišnju sezonu - eno-gastro događanja	- poticanje razvoja agroturizma - poticanje povezivanja ugostitelja i lokalnih proizvođača - organiziranje edukacijskih programa
TURISTIČKI RESURSI	- autentično - izvorno - prirodno	- daljnje promoviranje - poticanje očuvanja - poticanje novih i održivih aktivnosti na lokalitetima - daljnje povezivanje s novim proizvodima na razini klastera i lokalno
KULTURNO - POVIJESNA BAŠTINA	- izvorna - dobro očuvana - može se još turistički iskoristiti	- promoviranje - uključivanje u turističku ponudu destinacije - ulaganje u podizanje turističke atraktivnosti
DOGAĐANJA	- izvorni - poznati - popularni - dugogodišnji	- privlačenje posjetitelja - osmišljavanje novih događanja
TURISTIČKE USLUGE	- TIC - ne postoji turistička agencija	- poticanje pružanja kompletne turističke usluge - pronalazak partnera u online turističkim agencijama za bolju vidljivost destinacijske ponude, osobito atrakcija
SAKRALNA BAŠTINA	- izvorna dobro očuvana - nedovoljno poznata - nedovoljno turistički iskorištena	- povezivanje u rutu vjerskog turizma - promoviranje sakralne baštine

PRIRODNA BAŠTINA	- izvorna - autentična	- poticanje istraživanja i valorizacije zbog razvoja istražena održivog turizma
JAVNA TURISTIČKA INFRASTRUKTURA	- raznovrsna - atraktivna - dijelom nedovoljno turistički iskorištena - dijelom zastarjela	- razvoj nove turističke infrastrukture kroz diverzifikaciju - povezivanje više elemenata turističke infrastrukture radi stvaranja novih turističkih proizvoda - ulaganje u kvalitetu i održivost - generiranje novih motiva dolazaka
KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	- dobra cestovna povezanost - preopterećena infrastruktura tijekom sezone - nejednako razvijena na području destinacije - nepostojanje sustava odvodnje otpadnih voda - problem odlaganja otpada	- ulaganje u vizualno uređenje destinacije - infrastrukturna ulaganja koja će doprinijeti postizanju ciljeva povezanih s energetsom učinkovitošću - izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja voda - poticanje korištenja obnovljivih izvora energije - izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom
DIGITALNE TEHNOLOGIJE	- prihvatljivo	- ulaganje u širenje internetske i mobilne mreže - korištenje alternativnih mogućnosti pristupa internetu digitalnog nomadstva - razvoj dostupnosti inovativnih tehnologija
PRISTUPAČNOST DESTINACIJE	- nedovoljna fizička pristupačnost atrakcija - manjak komunikacijske pristupačnosti	- ulaganje u prilagodbu dijela javne turističke infrastrukture - realizacija edukacija o društvenoj i kognitivnoj pristupačnosti
JAVNE USLUGE I SERVISI	- udruge koje provode razne aktivnosti i programe - dostupnost javnih usluga i servisa za lokalno stanovništvo	- rad na zadržavanju svih javnih servisa dostupnih u destinaciji
LJUDSKI POTENCIJALI	- nedostatak radne snage - sezonalnost zapošljavanja	- realizacija edukacija o promociji, prodaji i podizanju kvalitete usluge s ciljem ostvarenja boljih prihoda
KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI	- razvijeni kanali komunikacije - u upotrebi svakodnevno - pozitivan učinak partnerstva u klasteru na veliki broj komunikacijskih kanala	- unapređenje komunikacijskih aktivnosti prema tržištima

Prema podacima Svjetske turističke organizacije (UNWTO) međunarodni turizam je u 2023. dosegao 1,3 milijarde turističkih dolazaka. Time se ostvarilo 88% rezultata prije pandemije na svjetskoj razini, a važno je spomenuti da je EU ostvarila bolje rezultate od svjetskog prosjeka (94% rezultata ostvarenih 2019. godine). Najbrži oporavak ostvaren je na Južnom Mediteranu.

Sve vrste kriza imaju veliki utjecaj na turizam, ne samo u smislu turističkog prometa, već i u smislu promjena u ponašanju turističkih potrošača - njihovih planova, sustava vrijednosti, očekivanja i drugih obilježja. Krize upućuju na potrebu promišljanja otpornijeg i održivijeg turizma, što znači da se u razvojne politike ugrađuje zaštita prirodnih i kulturnih resursa, korištenje obnovljivih izvora energije, jačanje znanja i kompetencija ljudskih resursa, jačanje partnerstva među sektorima te rad na sigurnosti. Izazovno političko i gospodarsko okruženje, visoka inflacija i stalne promjene cijene nafte utjecat će na cijene prijevoza, smještaja, ali i svih drugih elemenata turističke ponude. Turisti će biti oprezniji i 'vrijednost za novac' bit će sve važniji aspekt putovanja. Ovakvo dinamično okruženje zahtijeva da turistička destinacija u kratkom vremenu **reagira i prilagođava svoju ponudu**. Važno je istaknuti kako se odnos suvremenog potrošača prema turističkim putovanjima

i odmorom neprestano mijenja. Te promjene treba pratiti, a među značajnijima mogu se izdvojiti sljedeće:

Rast svijesti o potrebi održivog razvoja. Turisti su danas sve obrazovaniji i raspolažu velikim brojem informacija. Sukladno tome, raste i svijest o njihovoj ulozi u održivom razvoju te pokazuju brigu i interes za čuvanje okoliša kroz smanjenje bacanja hrane, manje korištenje plastike, biranje prijevoza kojima manje zagađuju okoliš i slično. To se odražava i na biranje destinacije koje posjećuju i od kojih također očekuju posvećenost brizi za okoliš.

Rast broja iskusnih putnika. Ljudi danas sve više putuju i njihovo iskustvo pomaže u prepoznavanju i razumijevanju izvornih i autentičnih vrijednosti koje je danas u svijetu globalizacije teško očuvati. Stoga cijene gostoljubivost, očuvani 'duh mjesta' i stvarnu brigu za goste.

'Traganje za 'vrijednostima'. Uslijed ekonomskih kriza i neizvjesne budućnosti sve je izraženija briga o 'vrijednosti za novac'. Traže se proizvodi i usluge kod kojih je omjer uloženog i dobivenog prihvatljiv. Cijena treba biti dobro usklađena s kvalitetom ponude, iako su gosti spremni više izdvojiti za atraktivnije i jedinstvene događaje koji se ne mogu iskusiti u drugim destinacijama.

Pažnja na vrijednosti vremena. Kupci su danas u izloženosti velikom broju informacija često skloni tražiti brza i jednostavna rješenja koja će im uštedjeti vrijeme. U tom kontekstu, važno je personalizirati usluge i provoditi ciljani marketing. Nedostatak vremena očituje se u potrebi više kraćih odmora koja pomažu u vraćanju energije. Zbog toga raste potražnja za avanturama u prirodi poput pješaćenja, planinarenja, bicikliranja i slično, koje ne samo da mogu donijeti opuštanje, već i druženja za koje često u svakodnevnom životu nema dovoljno vremena.

'Digitalni život'. Brz razvoj tehnologija i digitalizacija brojnih aspekata života mijenja 'dnevnu rutinu' – od načina druženja, načina poslovanja, načina obrazovanja i brojnih drugih aktivnosti. Kupci su zahvaljujući dostupnosti gotovo svih informacija i mogućnostima tehnologija u 'poziciji moći' i stoga se prilikom komunikacije s njima treba voditi briga o cijelom ciklusu putovanja – od sanjarenja do dijeljenja iskustva. Poruke trebaju biti motivirajuće i inspirirajuće, a kanali koji se koriste za promociju aktualni i zanimljivi.

Holistički pristup. Gosti tijekom boravka u destinaciji žele cjeloviti doživljaj koji će na najbolji mogući način zadovoljiti njihove različite interese, potrebe i želje. Stoga treba naglašavati novo i drugačije. To se postiže kroz povezivanje s domaćinima i lokalnom zajednicom, upoznavanjem njihovog načina i stila života.

Rast svijesti o potrebi zdravog načina života. Prepoznaje se važnost boravka u nezagađenom prostoru, odnosno čisto okolišu. Važna je rekreacija u zdravom i prirodnom okruženju i konzumacija lokalnih namirnica. Izražena je potreba za holističkim pristupom zdravlju, što uključuje fizički, mentalni i duhovni aspekt. Prilikom kreiranja turističke ponude to treba uvažiti.

4. POKAZATELJI ZA PRAĆENJE RAZVOJA I ODRŽIVOSTI TURIZMA

Pokazatelji održivosti pružaju strukturu i smjernice kako bi turističke destinacije mogle sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoje održivosti, što je ključno u eri kada su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Plan mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti destinacije, a može sadržavati i specifične pokazatelje održivosti destinacije, koji moraju biti utemeljeni na analizi stanja destinacije i povezani s razvojnim smjerom.²

4.1. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone
2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
3. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
4. Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom
5. Broj organiziranih turističkih ambulanti
6. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)
7. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)
8. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)
9. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije 1
10. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
11. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem
12. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
13. Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
14. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
15. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom
16. Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS
17. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone
18. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone
19. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

² Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, Zagreb 2024.

4.1.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone			
Pokazatelj	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika Pokazatelj = $\frac{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}}{\text{broj dana u mjesecu} \times \text{broj stalnih stanovnika u destinaciji}} \times 100$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
82.25			

4.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj		Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	
Obilježja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.	
	Podpokazatelji	– udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma	
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2025.	2029.	2033.	2037.
95.71			

4.1.3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Pokazatelj	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji			
Obilježja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.		
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.		
	Podpokazatelji	– Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni		
Metodologija izračuna pokazatelja	Vrijednost pokazatelja – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.			
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine			
2025.		2029.	2033.	2037.
(i) 90.33				
(ii) 93.75				

4.1.4. Pristupačnost destinacije

Pokazatelj	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom		
Obilježja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja	
	Opis	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.	
	Podpokazatelji	– Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom, – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.	
Metodologija izračuna pokazatelja	EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom Udio pristupačnih atrakcija = $EAP/EA \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
36,27			

4.1.5. Sigurnost destinacije

Pokazatelj	Broj organiziranih turističkih ambulanti		
Obilježja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.	
	Opis	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.	
	Podpokazatelji	--	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji.		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
0			

4.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

Turističke zajednice podatke potrebne za izračun pokazatelja održivosti destinacije prikupljaju primarno iz javno dostupnih izvora i službenih evidencija javnopravnih tijela putem integriranog informacijskog sustava turizma.

Izračun obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija primarno se obavlja putem integriranog informacijskog sustava turizma.

Podatke koji nisu dostupni putem integriranog informacijskog sustava turizma, prikupljaju i čuvaju turističke zajednice. Ove podatke, kao i ostale podatke koji su korišteni za izračun pokazatelja, turistička zajednica dužna je dostaviti Ministarstvu u elektroničkom obliku pogodnom za strojno

čitanje podataka najkasnije 30 dana prije roka za objavu vrijednosti pokazatelja. Izračun vrijednosti obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuje se u pravilu u svibnju tekuće godine za prethodnu godinu.

4.2.1. Upravljanje vodnim resursima

Pokazatelj	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)		
Obilježja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.	
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.	
	Podpokazatelji	--	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m3). F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji potrošnja vode po noćenju turista = $F2N1 - F1N2 / T2N1 - T1N2$ potrošnja vode po noćenju stanovnika = $1/S (T2F1 - T1F2) / (T2N1 - T1N2)$ omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika = potrošnja vode po noćenju turista / potrošnja vode po noćenju stanovnika x 100		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost	2025.	2027.	2029.
n/a*			
*javni isporučitelj vodne usluge ne vodi odvojenu evidenciju za smještajne objekte.			

4.2.2. Gospodarenje otpadom

Pokazatelj	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	
Obilježja	Definicija	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)

	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelji	--
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) WTN – količina otpada po turističkom noćenju, $WTN = (F2N1 - F1N2) / (T2N1 - T1N2)$ WRN – količina otpada po noćenju stanovnika, $WRN = 1/S (T2F1 - T1F2) / (T2N1 - T1N2)$ WT – količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (WTN), $WT = T2 \times WTN$ WR – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (WRN), $WR = S \times N2 \times WRN$ omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo	

	(za promatrani period) = WT / WR		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
401.63			

4.2.3. Zaštita bioraznolikosti

Pokazatelj	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.	
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.	
	Podpokazatelji	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinacije – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
30.27			

4.2.4. Održivo upravljanje energijom

Pokazatelj	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	
Obilježja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelji	--
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja	

	T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) potrošnja električne energije po noćenju turista = $(F2N1 - F1N2) / (T2N1 - T1N2)$ potrošnja električne energije po noćenju turista = $1/S (T2F1 - T1F2) / (T2N1 - T1N2)$ omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika = potrošnja el. energije po noćenju turista / potrošnja el. energije po noćenju stanovnika x 100		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Zatraženi podaci			

4.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Pokazatelj	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.	
	Podpokazatelji	--	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
DA			

4.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

Održivost destinacije prati se sagledavanjem kretanja trendova osnovnih pokazatelja i odabranih specifičnih pokazatelja održivosti. Održivost destinacije može se pratiti i usporedbom pojedinih pokazatelja održivosti s pokazateljima usporedivih destinacija u zemlji i/ili inozemstvu. Planom upravljanja destinacijom određuje se hoće li se i koji pokazatelji održivosti uspoređivati s

pokazateljima održivosti usporedivih destinacija u zemlji i/ili inozemstvu, kao i destinacije za usporedbu.

4.3.1. Turistički promet

Pokazatelj	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.	
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.	
	Podpokazatelji	--	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih noćenja, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
8.439	8.666		

Pokazatelj	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.	
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.	
	Podpokazatelji	- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju	
Metodologija izračuna pokazatelja	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji = ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji / ukupan broj dolazaka turista u destinaciju		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
4.89	4.86		

4.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

Pokazatelj	Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD).	
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.	
	Podpokazatelji	- Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada - Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek - Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora.		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
Zatraženi podaci			

Pokazatelj	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u	
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.	
	Podpokazatelji	- dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine - bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
zatraženi			

4.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

4.4.1. Turistička infrastruktura

Pokazatelj	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)	
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji	- popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) - identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine - popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja	Svake godine	
2025.		
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	Str. 18-19	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	Str. 19-20	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	Str. 20	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	Str. 15-18	
2026.		
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara		
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja		
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara		
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH		
2026.		
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara		
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja		
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara		
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH		
2027.		

Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	

4.4.2. Održivo upravljanje destinacijom

Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)			
Pokazatelj Obilježja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije.	
	Opis	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.	
	Podpokazatelji	- Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije - Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online - Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)	
Metodologija izračuna pokazatelja	Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom x 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
n/a	n/a		

4.4.3. Održivo upravljanje prostorom

Pokazatelj	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)	
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji	--
Metodologija izračuna pokazatelja	TN – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) PM – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene (pretežito stambene namjene) (ha)	

	PT – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju po izgrađenoj građevinskoj površini = $TN / (PS + PM + PT)$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
zatraženo			

5. RAZVOJNI SMJER DESTINACIJE S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Smjer daljnjeg razvoja destinacije je zasnovan na **SWOT analizi**. Radi se o analitičkom postupku koji razmatra sastavnice ciljane teme, a koja se primjenjuje u strateškom planiranju. Cilj ove SWOT analize je sistematizacija ključnih **snaga, slabosti, prilika i prijetnji razvoju turizma** te definiranje strateških ciljeva, mjera i aktivnosti za održiv i konkurentan turistički razvoj.

Turizam je višefunkcionalna pojava i kao takva nije samo ekonomska aktivnost, nego je i sociokulturni fenomen. Osnovne pokretačke činitelje turizma čine:

- prirodne ljudske težnje za upoznavanje nepoznatih područja, ljudi i običaja;
- vjerske pobude;
- zdravstveni motivi;
- sportski motivi;
- rekreacijski motivi;
- zabavni motivi;
- istraživački motivi;
- poslovni motivi;
- putopisni motivi;
- pustolovni motivi;
- drugi motivi i težnje.

Za potrebe izrade ovog dokumenta otvorena je e-mail adresa za dostavu ideja, komentara i ostalih naputaka od strane stanovnika. Nažalost dobili smo samo jedan (1) e-mail kojim je izraženo nezadovoljstvo komunalnom infrastrukturom. To je i zabilježeno u ovom dokumentu. Također je upućen set pitanja javnim djelatnicima, načelnik, TZ, komunalno, te su i njihova razmišljanja uvrštena u ovaj dokument. Da bi se upoznali različiti motivi kao pokretači određenih turističkih putovanja, potrebno je upoznati ponašanja ljudi u slobodnom vremenu u kojem se odvijaju i turistička putovanja. Slobodno vrijeme u suvremenom društvu odavno je predmet istraživanja sociologije, posebno sociologije slobodnog vremena. Brojni autori ukazuju na razlikovanje pojmova “radno i slobodno vrijeme” te “slobodno vrijeme i dokolica”. Suvremeno društvo zasniva se na prenaplašavanju materijalnih dobara, pa ga sociolozi s pravom nazivaju potrošačkim društvom. Značajno je da se u posljednjih 100 godina značajno smanjilo potrebno radno vrijeme, sa 70 sati tjedno na 40, s predviđanjima da će se do 2030. smanjiti na 30 sati tjedno. Isto je uzrokovano usavršavanjem i automatizacijom sredstava za rad, ali i sindikalnim aktivnostima koja su omogućila pravo na rad, ali i pravo na odmor. Već danas je u nizu država prepoznat 4-dnevni radni tjedan kao zdraviji način rada, i istodobno se vrijeme tjednog odmora produžilo na 3 dana. Prilikom određivanja značaja kulturno-društvenog utjecaja turizma na život važno je istaknuti da se turizam ne može skladištiti niti je u svojoj naravi prenosiv s mjesta na mjesto. Odnosno da bi se turistički proizvod konzumirao potrebno je otići u destinaciju. Upravo ova situacija značajno utječe na međusobni odnos rezidenata i turista i to međusobnom interakcijom turisti – turisti, turisti – rezidenti, rezidenti – rezidenti. Prilikom ovih interakcija dolazi do učinaka koji mogu:³

- utjecati na promjene vrijednosnog sustava, individualnog ponašanja, obiteljskih odnosa, životnog stila, razine sigurnosti, moralnog ponašanja, kreativnog izražavanja, tradicionalne ceremonije i društvene organizacije;
- biti pozitivnog ili negativnog karaktera;
- imati direktan, indirektan i induciran učinak.

³ Križman Pavlović D., op.cit. (bilj. 20), str. 20

Istraživanja koja su utvrđivala društveno – kulturni učinak turizma, koja su uglavnom istraživanja stranih autora, u većini slučajeva su navodila sljedeće:

- Promatrao se kulturni i društveni učinak turizma kombinirano;
- Uglavnom se ističe negativan učinak društveno – kulturnog turizma;
- Uglavnom se analiziraju odnosi turisti – rezidenti i utjecaj na destinaciju u cjelini.

Iako se rijetko ističu pozitivni aspekti društveno – korisnih učinaka turizma bitno je na iste ukazati i poticati pozitivne učinke, a smanjivati utjecaj negativnih učinaka. Iz donje tablice daju se uočiti značajne razlike utjecaja društveno-kulturnih učinaka na turiste u odnosu na rezidente. Tako je uočljivo da turisti imaju puno više pozitivnih iskustava, dok rezidenti imaju podjednako i pozitivnih i negativnih iskustava. Iz tabele se iščitava da su pozitivni učinci svakako povećanje socijalnosti ljudi, smanjenje napetosti, samo realizacija i slično. Što se tiče rezidenata, pozitivni učinci su u domeni razmjene ideja, razvoja turističke kulture, valorizacija društvenih atraktivnosti destinacije. Međutim značajni su i negativni učinci prvenstveno porast kriminala, moralna erozija, ali i imitiranje ponašanja turista, te rast napetosti zbog osjećaja servilnosti i slično.

Objekt društveno-kulturnog učinka turizma	Društveno - kulturni učinci turizma	
	pozitivni	negativni
turist/društvo pretežito emitivnih zemalja	- razvoj kulture putovanja - upoznavanje kulture i povijesti drugih naroda - bolje razumijevanje među ljudima iz različitih zemalja, s različitim kulturno - povijesnim naslijeđem - povećanje socijalnosti ljudi i smanjenje društvene napetosti - primjena pozitivnih iskustava stečenih turističkim kretanjem u mjestu stalnog boravka - samo realizacija, oslobođanje napetosti i zadovoljstvo	- primjena negativnih iskustava stečenih turističkim kretanjem u mjestu stalnog boravka.
rezidenti/društvo pretežito receptivnih zemalja	- razvoj turističke kulture - razmjena kulturnih informacija, ideja i vjerovanja s drugim populacijama - valorizacija društvenih atraktivnosti destinacije - oživljavanje starih običaja i kulturnih priredbi - očuvanje i stimuliranje starih zanata	- porast kriminala - demonstracijski (pokazni) efekt (rezidenti imitiraju ponašanje turista) - migracije radnika iz ruralnih u urbane prostore - gubitak kulturnog identiteta - lažni imitiranje "autentičnih" ugođaja i sredina - erozija morala - porast napetosti uslijed osjećaja servilnosti - širenje zaraznih bolesti

5.1. SWOT analiza

SNAGE

- Nacionalni park i prirodne ljepote kao glavna turistička atrakcija, privlače ekoturiste i jednodnevne posjetitelje
- kvalitetni komplementarni smještajni kapaciteti
- aktivni turizam
- prirodni resursi
- tradicija u turističkoj djelatnosti
- sigurnost
- gostoljubivost
- diferencirana ponuda proizvoda aktivnog turizma
- rastuća svijest turista važnosti holističkog odmora (fizičko, mentalno zdravlje)
- Bogat, autohton i diversificirani program manifestacija
- Relativno očuvana okolina i niska urbanizacija podržavaju održivi turizam

SLABOSTI

- nepostojanje marketinške koncepcije
- kadar u turizmu
- masovni turizam
- neiskorištenost "novih" kanala prodaje
- nekonkurentni
- siva ekonomija
- koncentracija turista tijekom ljetne sezone
- Izrazita sezonalnost
- Nedovoljna inicijativa privatnog sektora i javno-privatnog partnerstva za veće investicije
- Turistička ponuda je prostorno koncentrirana oko Nacionalnog parka
- Ograničena prometna povezanost i otežan pristup u odnosu na veće destinacije
- Mali broj naselja i stanovnika, što ograničava ponudu usluga i radnu snagu
- Ovisnost o sezoni i jednodnevnim izletima umjesto višednevnog boravka

PRILIKE

- stjecanje potrebnih znanja
- razvijanje kulture komunikacije i suradnje
- razvoj selektivnih oblika turizma
- Rast turizma na globalnoj razini
- Globalna potražnja za autentičnim i novim turističkim proizvodima (holistički odmor)
- Značajan pomak nacionalne turističke politike prema održivom razvoju turizma
- Raspoloživost EU i nacionalnih fondova za razvoj održivog turizma
- Razvoj emitivnih tržišta koji su okrenuti zaštićenim prirodnim područjima
- Smanjenje sezonalnosti na razini destinacije
- Porast interesa za razvoj posebnih oblika turizma
- Fokus na razvoju novih oblika turizma temeljenih na prirodnim resursima
- Razvoj održivog, ekološkog i aktivnog turizma kroz pješaćenje, biciklizam, kajaking i interpretaciju prirode
- Razvoj lokalnih proizvoda, malih obiteljskih smještaja i interpretacijskih centara
- Jače povezivanje s Dubrovnikom i drugim otocima, uključujući brodske linije i tematske ture
- Produženje sezone kroz kulturne, gastro i outdoor proizvode izvan glavne ljetne špice

PRIJETNJE

- Depopulacija
- "odljev mozgova"
- sezonalnost i niska iskorištenost kapaciteta
- premašivanje prihvatnog kapaciteta
- zanemarivanje atrakcija
- Globalne društveno-gospodarske krize
- Klimatske promjene
- Rast cijena smještaja, usluga i proizvoda
- Gospodarska nerazvijenost pojedinih dijelova destinacije
- Nedostatak velikih razvojnih projekata
- Nedostatak poduzetničkih inicijativa za razvoj 'novih' turističkih proizvoda i smještajno-ugostiteljskih kapaciteta
- Onečišćenje okoliša s visokom razinom ugroze (nepropisno odlaganje otpada)
- Trajni rizik od onečišćenja mora
- Prekomjerni pritisak turizma može ugroziti osjetljivi ekosustav Nacionalnog parka
- Ograničena infrastruktura može usporiti investicije i diverzifikaciju ponude

Mljet je destinacija s vrlo snažnim prirodnim kapitalom i jasnim potencijalom za održivi turizam, posebno zbog Nacionalnog parka i očuvane krajolike. Najveći razvojni potencijal vidi se u produženju sezone, boljoj prometnoj povezanosti i jačem povezivanju prirodne i kulturne ponude.

Ovim kvalitativnim analitičkim alatom definiraju se ključni faktori koji utječu na razvoj, a dijele se na snage, slabosti prilike i prijetnje. Snage i slabosti odnose se na trenutačno stanje turizma Mljeta i na ono na što možemo utjecati samostalno, dok se prilike i prijetnje odnose na budućnost i na ono na što ne utječemo samostalno. Na temelju ove analize definiraju se strateške konkurentske prednosti na osnovu koje općina Mljet može ojačati svoju poziciju na turističkom tržištu te umanjiti utjecaj strateških nedostataka proizašlih iz ove analize.

Prilikom provedbe SWOT analize sagledana je turistička ponuda i značajke konkurentskog okruženja te je analizirano više područja utjecaja: upravljanje i organizacija, turističke atrakcije, infrastruktura, razvijenost turističkog sektora te ljudski potencijali.

Sinteza snaga i prednosti razvoja turizma u Općini Mljet temelji se na raznolikosti atraktivnih **prirodnih krajolika i kulturne baštine, te eno i gastro ponude**. Trendovi pokazuju kako veliki dio turista žele povratak prirodi, čime se otvara prostor za razvoj aktivnog, ruralnog, eko i gastro turizma, tijekom cijele godine. Očuvanost prirode (ne samo u ZPP-ovima) te bogata kulturna baština u sprezi sa ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom i marikulturom dodatno pridonose jedinstvenosti destinacije. Tradicijske i ostale **manifestacije** privlače mnoge posjetitelje iz svih krajeva Hrvatske i inozemstva, a kulturno-povijesna atrakcijska osnova kontinuirano privlači brojne poklonike. Povoljna **prometna povezanost** omogućuju daljnji razvoj turističke ponude.

Strategije iz snaga

- **Jačanje brenda „Mljet — otok park“** — marketinški naglasak na NP jezera, šume i mistične priče (Odisej); TZO Mljet već pozicionira kao gastro-nautičku destinaciju.
- **Razvoj aktivnog turizma** — pješačenje, biciklizam, kajak; stvaranje paketa s NP-om za produženje boravka izvan jednodnevnih posjeta.
- **Gastro ponuda** — promovirati lokalne proizvode (riba, vino, sir) u restoranima; integrirati s nautičkim turizmom (jahting).

Strategije za prilike

- **EU projekti** — za održivi turizam u zaštićenim područjima; Plan razvoja Općine Mljet 2021.–2027. predviđa investicije u turizam/poljoprivredu.
- **Intermodalna mobilnost** — projekt za bolju prometnu povezanost (bicikli, e-vozila).
- **Nautične rute** — integracija u Strategiju nautičkog turizma HR; marina u Sobri za charter jahte.

Ključno za napredak turizma u Općini je **osmišljavanje dodatnih atraktivnih sadržaja** i posebnih oblika turizma (proizvoda) kojima se produžuje boravak turista te povećava broj dolazaka (jednodnevnih posjetitelja i turista). Unapređenje širokopojasnog interneta preduvjet je za snažnije privlačenje **'novih' turista** (npr. digitalnih nomada), te ponovo napominjemo mogućnost korištenja satelitskog interneta na izdvojenim ruralnim područjima.

Prijetnje i slabosti su prisutne, unatoč snažnim potencijalima za daljnji razvoj turizma. Najizraženiji su u sferi negativnih demografskih trendova i resursne osnove, a odnose se na neadekvatnu valorizaciju kulturnih i povijesnih resursa te na onečišćavanje okoliša i degradacije kopnenih i morskih ekosustava. Također se uviđa **nedostatak profesionalno oblikovanih proizvoda i turističkih doživljaja** koji bi zadovoljili zahtjeve sve izbirljivije turističke potražnje.

Nezadovoljavajuće stanje pojedinih vidova infrastrukture u području vodoopskrbe, priključenosti stanovništva na sustave javne odvodnje (i dalje je prisutan veliki broj septičkih jama) te gospodarenje otpadom i dalje je prisutno. Ovaj izazov traži **infrastrukturna ulaganja na duži rok**, pri čemu se ne treba zanemariti važnost **javne turističke infrastrukture**. Naime, uočena je dotrajalost ili nedovoljan kapacitet primarne, ali i sekundarne javne turističke infrastrukture. Prisutna je i **manjkavost u prostorno-urbanističkoj regulaciji zona** s potencijalom za turistički razvoj. Izostanak podataka temeljem kojih bi se moglo unaprijediti prostorno upravljanje turizmom svakako treba unaprijediti.

Nadalje, ne postoji ponuda **dodatnih usluga u smještajnim kapacitetima**, što smanjuje prihode lokalnoj zajednici. Ovi nedostaci rezultiraju nemogućnošću uspostave **cjelovitog turističkog lanca vrijednosti**, što se negativno odražava na diversifikaciju turističkog doživljaja te na visinu prihoda od turizma.

Ljudski potencijali u turizmu su ograničeni. Turizam je uslužna industrija i presudno ovisi o kompetencijama i znanju ljudskih potencijala. Unatoč nastojanjima aktualne politike Hrvatske, svi **demografski trendovi** su negativni. Slaba karika je ne samo izostanak radne snage iz bazena lokalnog stanovništva, već i odljev educiranih kadrova. Kontinuirani pad broja mladih poduzetnika u sektoru turizma osobiti je izazov. S tim je povezano i upravljanje destinacijom. Stoga je nužno iznaći načina da se **privuče stručni kadar**, kao i menadžerski potencijal.

Iako posljednjih godina raste broj privatnih inicijativa i poduzetničkih pothvata u turizmu, nedostaje dovoljan broj tržišno spremnih turističkih proizvoda s jasno definiranim **destinacijskim lancem vrijednosti**. Prosječna duljina boravka lagano se produžava. No, i dalje je iskazana potreba za ulaganjem u promociju i brendiranje Općine Mljet koja nudi niz turističkih proizvoda i zadržava turiste unutar svoga područja. Za to je ključno osigurati financiranje i upravljanje **javnom turističkom infrastrukturom** koja neće odstupati od autentičnosti kraja i koja će biti pristupačna.

Ograničeni promocijski budžeti za turističke kampanje na regionalnoj i nacionalnoj razini otežavaju osnaživanje pozicije na tržištu. Nedostatak dobro artikuliranog konsenzusa svih interesnih grupa i pojedinaca oko razvojnih prioriteta turizma te nedostatak sustavnog upravljanja kvalitetom turizma u destinaciji, prepreke su u razvojnom iskoraku turizma Općine Mljet. Dodatni rizici uključuju **ekonomske i političke nestabilnosti** iz okruženja, koje mogu utjecati na kupovnu moć i turističku potražnju.

Općina Mljet svoj turistički razvoj temelji na bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini, tradiciji, autentičnom ruralnom okruženju. Stoga je ključno pozicionirati destinaciju kao onu koja ima izraziti **ekološki pristup** i u kojoj je moguće ostvariti tzv. **holistički odmor**. Pritom je ključno razmotriti povezivanje prirodnih i kulturnih atrakcija s proizvodom „sunce i more“.

Strategije protiv slabosti

- **Zadržavanje radne snage** — stalni ugovori u ugostiteljstvu i NP-u (npr. zapošljavanje 6 radnika 2025.); obuka mladih za turizam.
- **Produženje sezone** — predsezonski/krajobranski programi (kulturni festivali, wellness); cilj: rast potrošnje po gostu i noćenja u PPS.
- **Diversifikacija ponude** — razviti istočni dio otoka (Sobra, Ropa); mali obiteljski smještaji i OPG-ovi.

Strategije protiv prijetnji

- **Održivost** — ograničenje posjetitelja u NP-u, edukacija o zaštiti
- **Demografija** — projekti za mlade (stambeni poticaji, obuka); suradnja s TZO za lokalno zapošljavanje.
- **Digitalni marketing** — suradnja s influencerima, online booking paket.

5.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Da bi se uspješno planiralo u turističkim destinacijama, a posljedično i uspješno upravljalo marketingom, potrebno je proći zadane zadatke. Ujedno unutar planiranja, kao finalni proizvod, trebala bi svaka turistička destinacija za područje za koje je osnovana ili na kojem se rasprostire imati izrađen strateški marketing plan.

U svakoj destinaciji postoji cijeli niz osoba koje svojom funkcijom ili djelovanjem određuju razvoj destinacije, pa i samo upravljanje marketingom destinacije. Svi uključeni imaju različite interese i na različit način vide i marketing destinacije.

Kunst⁴ razvojne dionike turističke destinacije svrstava u četiri skupine:

- ambasadori razvoja – smatraju da je dinamiziranje turističkog razvoja i povećanje gospodarskih učinaka turizma jedan od prioritetnih zadataka gospodarskog razvoja turističke destinacije, te svojim djelovanjem mogu utjecati na implementaciju i kontrolu zaključaka strateških planskih dokumenata;
- zagovornici razvoja – smatraju da bi ubrzavanje turističkog razvoja i povećanje gospodarskih učinaka turizma trebao biti gospodarski prioritet za turističku destinaciju, ali i da (oni sami) imaju vrlo malen utjecaj na implementaciju zaključaka i preporuka strateških planskih dokumenata;
- latentni dionici – ne pridaju veliku važnost implementaciji strateških planskih dokumenata, ali pravilno potaknuti, mogu utjecati na razvoj turizma u turističkoj destinaciji;
- indiferentni dionici – ne pridaju nikakvu važnost implementaciji zaključaka strateških planskih dokumenata. Nadalje, unatoč potencijalnom utjecaju koji mogu imati na razvoj turizma, na njih je izuzetno teško utjecati u smislu da bi turizam počeli tretirati kao svoj razvojni prioritet.

Iako je zakon propisao da turističke zajednice upravljaju destinacijom, pa samim time i marketingom turističke destinacije, neupitno je da ograničenja koja su postavljena istim, i drugim zakonskim okvirima, ne omogućavaju turističkim zajednicama u Hrvatskoj da se svrstaju u ambasadore razvoja, već u skladu s mogućnostima najdalje u skupinu zagovornika razvoja s obzirom na to da imaju vrlo mali, ili nikakav utjecaj na implementaciju strateških planova.

Međutim, da bi se marketinški upravljalo turističkom destinacijom potrebno je postići interni konsenzus svih dionika razvoja turizma na području turističke destinacije i omogućiti utvrđivanje **temeljnih razvojnih vrijednosti** koje se uobičajeno odnose na pozitivne učinke turizma u destinaciji: ekonomske, društveno-kulturne i environmentalističke. Temeljne vrijednosti turističke destinacije su uobičajeno dugoročne, međutim potrebno ih je redovno propitivati i redefinirati u korist aktualnih trendova na turističkom tržištu i očekivanja od razvoja turizma.⁵

Ciljevi turističke destinacije predstavljaju rezultate koji se žele postići. Ciljevi se uvijek definiraju na temelju provedene detaljne analize potencijalnog turističkog tržišta, te u suradnji s lokalnim dionicima u destinaciji, na temelju rezultata SWOT i/ili ostalih analiza, te se definira nova razvojna vizija iz koje proizlaze i strateški razvojni ciljevi, odnosno prostorna i programska koncepcija turističkog razvoja. Utvrđeni razvojni ciljevi ne smiju biti u sukobu s temeljnim razvojnim vrijednostima turističke destinacije.

⁴ Kunst I.: Akcijski plan razvoja turizma Pelješca, Institut za turizam, Zagreb, 2011., str. 6

⁵ Uloga sustava turističkih zajednica u upravljanju turizmom u Hrvatskoj, Orebić 2016.

Prema MINTS-u u nastavku dajemo pregled načela turističkog razvoja koje je prema smjernicama MINTS.a pripremio Institut za turizam Zagreb.

Načela održivog razvoja, prema MINTS-u prilagodio IZTZG

5.2.1. Analiza tržišta

Benchmarking znači uspoređivanje neke dimenzije vlastitog poslovanja s najboljim poduzetnikom u istoj djelatnosti (na istom tržištu).⁶ Prema Leksikonu menadžmenta⁷ definicija benchmarkinga dana je u širem kontekstu: Benchmarking je proces mjerenja i uspoređivanja kompanijinih operacija, proizvoda i usluga s najboljima, bilo unutar kompanijina područja djelovanja ili izvan njega. Benchmarking je postupak koji se temelji na uspoređivanju vlastitih dimenzija (procesa, proizvoda, troškova itd.) s nekim poduzećem koje zasluhuje da bude mjera vrijednosti. Potrebno je naći takvo poduzeće s kojim se može – i vrijedi – usporediti te izvesti zaključke i poruke iz spoznaja o iskustvima drugih. Preduvjet uspješnog benchmarkinga je samo uspoređivanje, odnosno spoznaja o tome što se događa u poduzeću. Uspješan benchmarking odgovara na pitanja:

- što (koja korisna iskustva ima partner);
- kako (tj. kako je došao do njih).

⁶ Cerovac M., [Rječnik pojmova prava i politike tržišnog natjecanja i srodnih područja](#), TEB, Zagreb, 2004.

⁷ [Sikavica P.](#), [Bahtijarević-Šiber F.](#), Leksikon menadžmenta, Masmedia, Zagreb, 2001.

Bit benchmarkinga čine ova obilježja:

- benchmarking se eksplicitno usmjerava na pojedini proizvod, proces ili funkcionalno područje, a ne na poduzeće u cjelini;
- benchmarking je decentralizirani proces koji za svaku pojedinu funkciju traži odgovarajući uzor;
- u središtu nije globalna ukupna usporedba već specifična pojedinačna usporedba.

Cilj je takvog procesa otkrivanje komparativnih prednosti kompanije koje zatim treba primijeniti. Benchmarking uključuje prikupljanje kvantitativnih i kvalitativnih informacija o procesu i funkcijama koje podupiru proces. Postoje dva tipa benchmarkinga: unutarnji i vanjski. Unutarnji se upotrebljava kada se uspoređuje jedan odjel, proces ili posao unutar organizacije s drugim. Vanjski je kompliciraniji i upotrebljava se kao usporedba one prakse koju koristi organizacija u procesu reinženjeringa s praksom drugih organizacija.

Primjena benchmarkinga u turizmu je još uvijek rijetka bez obzira na popularnost koju isti ima u poslovnom svijetu kao menadžerska metoda. Međutim primjena benchmarkinga u turizmu ne kasni s primjenom u odnosu na benchmarking u drugim sektorima, međutim značajno je da se primjena benchmarkinga odnosi na široku paletu područja: destinacije, hoteli, putničke agencije, atrakcije, edukacijski programi, aviokompanije.... Također benchmarking još nije došao do čvrstih metodoloških načela. Prema Kozaku⁸ identificirano je 40 benchmarking modela. Analiza obilježja tih modela pokazala je da sadrže 5 faza:

- planiranje;
- prikupljanje podataka;
- analiza;
- implementacija;
- revizija.

Za upravljanje turizmom benchmarking je bitan na dvije razine:

1. Benchmarking neprofitno orijentiranih turističkih organizacija:
 - državne ili regionalne turističke zajednice, uredi;
 - prateći sadržaji turizma organizirani na neprofitnoj osnovi (muzeji, galerije kazališta, opere i drugo).
2. Benchmarking destinacije:
 - države;
 - regije;
 - grada.

Navedeno nam omogućuje da stavimo i instituciju turističke zajednice i destinaciju u usporedbu s nama važnim konkurentima.

Benchmarking je u Hrvatskoj još nedovoljno poznato i korišteno sredstvo učenja od najboljih, što posebno vrijedi za destinacijski benchmarking. Treba naglasiti da turističku destinaciju određuje njezin poslovni model i ona ne konkurira s destinacijama sličnih obilježja već s destinacijama koje imaju isti poslovni model. Zato je izuzetno važno procijeniti poslovni model određene destinacije kao i način na koji model funkcionira. Cilj je procjene određivanje smjera razvoja sustava destinacije u budućnosti, odnosno načina osiguravanja njegove održivosti na dugi rok.⁹ Upravo zbog nedovoljne praktične

⁸ Kozak M., Destination benchmarking, *Annals of Tourism research: A social Sciences Journal* 29 (2), 2002., str. 497-519

⁹ Cetinski V., Juričić B.: Benchmarking i kvaliteta u turizmu, Konferencija Novi trendovi u turizmu i uslužnoj djelatnosti, Opatija, 2004., str. 9

razvijenosti i primjene destinacijski se benchmarking prilično razlikuje od benchmarkinga turističkih organizacija.

TOMAS istraživanja¹⁰, koja u Hrvatskoj provodi Institut za turizam, jedino je kontinuirano istraživanje stavova, zadovoljstva i potrošnje turista. Prikupljeni podaci služe kao:

- ulazni podaci za planske dokumente;
- pretpostavka strateškog upravljanja;
- benchmarking i usporedbe – horizontalna i vertikalna analiza.

Destinacijski benchmarking podrazumijeva kontinuirano mjerenje rezultata turističke destinacije, jake i slabe strane, i to kako u odnosu na vlastite rezultate, tako i u odnosu na rezultate nekih drugih destinacija u zemlji i inozemstvu, te u odnosu na nacionalne i međunarodne sustave mjerenja kvalitete, pri čemu se koriste primarni i sekundarni podaci s namjerom uspostavljanja prioriteta, određivanja ciljeva djelovanja i postizanja poboljšanja djelovanja da bi se ostvarila kompetitivna prednost.¹¹

Istraživanje Instituta za turizam TOMAS Hrvatska 2022./2023. nacionalno je istraživanje obilježja turističke potražnje koje je provedeno na području Hrvatske i koje je obuhvatilo turističku potražnju u razdoblju od lipnja 2022. do lipnja 2023. godine. Istraživanje je provedeno na uzorku od 14.632 ispitanika koji su boravili u smještajnim objektima u 148 mjesta diljem Hrvatske.

Obuhvaćeni su domaći turisti i turisti s 19 najvažnijih emitivnih tržišta.

Prosječna dob turista koji su u Hrvatskoj boravili u razdoblju lipanj 2022. – lipanj 2023. je 42 godine. Većina turista, njih 60%, je srednje životne dobi između 30 i 49 godina, 25% turista je starije od 50 godina, a 15% mlađe od 30 godina. S obzirom na glavni motiv putovanja prosječno najstariji turisti (52 godine) su oni motivirani zdravstvenim razlozima među kojima je i najveći udio turista starijih od 50 godina (65%).

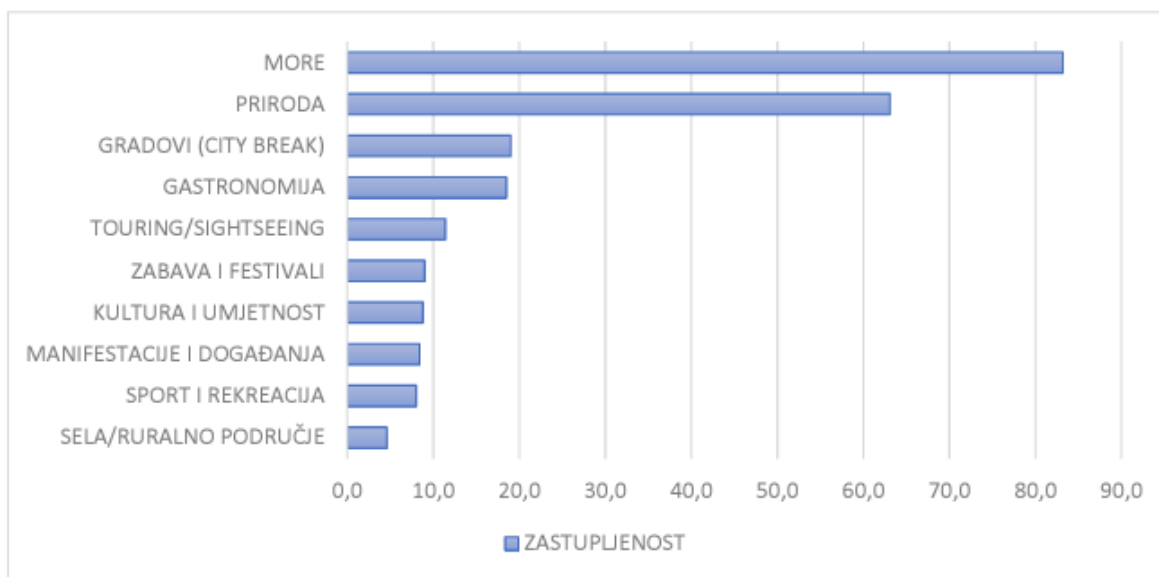
Prema starosti slijede turisti motivirani upoznavanjem sela i ruralnih područja čija je prosječna dob 51 godina. Najmlađi turisti u prosjeku dolaze iz Španjolske i azijskih zemalja te su motivirani zabavom, festivalima, manifestacijama i događanjima.

Fakultetsko obrazovanje ima 42% turista u Hrvatskoj, a obrazovaniji turisti zastupljeniji su među gostima hotela više kategorije. Gotovo dvije trećine turista u promatranom razdoblju je imalo mjesečna primanja kućanstva viša od 3.000 eura (64%), a dolaze iz Belgije, Nizozemske, skandinavskih zemalja, Švicarske i SAD-a.

Prosječna dnevna potrošnja turista u Hrvatskoj u razdoblju lipanj 2022. - lipanj 2023. iznosila je 140 eura. U strukturi prosječnih dnevnih izdataka 48% se odnosilo na uslugu smještaja s povezanom hranom, 20% na uslugu hrane i pića izvan usluge smještaja, a 32% na sve ostale usluge.

¹⁰ Institut za turizam, Stavovi i potrošnja turista 1998-2008, Zagreb, 2009., str. 5-7

¹¹ Kozak M.: Destination benchmarking: Concepts, Practices and Operations, Wallingford, CABI Publishing, 2004., str. 16-19, 87

SLIKA 3. TOMAS 2023

Dolazak u pratnji obitelji dominantan je među turistima u Jadranskoj Hrvatskoj (45%), a slijedi dolazak samo s partnerom (38%). Glavni motiv dolaska u destinaciju za 92% turista bio je 50 odmor, slijedi posjet rodbini i prijateljima (3%), posao (3%) te zdravstveni razlozi (1%).

Ispitanici koji su kao motiv dolaska odabrali odmor imali su mogućnost birati četrnaest odmorišnih motiva od kojih su mogli odabrati najviše tri. U tablici su prikazani najzastupljeniji odmorišni motivi (za područje Jadranske Hrvatske).

Turisti najčešće do informacija dolaze putem interneta (61%) i njega podjednako koriste turisti koji borave u svim vrstama smještaja. Na internet se najmanje oslanjaju domaći turisti (41%) i Slovenci (45%).

Nakon interneta, 33% turista je kao izvor informacija navelo preporuke rodbine i prijatelja. No, veliki broj turista, njih 70%, već je dobro upoznat s ljepotama Hrvatske, jer su je posjetili tri ili više puta.

S obzirom na blizinu glavnih emitivnih tržišta, automobilski je prijevoz dominantan način dolaska turista u Hrvatsku – 82% turista dolazi automobilom (uključujući i automobil s kampkućicom i kamper). Slijedi zračni prijevoz kojim dolazi 14% turista od kojih je 43% koristilo usluge niskobudžetnih zračnih prijevoznika.

Većina turista (97%) je unaprijed rezervirala uslugu smještaja, a njih 44% učinilo je to od jedan do tri mjeseca prije polaska. Pri rezervaciji smještaja 45% turista koristilo je uslugu online booking-a, a 8% osobni kontakt s agencijom. Nakon dolaska u Hrvatsku turisti u prosjeku ostvare 9,1 noćenje boraveći najčešće u samo jednom smještajnom objektu (81% turista). Prosječno najduži boravak ostvaruju turisti iz Nizozemske, Belgije, SAD-a, Njemačke, Švicarske i Skandinavije, dok najkraći boravak ostvaruju domaći turisti i oni iz azijskih zemalja.

Tijekom svog boravka turistima je najomiljenija aktivnost plivanje i kupanje. Slijedi odlazak u restorane, razgledavanje gradova pa odlazak u klubove, na ples ili u noćni život. Pri tome najviše turista za kretanje koristi vlastiti automobil (75,3%), 33,7% koristi taxi, a 29,1% lokalni javni prijevoz. Turisti koji su boravili u Hrvatskoj od lipnja 2022. do lipnja 2023. godine bili su izrazito zadovoljni ukupnim boravkom – 92% turista iskazalo je vrlo visok stupanj zadovoljstva ukupnim boravkom. Ono čime su

turisti najnezadovoljniji su promet u mjestu, prijevoz, mogućnost za kupnju, biciklističke staze i rute, događanja i manifestacije te zabava/noćni život.

Prilagođavajući se ovim promjenama, javljaju se potrebe za novim modelima upravljanja destinacijama te novi marketinški koncepti u turizmu. Ključna obilježja suvremenog turizma odnose se na potrebe kupaca, fleksibilnost, integriranost, ponudu doživljaja i ekološku osjetljivost.

5.2.2. Analiza ciljanih tržišta

Svaki turistički proizvod potrebno je plasirati na tržište i to točno određenom ciljanom potrošaču. Ciljni marketing predstavlja suvremeni pristup tržištu tako prezentiraju proizvod koji može najbolje zadovoljiti potrebe kupca.

Proces ciljnog marketinga sastoji se od tri međusobno povezane aktivnosti:¹²

- **Segmentacija tržišta** – identifikacija tržišnih segmenata i podjela tržišta na različite kupce koji zahtijevaju posebne turističke proizvode. Prilikom identifikacije tržišnih segmenata moguće je koristiti više različitih kriterija: geografski, demografski, psihografski, učestalost uporabe... Svaki segment je potrebno i profilirati da bi se upoznale karakteristike uobičajenog potrošača.
- **Izbor ciljnog tržišta** – postupak provjere i odabira jednog ili nekoliko tržišnih segmenata koje će se opsluživati, a nužno je vrednovati definirane tržišne segmente turističke destinacije.
- **Pozicioniranje** – postupak formuliranja odgovarajućeg konkurentskog položaja organizacije ili njezine ponude za svako ciljno tržište. Pozicioniranje se provodi na tržištima na kojima postoji konkurencija. Broj turističkih destinacija na turističkom tržištu stalno raste, te je potrebno pravovremeno odgovoriti na zahtjeve tržišta i pozicionirati turistički proizvod da bi se polučili očekivani rezultati. Cilj pozicioniranja je postići pozitivnu percepciju i preferiranje turističkog proizvoda na turističkom tržištu. Za kvalitetno pozicioniranje potrebno je utvrditi trenutnu i željenu poziciju turističke destinacije na turističkom tržištu, te odabrati koncept za postizanje željene pozicije. Pozicioniranje se određuje temeljem konkurentskih prednosti, stoga je potrebno utvrditi konkurentске prednosti turističkog proizvoda na ciljanom tržištu. Da bi se pozicioniranje uspješno provelo, odabrani koncept je potrebno komunicirati odabranom ciljanom tržištu i dionicima turističke destinacije.

Prilikom definiranja i analize ciljnih tržišta potrebno je uzeti u obzir činjenicu da suvremeno turističko tržište zahtjeva konstantno prilagođavanje potrebama i željama potencijalnih turista. Odabir ciljnih tržišta ovisi o turističkim proizvodima i ciljevima razvoja turizma do 2029. godine.

Strategija ciljnih tržišta odnosi se na privlačenje tradicionalnih geografskih tržišta (Bosna i Hercegovina, Poljska, Češka), turista koji pretežito koriste automobil kao prijevozno sredstvo do odredišta.

U nastavku su identificirana tržišta s opisom i potrebama prema pojedinim interesnim skupinama.

INTERESNE SKUPINE	KORISNICI	OPIS POTREBA
TURISTI NA ODMORU KULTURNI TURIZAM	• Visokoobrazovani muškarci i žene / stariji parovi dobrih primanja bez djece • Zrela dob (50 do 65 godine) • Treća dob (66 + godina)	Ova skupina nije više vezana uz potrebe svoje djece te imaju osigurana financijska sredstva za putovanja. Žele si priuštiti ugodan odmor te uglavnom traže intelektualno stimulativna putovanja (upoznavanje kulture i baštine) uz mirno prirodno okruženje, traže kvalitetan smještaj.

¹² Križman Pavlović D., op.cit. (bilj. 20), str. 142

LJUBITELJI VINA I GASTRONOMIJE	• Zrela dob (50 do 65 godine) • Srednja dob (40 do 50 godina) • Treća dob (66 + godina)	Zainteresirani za obilazak vinarija i degustaciju te posjete restoranima. Očekuju obilaske informativnog karaktera s obzirom na to da posjeduju određena znanja o vinima i gastronomiji. Spremni su kupiti domaće proizvode.
ACTIVITY BASED TURIZAM	• Osobe srednje dobi (36 do 54) • Osobe mlađe dobi (20 do 35), parovi bez djece	Traže dodatne sadržaje na odmoru (biciklizam, pješačenje, planinarenje). Važna im je kvaliteta smještaja i ponuda sportskih sadržaja. Najvažnija im je atraktivnost okoliša.
SUNCE I MORE	• Sve dobne skupine	Popularan obiteljski odmor, nositelj turizma u našoj državi

Identifikacija ciljnih potrošačkih segmenata važna je za valorizaciju ukupnih turističkih resursa koji postoje na području općine Mljet. S obzirom da svaka interesna skupina ima svoja obilježja, potrebno je uskladiti turističku ponudu prema potražnji. Prema obilježjima interesnih skupina, faktori koji utječu na uspjeh razvoja turizma općine Mljet mogu se podijeliti u četiri skupine:

- Ekološka svijest
- Sadržajnost i atraktivnost destinacije
- Kvaliteta smještajne ponude
- Kvaliteta prometne infrastrukture

Pojedinačni, za različite tržišne niše pakirani, turistički proizvodi trebali bi:

- naglašavati aktivnosti vezane ponajviše uz more i maritimne sadržaje tijekom ljeta,
- isticati različite kombinacije maritimnih aktivnosti/sadržaja, uživanja u prirodi i upoznavanja lokalne kulture i običaja (rekreacija i dokoličarska edukacija) u pred i posezoni;
- većim dijelom biti rekreacijskog, a manjim dijelom, dokoličarsko edukacijskog karaktera;
- biti namijenjeni uglavnom stacionarnim turistima u sklopu kako organiziranih, tako i samostalnih dolazaka;
- naglašavati potrebu (i mogućnost) obilaska pojedinih lokaliteta i/ili atrakcija na cijelom prostoru poluotoka i to kako korištenjem osobnog vozila, tako i vlastitim ili iznajmljenim plovilom, odnosno biciklom;
- biti tematizirani prema dominantnim doživljajima;
- biti usmjereni na specijalizirane, precizno definirane potrošačke segmente;
- voditi računa o stupnju tržišne spremnosti, što znači da bi se pojačani naponi trebali ulagati u razvoj onih proizvoda koji se mogu plasirati na tržište (rezervirati i kupiti) uz utrošak minimalnih financijskih sredstava, odnosno u vrlo kratkom vremenskom roku.

Neovisno o pozitivnim gospodarskim učincima turizma kako za općinski proračun, pravne osobe te ponajviše brojne fizičke osobe/obitelji u vlasništvu apartmanskih jedinica i/ili kuća za odmor, turističko privređivanje, osobito u uvjetima dominantno sezonske turističke potražnje karakterizira i cijeli niz manje poželjnih pojava/procesa. Riječ je ponajviše o sljedećim procesima:

- kontinuirani rast interesa turističke potražnje za dolaskom i boravkom ograničen je, u pravilu, samo na nekoliko ljetnih mjeseci. Prikladno zbrinjavanje dodatne potražnje tijekom ljetnih mjeseci iz godine u godinu ne povećava iskorištenost već postojećih smještajnih objekata, već uvjetuje kontinuiranu potrebu za dodatnom izgradnjom (relativno jeftinih) smještajnih kapaciteta koji će, kao i već postojeći kapaciteti, izvan sezone biti uglavnom prazni.

- u uvjetima nedostatka raspoloživog razvojnog prostora za veću izgradnju, ali i nedovoljnog interesa većih poduzetnika/hotelskih kompanija za investiranjem u hotelski smještaj, rast sezonski izražene potražnje rezultira neproporcionalnim povećavanjem uglavnom kapaciteta u obiteljskom vlasništvu (turistički apartmani).
- sve veća orijentacija na izgradnju apartmana u obiteljskom vlasništvu ima za posljedicu ne samo postupno istiskivanje (eng. 'crowding out') još neizgrađenih (zelenih) površina u građevnim zonama u naselju, već i pojačanu izgradnju na 'periferiji', sve dalje od već izgrađenih naselja. Drugim riječima, turistička izgradnja, a time i udarna mjesta koncentracije turista sve se više udaljavaju od središta naselja.
- pojačana izgradnja turističkih apartmana na 'periferiji', ali i sve manji broj stalnih stanovnika, bilo uslijed postupne prodaje vrijednih nekretnina osobama koji ovdje borave samo privremeno, povremeno i kratko (proces gentrifikacije), bilo uslijed njihove zapuštenosti i niskog komfora, bilo uslijed činjenice da njihovi vlasnici više ne žive stalno ovdje, bitno utječu na vitalnost života u općini. Drugim riječima, dosta kuća veći dio godine 'oslobođen' je od stalnog stanovanja.
- nekorištenje značajnog broja stambenih objekata ima za posljedicu i odumiranje javnih sadržaja.
- sezonalnost turističkog privređivanja dominantno uvjetuje i vrijeme poslovanja (broj dana otvorenosti) većine objekata izvan smještajnog ugostiteljstva.

Sve u svemu, može se konstatirati da današnji 'model razvoja' turizma u općini Mljet izrazito pogoduje razvoju rubnih dijelova naselja (tzv. 'periferija'), a destimulira dolazak/boravak na području starih naselja. U takvim razvojnim prilikama/okolnostima, povratak turista na sve prostore neće se dogoditi spontano i sam od sebe, već jedino pod uvjetom dobro osmišljene i sustavno provođene razvojne politike.

Turističku atraktivnost općine Mljet, osobito u kontekstu potrebnog uspostavljanja skladne ravnoteže između kvalitete njegovih prirodnih resursa i kulturno-povijesne baštine, valja promatrati ponajviše kao slojevit i osjetljiv prostor u kojem treba težiti svojevrsnoj konvergenciji lokalnog, kulturno-povijesnog i turističkog identiteta naselja. U tom smislu, umjesto da se povijesna naselja, kao što je to danas slučaj, doživljava i koristi samo kao 'kulisa' i 'muzejski prostor' koji turisti jednokratno dolaze posjetiti i nakratko doživjeti, nju treba sagledavati ponajviše kao nezaobilazno ishodište cjelovitijeg turističkog doživljaja.

- sustavno odmicanje njenog doživljavanja samo kao lijepe (idilične) 'slike' mora,
- osmišljavanje i turističko aktiviranje cijelog niza sekundarnih turističkih atrakcija, povezanih ponajviše s vjekovnom kulturom života i rada na ovom prostoru, a koje valja uvezivati u integralni sustav autentičnih doživljaja,
- omogućavanje skladnog prožimanja turističke i domicilne populacije na cijelom prostoru.

5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Prema Magašu (1997.) jasno je naznačeno da je proizvodna funkcija odmora uvjetovana i fiksnim i varijabilnim čimbenicima, te u skladu s navedenim potrebno je razmatrati turističku destinaciju kao cjelinu koju određuje tržište, a ne administrativne granice, te formalne administrativne granice ne smiju stajati između lokalno internih i lokalno eksternih mogućnosti turističkog djelovanja u turističkim destinacijama.¹³ Svako uvjetovanje, zakonsko ili na bilo koji drugi način, granica turističkih destinacija administrativnim granicama, ograničavat će daljnji razvoj destinacija. Ako uzmemo u obzir da bi

¹³ Magaš D.: Turistička destinacija, Opatija, 1997., str. 21.

turističke destinacije trebale biti nositelji turističkog razvoja, isti neće biti moguće razvijati pod ograničenjem administrativnih granica, već će se morati prilagoditi zahtjevima tržišta i definirati turističke destinacije u skladu s lokalno internim i lokalno eksternim mogućnostima turističkog djelovanja koja su u svojoj osnovi usklađena sa zahtjevima tržišta.

Vizija turističkog razvitka općine Mljet mora odgovoriti na tri osnovna pitanja:

- Što - Kakav turizam želimo razvijati? Što su naša temeljna uvjerenja? Kakve vrijednosti želimo komunicirati turističkim razvojem?
- Gdje - Na koja ćemo se geografska tržišta usredotočiti? Koje ćemo tržišne segmente ciljati?
- Kako - Kako ćemo se razlikovati od drugih konkurentskih destinacija? Koje ćemo kompetencije posebno isticati? Kako ćemo udovoljavati potrebama naših gostiju?

Misija turističkog razvitka općine Mljet predstavlja srž operativne filozofije koja određuje način na koji će se općina kao integralna turistička destinacija, odnosno kako će se njime upravljati u cilju dostizanja željene razvojne vizije. Misija treba biti relativno općenita i ne uključivati mjerljive ciljeve koji mogu biti podložni promjenama. Ona razmatra pitanja 'tko smo mi, što radimo i za koga radimo'. U skladu s navedenim, misija bi trebala sadržavati jasne i nedvosmislene odgovore na najmanje sljedeće četiri grupe pitanja:

- Svrhu ili razlog djelovanja: Zašto želimo upravljati turizmom?
- Ključne vrijednosti: Koje vrijednosti želimo da naše područje prikazuje? U što vjerujemo? Koja su naša moralna načela?
- Strateške odrednice tržišnog pozicioniranja: Kakva bi trebala biti naša pozicija na globalnom tržištu i prema izravnim konkurentima? Koje su naše konkurentne prednosti? Gdje ćemo biti u budućnosti ako postignemo naše ciljeve?
- Standardi ponašanja koji će poduprijeti odgovarajuće kompetencije i sustav vrijednosti: Kako radimo? Koje su naše sposobnosti? Kako se ponašamo? Kako uslužujemo naše goste?

Imajući na umu implikacije pojedinih razvojnih scenarija na turističku budućnost, turistički imidž i ključne razlikovne elemente općine Mljet, diskusija tijekom strateške radionice ukazala je na nekoliko bitnih komponenti koje valja ugraditi u razvojnu viziju i misiju ovog područja te koje, u tom smislu, predstavljaju dugoročne smjernice za upravljanje budućim turističkim razvitkom. To su:

1. Zaštita okoliša
Prostran, čist, nezagađen i relativno rijetko naseljen prostor predstavljaju ključne strateške prednosti Mljeta te ih valja dugoročno štititi ne samo na dobrobit turističkog razvoja, već i ukupne kvalitete života cjelokupnog stanovništva. U tom smislu u promišljanju budućeg turističkog razvoja valja se voditi načelom održivosti.
2. Isticanje komparativnih prednosti ovog prostora
U skladu s principima zaštite i očuvanja okoliša, kvaliteta i različitost prirodne i/ili kulturne resursno-atraktivne osnove nude mogućnost uspostavljanja većeg broja različitih, međusobno komplementarnih turističkih doživljaja i/ili iskustava. Samim tim, turizam valja razvijati nudeći jedinstvene, autentične i tematizirane doživljaje prilagođene interesima različitih potrošačkih segmenata, ali i dobu godine.
3. Zauzimanje za turistički razvoj prilagođen tržišnim trendovima
Vizija razvoja turizma mora biti u funkciji povećanja kvalitete života lokalnog stanovništva, što implicira ne samo povećanje današnje razine primanja već zaposlenih i otvaranje novih radnih mjesta, već i povećanje raznolikosti društvenog i kulturnog života. Da bi se to osiguralo, bit će potrebno razvijati/poticati turističku industriju koja je sposobna

prilagođavati se globalnim tržišnim trendovima, stvarajući doživljaje, proizvode i usluge koji će zadovoljiti očekivanja ne samo izabranih/ciljanih tržišnih segmenata, već (jednim dijelom) i lokalnog stanovništva⁴.

4. Zauzimanje za stvaranje društvene klime koji podržava razvoj turizma

Polazeći od današnje situacije, u cilju stvaranja ključnih pretpostavki za postupno napuštanje još uvijek dominantnog modela (masovnog) sezonskog „sunce i more“ turizma, prepoznata je potreba za uspostavom novog sustava vrijednosti bez kojeg neće biti moguće bitnije promijeniti dosadašnje razvojne trendove i usmjeriti budući turistički razvoj novim kolosijekom. U tom smislu, posebno su prepoznate sljedeće vrijednosti koje valja promicati kao temelj za uspješnu realizaciju razvojne vizije:

- inovativnost u razvoju i tržišnoj komercijalizaciji proizvoda – kao preduvjet produljenja sezone i privlačenja većeg broja različitih potrošačkih segmenata;
- cjeloživotno obrazovanje – kako bi se osiguralo da se turistički proizvodi i/ili usluge kontinuirano usavršavaju i prilagođavaju zahtjevima sve probirljivije turističke potražnje;
- timski rad i partnerstvo – kao preduvjet za dobar destinacijski menadžment i pružanje obećanih jedinstvenih turističkih doživljaja, odnosno
- uzajamno povjerenje – kao preduvjet za uspostavljanje cjelovitog turističkog lanca vrijednosti.

5.3.1. Vizija i misija upravljanja turizmom općine Mljet

Polazeći od prethodno definiranih razvojnih smjernica, vizija upravljanja turizmom općine Mljet mora uzeti u obzir činjenicu da budući koncept turističkog razvoja, osim na tradicionalnom ljetnom „sunce i more“ proizvodu, treba bazirati i na sve većem broju raznorodnih aktivnosti i/ili doživljaja primjerenih tijekom cijele godine, a namijenjenih različitim ciljnim skupinama i tržišnim nišama. Iako turistički proizvodi i/ili iskustva, osobito u glavnoj ljetnoj sezoni, moraju i dalje biti dobrim dijelom temeljeni ponajviše na bogatoj prirodnoj resursnoj osnovi kojima cijeli prostor obiluje, u izvansezonskim mjesecima sve veći naglasak valja postupno stavljati i na:

- proizvode bazirane na zdravlju, psihofizičkoj rekuperaciji i održavanju vitalnosti, a za što valja osigurati investitore u hotelski smještaj izvrsne opremljenosti, šetnice, biciklističke staze i slično, ali i osigurati ponuditelji usluga, osposobljenu „radnu snagu“ i slično.
- proizvode temeljene na tržišnoj komercijalizaciji tzv. nematerijalne kulturne baštine, naglašavajući posebice mediteranski životni stil (pučke svetkovine, festivale), vjerska okupljanja i sveta mjesta, odnosno kulturu života i rada. Riječ je o organiziranju i komercijalizaciji cijelog niza edukativnih tematiziranih programa, radionica i/ili doživljaja, od uzgoja ribe, sadnje vinograda i proizvodnje vina, preko maslinarstva i proizvodnje maslinovog ulja, pripreme pršuta i spravljanja tradicionalnih jela, do izrade tradicijskih predmeta, noćnog ribarenja „uz sviću“, sakupljanja ljekovitog bilja...
- Polazeći od činjenice da je suvremeni turizam industrija koja počiva na ljudima i dvosmjernoj komunikaciji između davatelja i korisnika usluga, tradicionalna gostoljubivost i otvorenost lokalnog stanovništva također predstavlja izuzetno bitan čimbenik dugoročno održivog turističkog razvoja nekog područja na koji se treba fokusirati u namjeri da se ostvare istinska i teško ponovljiva turistička iskustva.
- Vizija upravljanja turizmom općine Mljet treba snažno upućivati na činjenicu da i prirodni i kulturni resursi trebaju dugoročno biti sačuvani i zaštićeni od degradiranja, tj. da se koriste na održivi način, naglašavajući potrebu da se osigura ne samo ekološka, nego i ljudska, društvena i ekonomska održivost.

- Ističu se prednosti Mljeta u odnosu na mikrolokaciju - županija, ali i na makro područje – Republika Hrvatska – gastronomija, priroda i ribarstvo.

Svi navedeni elementi su sažeto izraženi u zajednički formuliranoj **viziji** upravljanja turizmom općine Mljet, koja glasi:

Vizija otoka Mljeta 2029. glasi: „Mljet — najzeleniji i najodrživiji otok Jadrana, gdje priroda, kultura i lokalna zajednica stvaraju premium iskustvo za ekoturiste, uz stabiliziranu populaciju i kvalitetan život za stanovnike.“

Ključni stupovi vizije

1. Premium ekoturizam

- Nacionalni park kao središte — digitalizirana rezervacija, ograničen broj posjetitelja, obavezna edukacija o zaštiti.
- Produžena sezona (svibanj–listopad) kroz gastro-festival (npr. Mljet Wine&Fish), wellness retreatove i outdoor programe.
- 70% noćenja iz aktivnog/održivog turizma (bicikli, kajaci, vodeni planinari).

2. Stabilizirana zajednica

- Broj stanovnika 1.400+ (rast od 20% od 2026.), indeks starenja <180 zahvaljujući:
 - 50 stalnih radnih mjesta u turizmu/NP-u.
 - Stambeni programi za mlade (subvencije za obitelji).
 - Obuka 100 lokalnih kadrova za ugostiteljstvo.

3. Digitalni i zeleni otok

- E-mobilnost (bicikli, golf carovi, e-skuteri) na cijelom otoku.
- 100% obnovljivi izvori (solarne elektrane, NP vodeni sustavi).
- WiFi pokrivenost + digitalna platforma za booking paketa.

Polazeći od činjenice da misija izražava temeljne vrijednosti i smjernice ponašanja koje će dovesti do ostvarenja zacrtane razvojne vizije, pri čemu je kontinuirano povećanje kvalitete života temeljni cilj svakog razvoja, nedvojbeno je da se gore iskazana vizija, osobito u uvjetima sve bržih promjena u globalnom okruženju, neće moći ostvariti primjenjujući dosad prevladavajuću poslovno razvojnu filozofiju. U tom smislu, bit će potrebno uvoditi nove (inovativne) standarde poslovnog ponašanja koji će podržavati razne oblike javno - privatnog, privatno - privatnog i javno - javnog partnerstva, odnosno koji će stvoriti društvenopolitičku klimu pogodnu za poticanje razvojnih inicijativa.

Dakle, misija turističkog upravljanja općinom Mljet treba se fokusirati na promoviranje inovativnosti i cjeloživotnog obrazovanja bez kojih neće biti moguće stvoriti konkurentan destinacijski proizvod, niti tržištu ponuditi interesantne sadržaje. Istodobno, u namjeri da turističko upravljanje ni na koji način ne ugrozi postojeći način života koji bi stanovnici htjeli i dalje održati, lokalno će stanovništvo i svi dionici turističkog razvoja, u cilju učinkovitog destinacijskog menadžmenta, biti upućeni na izgradnju

međusobnih odnosa na principima uzajamnog povjerenja, međusobnog poštovanja i suradnje. Sažimajući prethodne odrednice, definirana je sljedeća **misija** upravljanja turizmom:

Razviti održivi i inovativni turizam temeljen na prirodnoj i kulturnoj baštini Nacionalnog parka, produžiti turističku sezonu na 7 mjeseci i stvoriti 50 stalnih radnih mjesta za lokalno stanovništvo kroz premium ekoturističke proizvode."

3 ključna smjera misije

1. Premium ekoturizam (NP kao jezgra)

- Digitalizirana rezervacija NP-a.
- Paketi: „Mljet 3 dana" (NP + bicikl + gastro) umjesto jednodnevnih izleta.
- Cilj: prosječna duga boravka s 1,8 na 3,2 dana do 2029.

2. Gastro-nautički turizam (diverzifikacija)

- Mljet Wine&Fish festival (svibanj, rujan) — lokalna riba, vino, sir.
- Marina Sobra za charter jahte (100 vezova) + obavezni lokalni obrok.
- 20 novih OPG-ova s certifikatom „Mljet Original".

3. Digitalna destinacija (digitalni marketing)

- Online booking platforma svih ponuđača (smještaj + aktivnosti + NP).
- Influencer kampanja „Green Island Challenge" (10 makro-influencera).
- Cilj: 30% direktnih rezervacija (bez Booking.com provizije).

5.4. Ciljevi razvoja turizma općine Mljet

U metodološkom smislu, definiranje strateških razvojnih ciljeva direktno je povezano s potrebom svojevrsne dekonstrukcijom vizije na konkretne, detaljnije definirane operativne ciljeve koje je moguće delegirati, odnosno čije je ostvarenje moguće mjeriti, nadzirati i/ili poticati. U tom kontekstu, riječ je o ciljevima čijem ostvarenju trebaju težiti svi dionici razvojnog procesa kako bi se ostvarila zacrtana vizija.

Strateški razvojni ciljevi moraju se pridržavati osnovnih razvojnih smjernica i trebaju:

- usko korespondirati sa zacrtanom razvojnom vizijom,
- biti jasni i nedvosmisleni,
- imati pobliže specificirane učinke/rezultate koji se žele postići.

Polazeći od analize postojećeg stanja i rezultata SWOT analize, kao i evidentiranih strateških prednosti i nedostataka dostignutog stupnja razvoja turizma, a uvažavajući pritom kako globalne trendove u turističkoj potražnji, tako i odrednice razvojne vizije, prepoznata su četiri strateška cilja:

Cilj 1: Produžiti turističku sezonu na 7 mjeseci (svibanj–listopad)

- **Mjere:** Gastro festival „Mljet Wine&Fish" (2x god./god.), wellness retreatovi.
- **Ishod:** +87% noćenja (80k → 150k), prosječna duga boravka 3,2 dana.
- **Odgovorni:** TZO Mljet + NP.

Cilj 2: Digitalizirati upravljanje NP-om i turizmom

- **Mjere:** Online rezervacija NP-a, jedinstvena booking platforma (smještaj + aktivnosti).
- **Ishod:** 30% direktnih rezervacija, 100% WiFi pokrivenost u naseljima.
- **Odgovorni:** NP Mljet + Općina+ TZO Mljet

Cilj 3: Razviti aktivni i gastro turizam

- **Mjere:** 10km biciklističkih staza, 20 certificiranih OPG-ova, marina Sobra (100 vezova).
- **Ishod:** 70% premium eko/gastro paketa, potrošnja/gost 180 €.
- **Odgovorni:** Općina + TZO.

Cilj 4: Stabilizirati lokalnu radnu snagu

- **Mjere:** 50 stalnih radnih mjesta (NP + ugostiteljstvo), obuka 100 kadrova (digital + gastro).
- **Ishod:** Stopa aktivnog stanovništva 45% (+11%), +100 stanovnika.
- **Odgovorni:** Općina + NP.

TOWS podrška ciljevima:

Cilj	SO	WO	ST	WT
1. Sezona	NP brend	EU fondovi	Održivost	Digital
2. Digital	Priroda	Radna snaga	Preopterećenje	Sezonalnost
3. Aktivni	Baština	Promet	Klimatske prijetnje	Depopulacija
4. Radna snaga	Infrastruktura	Obuka	Ovisnost o strancima	Starenje

Da bi se gore navedeni ciljevi proveli, potrebno je provesti teorijski i praktični okvir prema naputcima u nastavku.

5.4.1. Stvaranje poticajnog socijalnog okruženja koje će podržavati turistički razvoj

U cilju stvaranja željenog razvojnog okruženja, potrebno je poduzeti sljedeće aktivnosti:

- Provođenje aktivne i kontinuirane edukacije lokalnog stanovništva o pozitivnim učincima turizma, što treba poduzimati da bi se minimizirali njegovi negativni učinci, kao i što je njihova uloga u razvojnom procesu;
- Upoznavanje lokalnog stanovništva s vrijednostima, raznolikošću i razvojnim potencijalom postojeće resursno - atrakcijske osnove, kao i o važnosti dodatne (usmene) promidžbe ovog područja u svakodnevnom kontaktu s turistima;
- Stvaranje preduvjeta za ubrzano osposobljavanje malih i srednjih privatnih poduzetnika zainteresiranih za investiranje u turistički sektor o svim, s tim povezanim, rizicima i što činiti

kako bi ih se učinkovito minimiziralo (mreža savjetodavnih usluga na razini općine, izdavanje operativnog „how to“ poduzetničkog vodiča, uspostava suradnje s razvojnom agencijom DNŽ i sl.);

- Primjerena i kontinuirana briga za zaštitu okoliša i kulturnih dobara na cijelom području;
- Povećanje kvalitativne razine usluživanja i razine osposobljenosti turističkih djelatnika radi osiguranja trajno kvalitetne usluge;
- Povećanje menadžerskih znanja i vještina kako na razini pojedinačnih poduzetničkih poduhvata, tako i na razini upravljanja cijelim prostorom;
- Definiranje jedinstvene, turistički orijentirane kulturne politike koja bi obuhvatila cijelo projektno područje s posebnim naglaskom na tradicionalne vrednote, navike i lokalni stil života;
- Gubici vode u vodoopskrbnom sustavu prijetnja su održivosti turizma pa je važno pokrenuti infrastrukturne projekte koji će ovaj problem trajno riješiti.
- Osim zelenog usmjerenja, inovativno se poduzetništvo okreće **digitalnim tehnologijama**, kako u proizvodnji, uslugama, tako i u promocijskim aktivnostima.
- Sređivanje stanja s odlaganjem otpada na način da se uredi u skladu s važećim zakonskim propisima.

5.4.2. Uspostava turističke strukture koja će moći udovoljiti zahtjevima potražnje inducirane tržišnom komercijalizacijom novih turističkih doživljaja područja

Cilj je nastaviti razvijati **sveukupnu turističku ponudu i promociju** (proizvode, usluge, smještaj, infrastrukturu, promotivno-edukacijske kanale) koji odražavaju specifičnosti prostora, tradicije i načina života. To podrazumijeva **jačanje lokalnih lanaca vrijednosti** povezivanjem proizvođača, obrtnika i turističkih subjekata. U cilju uspješne tržišne komercijalizacije novih turističkih proizvoda i postupnog produljenja kratke ljetne sezone, pažnju treba usmjeriti ponajviše na:

- Pобољшanje kvalitete ponude i raznovrsnosti smještajne ponude, dijelom kroz podizanje kategorijalnog razreda, a dijelom kroz obogaćivanje ponude postojećih objekata;
- Diverzifikaciju današnje (stereotipne) smještajne ponude u vlasništvu lokalnih žitelja ne samo otvaranjem malih obiteljskih hotela, već i prerastanjem većeg broja bezličnih apartmanskih jedinica u znatno tematizirane smještajne objekte (ronjenje, cikloturizam, etnoeko smještaj i sl.), sve u skladu s različitim turističkim iskustvima koje ovo područje namjerava ponuditi;
- Unapređenje raznolikosti i raznovrsnosti ponude u objektima hrane i pića kao i u slučaju prethodno navedenog smještajnog sektora, objekti hrane i pića morali bi se međusobno diversificirati ponudom, izgledom, ambijentom, kvalitetom usluživanja i cjenovno. Istodobno, neovisno o veličini i/ili vrsti objekta, svi bi trebali odražavati autohtone ambijentalne značajke prostora, kao i posebnost dalmatinske kulinarske tradicije i životnog stila;
- Proširenje ponude u sferi maloprodaje – paralelno s razvojem novih turističkih proizvoda namijenjenim specifičnim tržišnim nišama, potrebno je povećati broj današnji maloprodajnih objekata, osobito onih koje nude proizvode lokalne „kulture života“, kao i trgovina specijaliziranih za pojedine tržišne niše (ronilačka oprema, bicikli i dijelovi, trekking, nautička oprema...).

5.4.3. Diversifikacija turističkih proizvoda/atrakcija

Glavna poruka vizije odnosi se na pružanje jedinstvenih turističkih doživljaja na osnovi prirodnih ljepota i raznolikosti turističke resursne osnove kojima će se uspješno diversificirati u odnosu na ponudu potencijalno konkurentskih destinacija. Samim tim, u cilju uspješnog tržišnog repozicioniranja cijelog ovog prostora trebalo bi:

- Kreirati sve veći broj novih, inovativnih turističkih doživljaja i/ili iskustava proizašlih ponajviše na uspješnoj valorizaciji i tržišnoj komercijalizaciji još uvijek nedovoljno aktivirane resursne osnove;
- Paralelno s unapređenjem ponude tržišno komercijalizirati cijeli niz proizvoda namijenjenih „samonagrađivanja“; međusobnim partnerstvom, povezivanjem i kreativnim kombiniranjem različitih proizvoda individualnih ponuđača (smještaj i prehrana, aktivnosti, izleti, kulturni programi), inicirati razvoj cijelog spektra različitih, izrazito dojmljivih turističkih doživljaja (integrirani turistički proizvodi).
- Kontinuirano raditi na ideji uspostavljanja i kontinuiranog unapređenja tzv. integralnog turističkog lanca vrijednosti.

5.4.4. Uspostava (međunarodne) tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti / brending

Brendiranje destinacije, naselja, hotela, restorana i sve turističke, ugostiteljske i kulturne ponude postalo je jedno od najznačajnijih očekivanja u upravljanju turističkim destinacijama u Hrvatskoj. Polazeći od premise destinacijskog brenda kao moćnog marketinškog alata u izgradnji imidža i diferenciranju turističkih odredišta, a brend se smatra važnim faktorom konkurentnosti destinacije.¹⁴

U današnjem konceptu razvoja brenda destinacije značajnu ulogu igra imidž destinacije koji konačno postaje i presudan faktor za odluku o posjetu turista, ali i ulaganja stranih i domaćih investitora. Upravo zbog konkurencije, koja na turističkom tržištu je globalna, a ne lokalna, imidžem destinacije je potrebno upravljati aktivno. Međutim, samo destinaciju nije moguće brendirati bez određivanja strateške vizije destinacije, odnosno izrade razvojnih planova.

Uvažavajući činjenicu da imidž destinacije, bez obzira kakav je, utječe na konkurentsku poziciju turističkih destinacija i država, nužno je prihvatiti činjenicu da je imidžem potrebno upravljati. Upravo navedeno posebno ističe i Anholt navodeći da sve odgovorne vlade, u ime svog naroda, svih institucija i tvrtki, moraju otkriti kakva je percepcija njihove zemlje u svijetu i razvijati strategiju za upravljanje njome. Ovaj golemi zadatak postao je primarnom vještinom vlada 21. stoljeća.¹⁵

Da bismo uopće razmatrali ovaj cilj, nužno je razlučiti:

Što je destinacijski brend?	Što NIJE destinacijski brend?
brend je srž, temeljna obilježja i vrijednosti destinacije koje ne mogu biti proizvedene i koje destinaciju diferenciraju od konkurenata	<u>brend nije logo, slogan, vizualni identitet ili dizajn</u>
brend je dinamična i emotivna veza između destinacije i posjetitelja	
brend je osnova na kojoj počiva sva marketinška komunikacija i ponašanje destinacije	

BREND JE ISPUNJENO OBEĆANJE - literatura, i dosadašnja istraživanja, jasno pokazuju da se u upravljanju destinacijom brend još uvijek primarno koristi kao marketinški alat. Izazov je u današnjem

¹⁴ Telišman Košuta N.: Brendiranje turističke destinacije, Izazovi upravljanja turizmom, Institut za turizam Zagreb, 2011., str. 57

¹⁵ Anholt S.: 'Competitive Identity: A new model for the brand management of nations, cities and regions', Policy & Practice: A Development Education Review, Vol. 4, Spring, 2007. str. 3-13.

svijetu, koji je izrazito natjecateljski, a ujedno i globalan, zadržati pozornost i održavati relevantnost kao turistička destinacija.

U Hrvatskoj upravljanje brendom nema kvalitetan primjer ni za jednu destinaciju. Vrlo često mikro destinacije smatraju logo brendom destinacije, a destinacije, koje imaju potencijal razviti brend na bogatoj i autentičnoj atrakcijskoj osnovi, često nemaju plan upravljanja, pa se i upravljanje brendom odvija stihijski i pod utjecajem nacionalnih i inozemnih medija, i trendova koji ponekad inspiraciju nalaze u filmskoj industriji i upravo zbog nepostojanja plana upravljanja brendom gubi se identitet destinacije u korist trenutnih aktualnosti.¹⁶

Ovo je osobito značajno u kontekstu sve veće konkurentske borbe na globalnom turističkom tržištu u kojem će dugoročni tržišni opstanak moći ostvariti samo destinacije sposobne za pojačano navođenje međunarodnih turističkih tokova na svoj prostor. U skladu s takvom razvojnom orijentacijom, aktivnosti valja pojačano usmjeriti osobito na:

- Pažljivo osmišljenom tržišnom komercijalizacijom ključnih turističkih doživljaja i proizvoda, inicirati prijeko potrebno tržišno (re)pozicioniranje cijelog prostora u cilju stvaranja međunarodno prepoznatljivog, tržišno održivog, konkurentskog imidža;
- Stvaranje kreativnog partnerstva i podjelu uloga između turističkih zajednica i poduzetničkog sektora u kreiranju i provođenju strategije učinkovitog tržišnog predstavljanja integralnog destinacijskog proizvoda;
- Smanjenje ovisnosti o malom broju („nama naklonjenih“) geografskih tržišta i/ili touroperatora;
- Uspostavu djelotvornog i koordiniranog pristupa marketingu i koordiniranim naporima u prodaji, kroz povećanu orijentaciju na ciljane tržišne niše i suvremene distribucijske kanale (Internet, direktni marketing, emarketing)

5.5. Mjere i aktivnosti za ostvarenje razvojnog smjera

Nakon definiranja strateških ciljeva i prioriteta nužno je uspostaviti sustav operativnih mjera i aktivnosti kako bi se zacrtani ciljevi i prioriteti ostvarili. Naime, svaki od prethodno navedenih ciljeva postavlja temelje za determinaciju četo međusobno povezanih mjera i aktivnosti, koje se provode već postojećim institucionalnim sustavima ili kroz planirane projekte. Njihovo je ostvarenje moguće pratiti, nadzirati, poticati ili, prema potrebi, korigirati u vremenu važenja Plana upravljanja destinacijom.

U nastavku je dan prikaz mjera i aktivnosti/projekata u području razvoja turizma i održivog upravljanja destinacijom za provedbu u vremenskom periodu od 2026. do 2029. godine. Svrha prikaza je u prvom redu definiranje konkretnih koraka vezanih uz prioritetne razvojne potrebe svih dionika turističke strukture općine Mljet.

Ovaj prostor mogao bi prerasti u unikatni međunarodno poželjan etno-eko turistički proizvod najviše kategorije, čime bi se ne samo diversificirala postojeća turistička i smještajna ponuda, već bi se stvorio jedinstveni, novi i prepoznatljivi turistički brend. U skladu s prethodnim odrednicama, u ovoj općini ne bi trebalo biti turističke izgradnje većih razmjera (izuzetak turistička zona), dok bi se pojedine renovacije i/ili prenamjene postojećih tradicijskih stambenih i/ili stambeno gospodarskih objekata trebale odvijati uz stručni nadzor nadležne konzervatorske službe.

Ovo područje karakterizira:

- nekoliko najljepših prirodnih uvala i pripadajućih im plaža;

¹⁶ Uloga sustava turističkih zajednica u upravljanju turizmom u RH, Radovanović, Orebić 2016.

- mnoštvo skrovitih, teže dostupnih, manjih plaža i vala;
- nestvarno bistro more;
- prekrasne vizure prema Pelješcu, odnosno otvorenom moru;
- kultiviran poljoprivredni krajolik;
- odsustvo većih objekata kolektivnog smještaja (hoteli, turistička naselja);
- brojne mogućnosti za smještaj u privatnim kućama za odmor i apartmanima, namijenjenim ponajviše obiteljskom odmoru;
- popratni sadržaji (restorani, trgovine s osnovnim potrepštinama);
- relativna izoliranost – prostor idealan za bijeg od tipičnih ljetnih gužvi i istinsko stapanje s prirodnim mediteranskim okruženjem;
- Nacionalni park
- biciklistički i pješački putovi za rekreativce i pasionirane posjetitelje;
- izrazito bogata i turistički dostupna kultura života i rada tipična za južno dalmatinske otoke.

Mjera 1. Održivi turistički razvoj

Projekt 1. Uređenje morskih plaža

Projekt 2. Plan unapređenje turističkih staza

Projekt 3. Provedba sektorskih i udruženih (višesektorskih) akcija i projekata radi unapređenja komunalne, prometne i digitalne infrastrukture kao preduvjeta za održivost sveukupne turističke ponude

Mjera 2. Stvaranje poticajnog socijalnog okruženja koje će podržavati turistički razvoj

Projekt 1. Interni marketing

Projekt 2. Organizacija edukacija za turističke poslovne subjekte

Projekt 3. Među-institucijska suradnja na svim razinama radi podizanja razine svijesti zajednice o potencijalnim pozitivnim i negativnim učincima turizma

Projekt 4. Edukacija o klimatskim promjenama, ekologiji i moru za djecu i mlade

Mjera 3. Uspostava turističke infrastrukture koja će moći udovoljiti zahtjevima potražnje inducirane tržišnom komercijalizacijom novih turističkih doživljaja projektnog područja

Projekt 1. Uređenje turističkih zona

Projekt 2. Provedba sektorskih i udruženih (višesektorskih) akcija i projekata radi unapređenja javne turističke infrastrukture, zdravstvene zaštite ljudi te pristupačnosti osobama s invaliditetom, kao i njene prometne povezanosti, kako unutar Županije, tako povezanosti i s okolnim odredištima i prometnim pravcima

Projekt 3. Plan rješavanja otpadne odvodnje

Projekt 4. Plan upravljanja plažama, priobalnim područjem i morem

Projekt 5. Nova marina

Mjera 4. Diversifikacija turističkih proizvoda/atrakcija

Projekt 1. Nacionalni park – tematski plan interpretacije

Projekt 2. Uspostava sustava turističke signalizacije

Projekt 3. Unaprjeđenje kvalitete i autohtonosti gastronomske ponude

Projekt 4. Razvoj događanja na području općine Mljet – eno gastro događanja, manifestacije kulturnog i zabavnog sadržaja, tematski festivali, sajmovi i ostala događanja vezana uz Mljet i suradnju s turističkim klasterom

Mjera 5. Uspostava (međunarodne) tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti / branding

Projekt 1. Promotivni plan aktivnosti TZO Mljeta

Projekt 2. Urbano opremanje naselja

Projekt 3. Urbano opremanje naselja – pristupačnost

Projekt 4. Snažnije povezivanje manifestacija sa turističkim portfeljem

Projekt 5. Jačanje vidljivosti destinacije kroz brendiranje i informiranje i integraciju digitalnih rješenja

6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA RAZVOJ/UNAPRJEĐENJE DESTINACIJE

Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije u skladu s definiranim ciljevima, pokazateljima održivosti i razvojnim smjerom, za dionike u sustavu turizma i dionike u sustavu upravljanja turizmom. S obzirom na kratak rok izrade Plana upravljanja destinacijom za lokalne turističke zajednice koji je određen Zakonom o turizmu te činjenice da je temeljna podloga za izradu Plana upravljanja destinacijom, tj. Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, na snagu stupio tek 1. listopada 2024. godine, određeni vrlo važni podaci za izradu se nisu mogli prikupiti na vrijeme. Također smjernice iz MINTS-a su dolazile do listopada 2025.

Naime, turisti koji noće u destinaciji kreiraju značajniji ekonomski učinak, jer osim plaćanja noćenja i turističke pristojbe, oni se dulje zadržavaju u destinaciji i generiraju prihode u ugostiteljstvu, galerijama i trgovinama. Uvažavajući sve gore navedeno, dane smjernice i preporuke bit će općenitog karaktera, a detaljnije i konkretnije smjernice za dionike općine Mljet će se dati prvim izmjenama i dopunama Plana upravljanja destinacijom.

6.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Lokalna samouprava, odnosno općina Mljet, igra ključnu ulogu u uspješnom razvoju turizma. Kao nositelj raznih strateških i operativnih aktivnosti, ona ima direktan utjecaj na kvalitetu turističke ponude, zadovoljstvo posjetitelja i dugoročni prosperitet općine.

Jedinstveni boravak s autohtonim gostoljubivim stanovništvom neponovljivih tradicijskih vrijednosti temelj je razvoja turizma Općine Mljet. Turističke se aktivnosti provode na osnovama inovativnog, otpornog i održivog turizma, u interesu turista, poduzetnika i stanovnika.

Stoga su dvije su aspiracije ovog Plana upravljanja:

- Održiv i kontrolirani rast turizma s ponudom koja će se zasnivati na lokalnim resursima te koristiti dobrobiti lokalne zajednice
- Povezivanje postojećih i novih turističkih proizvoda

Predstavnici lokalne vlasti izuzetno su važni dionici u svakom razvojnom procesu. Naime, uronjeni u problematiku lokalne zajednice i dobro upoznati s njezinim aspiracijama, vrlo su često inicijatori razvojnih projekata te inicijalno lobisti kod relevantnih županijskih i/ili državnih tijela. Projektima u domeni turističkog razvoja mogu davati načelnu podršku i kadrovsku potporu, a samo u izuzetnim slučajevima raspolažu s dovoljno financijskih sredstava i kadra da ih mogu i samostalno financirati. Međutim, unatoč nedostatku financijskih sredstava, lokalna samouprava može namaknuti dovoljna sredstva za pripremu potrebne projektne dokumentacije uz koju bi se lakše lobiralo kod tijela županijske i državne uprave ili pronalazilo investitore u zemlji i inozemstvu. Preduvjet za to je prepoznavanje mogućeg doprinosa turizma društveno-ekonomskom razvoju područja pod njihovom jurisdikcijom. Općina Mljet je zadužena za kreiranje dugoročne vizije razvoja turizma, usklađene s potrebama lokalne zajednice i turističkog tržišta. Ona razvija detaljne strategije koje definiraju ciljeve, prioritete i aktivnosti za postizanje te vizije. Također, općina koordinira sve aktivnosti vezane uz razvoj turizma, uključujući planiranje investicija, promociju destinacije, razvoj turističkih proizvoda i usluga te upravljanje turističkim resursima. Zadaća je općine osiguranje infrastrukture, tj. ulaganje u kvalitetnu turističku infrastrukturu kao što su ceste, parkirališta i komunalna oprema. Sve su to stavke od ključne važnosti za privlačenje i zadržavanje turista.

Lokalna samouprava uspostavlja i održava partnerske odnose s različitim dionicima u turizmu, kao što su ugostitelji, kulturni djelatnici i lokalno stanovništvo. Kroz zajednički rad moguće je postići sinergiju i optimizirati rezultate.

Općina Mljet je odgovorna za zaštitu i očuvanje kulturne baštine i prirodnih ljepota Mljeta. Održivost je ključni element razvoja turizma, a općina mora osigurati da se turističke aktivnosti odvijaju na način koji ne ugrožava okoliš. U suradnji s Turističkom zajednicom i Nacionalnim parkom, a dio unutar svojih ovlasti, bi trebala:

- izrade potrebne prostorno-planske i/ili druge projektne dokumentacije nižeg reda, nužne za razvoj pojedinih turističkih razvojnih zona/lokaliteta;
- podizanja svijesti među lokalnim stanovništvom o važnosti svakog pojedinca u turističkom razvoju (interni marketing), kako bi svi žitelji općine, bez obzira na njihovu povezanost i/ili uključenost u turističko privređivanje, djelovali kao svojevrsni „unapređivači prodaje“ destinacije;
- osiguranja „servisa“ za pružanje sustavne i kontinuirane stručne pomoći poduzetnicima koji se žele uključiti u turistički razvoj;
- povećanja efikasnosti rada općinskih upravnih tijela u cilju eliminiranja različitih administrativnih prepreka s kojima se poduzetnici na razini lokalne samouprave često susreću;
- institucionalne pomoći i podrške privatnim poduzetnicima (potencijalnim investitorima) pri stvaranju novih turističkih proizvoda;
- poboljšavanja kvalitete komunalne infrastrukture, a posebno rješavanja fekalne odvodnje, održavanja čistoće javnih površina i adekvatnog zbrinjavanja otpada, odnosno hortikulturnog uređenja naseljenih područja;
- sudjelovati u organizaciji kulturnih manifestacija koje privlače turiste i obogaćuju turističku ponudu,
- sudjelovati u razvoju tematskih ruta i staza koje povezuju kulturne, povijesne i prirodne znamenitosti, što čini turističko iskustvo zanimljivijim,
- podržati lokalne proizvođače promoviranje lokalnih proizvoda i organizacijom manifestacija koje predstavljaju eno-gastronomske specijalitete,
- ulaganjem u edukaciju turističkih djelatnika osigurati kvalitetne usluge i zadovoljstvo turista,
- razvijati digitalne alate za promociju destinacije.

Općina Mljet ima ključnu ulogu u oblikovanju budućnosti turizma unutar svojih administrativnih granica, jer kroz strateško planiranje, koordinaciju, investicije i suradnju s različitim dionicima, ona može doprinijeti razvoju održivog i profitabilnog turizma koji će dugoročno koristiti cijeloj zajednici.

Razvoj destinacije Mljet treba ići smjerom premium održivog turizma, s fokusom na NP kao jezgru i rješavanjem demografskih/sezonskih izazova. Preporuke su razvijene iz SWOT, misije i planova Općine/NP-a za 2026.–2029., prilagođene tvojim interesima (baština, staze, smještaj, promet).

Preporuka	Akcija	Prioritet	Vrijeme	Korist
1. Kapacitet NP-a	Max broj posjeta/dan + obvezna online rezervacija	Visok	2026.	Štiti prirodu, veća potrošnja/gost

Preporuka	Akcija	Prioritet	Vrijeme	Korist
2. Gastro brend	20 OPG + festival Wine&Fish 2x/god.	Visok	2026.–27.	Produžava sezonu, lokalni prihod
3. Digitalna suradnja	Jedinstvena booking platforma svih ponuđača	Srednji	2026.	Direktne rezervacije, manje provizija
4. Radna snaga	50 stalnih mjesta + obuka 100 kadrova	Visok	2026.–29.	Zadržavanje mladih, kvaliteta usluge
5. Prometna povezanost	Marina Sobra + linije Dubrovnik–Mljet	Srednji	2027.	+20% turista, nautički turizam
6. Održivost	100% obnovljivi + Natura 2000 certifikat	Visok	Kontinuirano	EU fondovi, premium pozicioniranje

6.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica općine Mljet ima ključnu ulogu u daljnjem razvoju turizma općine Mljet.

- ***Vođenje evidencije o potrebama destinacije te kreiranje ciljanih projekata, odnosno sudjelovanje u projektima unapređenja javne turističke infrastrukture*** kao podrške razvoju turističkih proizvoda, imajući u vidu zelene i digitalne standarde, standarde zaštite prostora od apartmanizacije/preizgrađenosti, kao i standarde zdravstvene sigurnosti i pristupačnosti turizma osobama s invaliditetom.

Važno je razvijati nove turističke proizvode kao što su:

- tematske ture – kreiranje tematskih tura koje će se fokusirati na povijest, umjetnost, gastronomiju ili prirodu,
- doživljaji – organiziranje doživljaja kao što su kuhanje s lokalnim stanovništvom, berba maslina ili grožđa, umjetničke radionice ili radionice izrade suvenira,
- aktivni odmor - promoviranje aktivnog odmora poput biciklizma, trčanje, hodanja.
- **Integracija poljoprivrede i marikulture si turizmom** moguća je kroz projekte, udružene aktivnosti i sl. Pritom TZ može inicirati razvoj oznaka kvalitete za lokalne poljoprivredne i prehrambene proizvode, poticati suradnju između restorana i lokalnih poljoprivrednih proizvođača te nastaviti organizirati gastronomske i druge povezane manifestacije koje promoviraju autohtonu kuhinju i proizvode područja.

U vidu poticanja održivosti i zaštite okoliša Turistička zajednica mora poticati razvoj ekološki prihvatljivih oblika turizma, kao što je smještaj u eko-objektima. U suradnji s općinom Mljet treba raditi na očuvanju povijesne jezgre i tradicionalnih običaja te poticati lokalno stanovništvo i posjetitelje na recikliranje i smanjenje upotrebe plastike.

Isto tako, treba nastaviti aktivno koristiti društvene mreže za promociju destinacije i planirati razvoj mobilne aplikacije koja će turistima pružiti sve potrebne informacije o destinaciji. Radi općeg zadovoljstva turizmom nužno je uključivanje lokalnog stanovništva u turističke aktivnosti kako bi se osjećali kao dio priče te promoviranje lokalnih proizvoda i organiziranje manifestacija koje predstavljaju eno gastronomske specijalitete. S ciljem produženja turističke sezone organizirati kulturna, sportska i eno gastronomska događanja u kasnu jesen i rano proljeće, a Mljet promovirati kao destinaciju za odmor tijekom jeseni i proljeća.

Jednako važno je uvođenje sustava praćenja i evaluacije, tj. redovito praćenje broja posjetitelja, njihovog zadovoljstva i ekonomskog utjecaja turizma kako bi se Plan upravljanja destinacijom prilagodio na temelju dobivenih podataka. Mljet ima veliki potencijal za daljnji razvoj turizma. Kroz fokusiranje na svoje jedinstvene karakteristike, razvoj novih proizvoda, održivost i digitalnu transformaciju, Turistička zajednica može učiniti Mljet još atraktivnijim za posjetitelje.

Uloga turističke zajednice institucionalno je povezana organiziranom i sustavnom promocijom destinacijskih turističkih proizvoda. Osim toga, uloga turističkih zajednica je i unapređenje općih uvjeta boravka turista, podizanje kvalitete turističkih usluga, razvijanje svijesti o gospodarskim i ostalim učincima turizma i sl. Ove institucije donošenjem zakona o turizmu dobivaju „ingerenciju“ nad razvojem i upravljanjem pojedinačnim turističkim resursima, tako i nad upravljanjem pojedinim turističkim mjestima i/ili mikrolokalitetima, međutim i dalje im nedostaje financijskih sredstava. Stoga se turistička zajednica svodi na inicijatore aktivnosti, a uspješnost njihovih inicijativa ovisi o spremnosti ostalih aktera – predstavnika javne vlasti i privatnih turističkih poduzeća – da surađuju na razvoju pojedinačnih projekata, kako stručno, tako i financijski bitno su različite. Naime, općinske turističke zajednice imaju znatno veću ulogu i puno veću odgovornost po novom zakonu:

- kreiranje i promicanje prepoznatljivog turističkog imidža (uključujući i stvaranje brenda)
- sudjelovanje u kreiranju i izradi popratnih promotivnih materijala (osobito u funkciji promocije novih turističkih proizvoda);
- pojačanu suradnju s turističkim zajednicama drugih jedinica lokalne samouprave DNŽ u cilju bolje prezentacije integralnog sustava turističkih doživljaja cijelog dubrovačkog priobalja, kao i u cilju efikasnijeg trošenja raspoloživih financijskih sredstava;
- pojačanu promociju raspoloživog sustava turističkih iskustava i za tržište spremnih proizvoda i pojedinih njegovih karakterističnih proizvoda odabranim tržišnim nišama na geografski najinteresantnijim tržištima, ali i stanovnicima i poslovnim subjektima Zagreba i drugih velikih gradova RH;
- **Uspostava sustava za upravljanje i praćenje razvoja turizma** neodvojiva je od podizanja kompetencija u smislu prikupljanja i obrade podataka potrebnih za upravljanje održivošću turizma destinacije. Za praćenje napretka koje je utemeljeno u novim zakonskim i provedbenim propisima, ključna je aktivna suradnja svih dionika (lokalne vlasti, tvrtki i javnih ustanova te gospodarskih subjekata i lokalnog stanovništva). Važna je i organizacija redovitih sastanaka, radionica s konzultacijama kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno uspostavio tijek podataka potrebnih za upravljanje.

TZO Mljet treba postati „centralni booking i brend menadžer“ destinacije, koordinirajući NP, Općinu i ponuđače za premium turizam. Preporuke su operativne, budžetirane i usklađene s Programom rada TZO 2026. te tvojim interesima (smještaj, baština, staze).

Preporuka	Akcija	Budžet (k€/god.)	KPI	Vrijeme
1. Digitalna platforma	Booking portal svih ponuđača (smještaj + NP + aktivnosti)	30	30% direktnih rezervacija	2026.
2. Gastro festival	Wine&Fish Mljet (svibanj/rujan) — 20 OPG + masterclass	25	15k posjećenika/festival	2027.–29.
3. Influencer marketing	10 makro-influencera (eko/outdoor) — #MljetGreenChallenge	15	1M reach/god.	Kontinuirano
4. Premium paketi	„Mljet 3 dana" (NP + bicikl + gastro); suradnja s hoteom	20	3,2 dana boravka	2027.
5. Regionalni marketing	Dubrovnik–Mljet cruise ture + DNŽ kampanja	10	+20% noćenja iz regije	2027.
6. Analitika turizma	KPI dashboard (noćenja, potrošnja, NPS) — mjesečni izvještaji	5	Kvartalni review s dionicima	2027.

Operativne smjernice za TZO

1. **Struktura:** Osnovati „Digitalni tim" (2 osobe) za platformu i analitiku.
 2. **Suradnja:** Mjesečni „Turistički savjet" (TZO + NP + Općina + 5 ugostitelja).
 3. **Financiranje:** 50% priljev (provizija platforme), 30% Lokalni razvojni fond, 20% sponzori (OPG, hoteli).
 4. **Praćenje:** Svakih 3 mjeseca review KPI-ja; korekcija ako <80% cilja.
- Ukupni učinak:** +50% noćenja, 180 € potrošnja/gost, TZO kao ključni igrač destinacije

6.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Ključni dionici u turizmu općine Mljet su lokalno stanovništvo, iznajmljivači i civilne i udruge za kulturu.

Lokalno stanovništvo je temelj svake uspješne turističke destinacije, a njihovo sudjelovanje u donošenju odluka i uključivanje u turističke aktivnosti je ključno.

Poduzetnici (ugostitelji, trgovci suvenirima i drugi poduzetnici) trebaju biti podržani u razvoju kvalitetnih usluga i proizvoda, a vinari poticani za kvalitetnu in house prezentaciju, jer su oni prvi dojam turista o destinaciji.

Razvoj turizma u općini Mljet treba biti održiv i usmjeren na očuvanje njegove autentičnosti. Kroz suradnju svih dionika moguće je stvoriti još atraktivniju destinaciju koja će privlačiti sve više posjetitelja.

- **Koordinirana suradnja** između Općine, razvojne agencije, obrazovnih institucija i sektora poduzetništva u provedbi turističkih projekata. Za razvoj inovativnih turističkih proizvoda potrebno je uključiti obrazovne institucije u razvoj edukacijskog turizma, dok sportske i rekreativne udruge mogu pridonijeti razvoju aktivnog turizma kroz planiranje outdoor i avanturističkih aktivnosti te sportsko-rekreativnih sadržaja. Također, komunalna poduzeća i institucije za zaštitu prirode surađuju u održavanju i očuvanju prirodnih atrakcija te usmjeravanju aktivnosti za održivi razvoja prostora destinacije.
- **Definiranje jasnih standarda smještajne i ugostiteljske ponude** radi trenutnih zahtjeva zelene tranzicije i digitalne transformacije EU-27 cilj je usmjeriti postojeće i buduće smještajne i ugostiteljske objekte ne samo ka tržišnim potrebama, već i ulaganju u održive načine poslovanja koje štede resurse i smanjuju rashode, štiteći time resurse (energija, voda, tlo, bioraznolikost) te prostor.
- **Korištenje digitalnih tehnologija kod oglašavanja i poslovanja** danas je nužnost pa je za to potrebna platforma suradnje i baza novih znanja, koje trebaju biti uspostavljene od strane upravljačkih struktura u turizmu i gospodarstva Općine.

Dionici (NP, Općina, ugostitelji, OPG, agencije, DNŽ) moraju koordinirano raditi na premium održivom turizmu, s TZO Mljet kao središnjim koordinatom. Preporuke su specifične po ulozi, usklađene s Planom razvoja interesa (infrastruktura, baština, staze).

Dionik	Smjernice/Preporuke	Prioritet	Kontakt/Vezivanje
Nacionalni park Mljet	- Online rezervacija + max 5k posjeta/dan - Edukacija posjetitelja (Natura 2000) - EU projekti „Obnova prirode“	Visok	np-mljet.hr mjesečni savjet TZO
Općina Mljet	- Marina Sobra proširenje (100 vezova) - E-mobilnost (bicikli, skuteri) - Ceste Kozarica–Ropa + stambeni programi	Visok	opcinamljet.com.hr općinski fondovi

Dionik	Smjernice/Preporuke	Prioritet	Kontakt/Vezivanje
Ugostitelji/Hoteli	- Premium paketi „Mljet 3 dana" (NP+gastro) - Certifikat „Mljet Original" kvalitete - Sudjelovanje na festivalu	Srednji	TZ Mljet platforma rezervacija
OPG/Lokalni proizvođači	- 20 certifikiranih OPG (vino, sir, riba) - Masterclass na festivalu - Pakiranje proizvoda za suvenire	Srednji	OPG udruga TZO festival
Agencije/Guide	- Vodički programi (staze, NP ture) - Paketiranje aktivnosti (bicikl + kajak) - THK certifikacija	Nizak	THK TZO paketi
DNŽ Županija	- Regionalni marketing Dubrovnik–Mljet - Fondovi za turiza - Cruise linije	Srednji	dnz.hr regionalni savjet

Koordinacijske smjernice

1. **„Turistički savjet Mljeta":** Mjesečni sastanci (TZO vodi) — pregled KPI-ja, rješavanje problema.
 2. **Komunikacija:** Zajednička platforma (Slack/Teams) + kvartalni newsletter.
 3. **Praćenje:** TZO vodi KPI dashboard (noćenja, potrošnja, zadovoljstvo).
 4. **Sankcije:** Nepoštivanje certifikata/granica → isključenje iz promocije.
- Učinak:** Sinhronizirani dionici → +50% noćenja, stabilna zajednica, premium pozicioniranje.

7. POPIS PROJEKATA

Plan upravljanja destinacijom kao svoj sastavni dio sadrži popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije te popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

7.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti

UREĐENJE MORSKIH PLAŽA			
OPIS PROJEKTA	Sunce i more jedan je od važnih turističkih proizvoda općine. U skladu s tim potrebno je dodatno urediti i opremiti plaže na području općine. Potrebno u opremiti plaže tuševima, ležaljka, te ostalom plažnom opremom.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Plaže predstavljaju ključan turistički sadržaj za destinaciju. Razina njihove uređenosti i atraktivnost izravno utječe na zadovoljstvo samih korisnika. One predstavljaju dodatan odmorišni sadržaj, a prilikom uređenja potrebno je planirati ih da budu pristupačne za ranjive skupine korisnika i posjetitelja.		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Održavanje plaža - Uređenost prostora - Opremanje plaža novom opremom		
VRIJEDNOST PROJEKTA	20.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		Riješeni	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)		-	

PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

PLAN UNAPREĐENJA TURISTIČKIH STAZA			
OPIS PROJEKTA	Turističke staze na području općine intenzivno se razvijaju zadnjih godina. Staze trebaju biti umrežene, obilježene i promovirane kako bi korisnici upoznali prirodne specifičnosti i lokalne zanimljivosti ovog kraja. Neizostavna je i prateća oprema u obliku manjih odmorišta s klupama i kantama za otpad, fitness točaka, dječjih igrališta... kao i rasvjete na frekventnim šetnicama.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Pješačke i biciklističke staze i šetnice predstavljaju izvrstan turistički sadržaj za upoznavanje destinacije. Razina njihove uređenosti i atraktivnost izravno utječe na zadovoljstvo samih korisnika. One predstavljaju dodatan rekreacijski sadržaj, a prilikom planiranja novih staza potrebno je planirati ih da budu pristupačne za ranjive skupine korisnika i posjetitelja.		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- održavane postojećih staza - opremljene postojećih staza i šetnica - izrada novih staza		
VRIJEDNOST PROJEKTA	45.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		-	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA		Turistička infrastruktura	
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)		-	

PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

INTERNI MARKETING			
OPIS PROJEKTA	U fazi zatečenog stanja turističkog upravljanja destinacijom, interesi i/ili prioriteti pojedinih razvojnih dionika (nositelji javne vlasti, turistička zajednica, privatni iznajmljivači, privatni ugostitelji, najšira populacija) ponešto se razlikuju. Samim tim, vrlo je teško uskladiti uloge, ali i odgovornosti pojedinih aktera u procesu turističkog razvoja. U takvoj situaciji, većina razvojnih dionika djeluje autonomno, pri čemu se postižu suboptimalni učinci što stvara percepciju nemoći i apatije.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Vodeći računa o tome interni marketing i promocija usmjereni su na: - uspostavu klime međusobnog povjerenja i suradnje svih razvojnih dionika, - senzibiliziranje nositelja javne vlasti o potrebi uspostave dijaloga i suradnje s istaknutim predstavnicima kako privatnog sektora, tako i komunalnih poduzeća i turističkom zajednicom (javno-privatna i javno-javna partnerstva), - osiguranje konzistentne kvalitete usluge na razini cijele destinacije, - informiranje stanovništva o mogućnostima za ulaganja u turizam, - prezentacije turističkih atrakcija široj populaciji i poučavanje o tome kako usmenim preporukama promovirati destinaciju		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Dinamiziranje turističkog razvoja		
VRIJEDNOST PROJEKTA	3.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		50%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		-	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA		-	
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		-	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	

ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029 (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

(a) ORGANIZACIJA EDUKACIJA ZA TURISTIČKE POSLOVNE SUBJEKTE			
(b) Među-institucijska suradnja na svim razinama radi podizanja razine svijesti zajednice o potencijalnim pozitivnim i negativnim učincima turizma			
OPIS PROJEKTA	Organizacija edukacija za turističke poslovne subjekte je projekt koji ima cilj podizanje razine stručnih znanja i vještina sudionika u turizmu, radi jačanja konkurentnosti, održivosti i otpornosti destinacije na tržištu. Takav projekt polazi od potreba lokalnih turističkih subjekata za stjecanjem ili usavršavanjem novih kompetencija, praćenjem aktualnih trendova, te prilagođavanjem poslovanja u skladu sa strateškim planovima razvoja destinacije.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Podizanje svijesti i znanja zaposlenika o važnosti očuvanja okoliša, energije, lokalnih resursa i kulturne baštine izravno utječe na okolišne, ekonomske i društvene pokazatelje održivosti (npr. smanjenje potrošnje resursa, povećanje zadovoljstva lokalne zajednice, očuvanje identiteta)		
NOSITELJI PROVEDBE	- TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Analiza potreba sudionika i destinacije – prikupljanje podataka i definiranje konkretnih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne za unapređenje održivog turizma te identificiranje ciljne skupine sudionika. - Suradnja ključnih dionika – uključivanje javnog i privatnog sektora, lokalne zajednice i stručnjaka iz turizma radi zajedničkog planiranja sadržaja edukacije i jačanja komunikacije između sudionika. - Izrada edukacijskog programa – izrada detaljnog programa edukacija (radionice, trening, webinar, praktična nastava), osiguravanje stručnih predavača, odabir relevantnih tema (održivost, digitalizacija, upravljanje resursima, inovacije). - Provedba edukacija – organizacija dinamičnih i praktično usmjerenih obrazovnih aktivnosti s aktivnim sudjelovanjem polaznika. - Trajna podrška i nastavak edukacije – poticanje kontinuiranog učenja, stvaranje mreže za razmjenu iskustava i nastavak dijaloga među dionicima turističkog razvoja.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	10.000 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTN DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		50%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		-	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA		-	

STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	-
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	NE
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	-
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

PLAN UPRAVLJANJA PLAŽAMA, PRIOBALNIM PODRUČJEM I MOREM	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Plan upravljanja plažama, priobalnim područjem i morem Općine Mljet” usmjeren je na održivo upravljanje obalnim prostorom, zaštitu prirodnih resursa te unapređenje kvalitete turističke i komunalne infrastrukture na području Općine Mljet. Cilj projekta je uspostaviti strateški i operativni okvir za plansko korištenje plaža, priobalja i morskog prostora, uz očuvanje krajobraznih, ekoloških i društvenih vrijednosti. Projekt obuhvaća analizu postojećeg stanja plaža i obalnog pojasa, evidentiranje infrastrukturnih potreba, procjenu opterećenja tijekom turističke sezone te definiranje mjera za zaštitu mora i obalnog ekosustava. Poseban naglasak stavlja se na održivi razvoj turizma, prilagodbu klimatskim promjenama, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te povećanje sigurnosti i dostupnosti plaža za lokalno stanovništvo i posjetitelje. Planom će se definirati smjernice za uređenje i korištenje plaža, organizaciju sadržaja i aktivnosti na pomorskom dobru, upravljanje otpadom i otpadnim vodama, zaštitu bioraznolikosti, regulaciju sidrenja i pomorskog prometa te mjere za očuvanje kvalitete mora. Također će se predvidjeti aktivnosti vezane uz edukaciju lokalne zajednice i podizanje svijesti o važnosti očuvanja priobalnog prostora. Provedbom projekta Općina Mljet stvorit će preduvjete za dugoročno održivo upravljanje obalnim područjem, povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva, očuvanje prirodne baštine te razvoj konkurentne i odgovorne turističke destinacije.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt „Plan upravljanja plažama, priobalnim područjem i morem Općine Mljet” doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti kroz uspostavu sustavnog i dugoročnog modela upravljanja obalnim prostorom temeljenog na načelima zaštite okoliša, održivog turizma i racionalnog korištenja prirodnih resursa. Projekt pridonosi očuvanju kvalitete mora i obalnog ekosustava kroz definiranje mjera za smanjenje onečišćenja, kontrolu otpada i otpadnih voda te zaštitu prirodnih staništa i bioraznolikosti. Planirane aktivnosti usmjerene su na smanjenje negativnog utjecaja turističkih i gospodarskih aktivnosti na okoliš, uz istovremeno očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti područja.

	Doprinos održivosti ostvaruje se i kroz poticanje održivog turizma, uređenje i upravljanje plažama u skladu s prihvatnim kapacitetima prostora te povećanje sigurnosti, dostupnosti i kvalitete javne infrastrukture. Projekt uključuje smjernice za prilagodbu klimatskim promjenama, zaštitu obale od degradacije i erozije te odgovorno upravljanje pomorskim dobrom. Poseban doprinos projektu daje uključivanje lokalne zajednice i podizanje svijesti o važnosti očuvanja mora i priobalja kroz edukativne i informativne aktivnosti. Time se jača odgovorno ponašanje korisnika prostora i dugoročno osigurava održivo korištenje prirodnih resursa za buduće generacije. Provedbom projekta stvaraju se temelji za uravnotežen razvoj Općine Mljet, uz usklađivanje gospodarskih, društvenih i okolišnih interesa te povećanje otpornosti obalnog područja na buduće razvojne i klimatske izazove.		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2027.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2029.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Izrada plana upravljanja plažama, priobalnim područjem i morem Općine Mljet - Definiranje mjera za zaštitu mora, obale i prirodnih staništa - Unapređenje infrastrukture i dostupnosti plaža za stanovnike i posjetitelje - Uspostava smjernica za održivo korištenje pomorskog dobra i razvoj turizma - Edukacija lokalne zajednice i jačanje kapaciteta za dugoročno upravljanje obalnim područjem		
VRIJEDNOST PROJEKTA	12.000,00 €	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA	DA		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		Riješeni	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)		-	

PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

RAZVOJ DOGAĐANJA NA PODRUČJU OPĆINE MLJET – ENO GASTRO DOGAĐANJA, MANIFESTACIJE KULTURNOG I ZABAVNOG SADRŽAJA, TEMATSKI FESTIVALI, SAJMOVI I OSTALA DOGAĐANJA VEZANA UZ MLJET I SURADNJU S TURISTIČKIM KLASTEROM	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Razvoj događanja na području Općine Mljet” usmjeren je na jačanje turističke prepoznatljivosti destinacije kroz organizaciju i razvoj eno-gastro događanja, kulturno-zabavnih manifestacija, tematskih festivala, sajmovi i drugih javnih događanja. Cilj projekta je obogatiti turističku ponudu, produžiti turističku sezonu te stvoriti prepoznatljiv identitet Mljeta kao destinacije doživljaja. Projekt obuhvaća planiranje i organizaciju različitih tipova događanja koja valoriziraju lokalnu gastronomiju, vina, maslinovo ulje, tradiciju i kulturnu baštinu područja. Poseban naglasak stavlja se na suradnju s lokalnim proizvođačima, udrugama, kulturnim institucijama te klasterom kako bi se stvorila zajednička i koordinirana regionalna ponuda događanja. Planirane aktivnosti uključuju razvoj godišnjeg kalendara manifestacija, konceptualno osmišljavanje događanja, promociju kroz digitalne i offline kanale te jačanje brenda Općine Mljet kao autentične mediteranske destinacije. Događanja se oslanjaju na održivi pristup, s naglaskom na lokalne proizvode, tradiciju i uključivanje zajednice. Provedbom projekta doprinosi se jačanju lokalne ekonomije, povećanju turističke potrošnje, očuvanju kulturne baštine te stvaranju prepoznatljivog identiteta Mljeta kao atraktivne destinacije tijekom cijele godine. Održivost Projekt „Razvoj događanja na području Općine Mljet” doprinosi održivosti kroz jačanje lokalnog gospodarstva, očuvanje kulturne baštine i razvoj cjelogodišnje, manje sezonski ovisne turističke ponude. Održivi učinak očituje se u poticanju korištenja lokalnih proizvoda i usluga (eno-gastro ponuda, OPG-ovi, obrti), čime se smanjuje ovisnost o uvoznim sadržajima i povećava ekonomska korist za lokalnu zajednicu. Time se jača kružna lokalna ekonomija i potiče zapošljavanje. Projekt doprinosi i očuvanju kulturne i tradicijske baštine kroz organizaciju manifestacija koje promoviraju lokalne običaje, gastronomiju i identitet Mljeta, uz aktivno uključivanje stanovništva i udruga u provedbu događanja. S aspekta okolišne održivosti, naglasak je na odgovornom upravljanju događanjima, smanjenju otpada, korištenju lokalnih resursa te organizaciji manifestacija u skladu s kapacitetom prostora kako bi se izbjeglo preopterećenje okoliša. Dodatno, projekt smanjuje sezonalnost turizma i potiče ravnomjerniju raspodjelu posjetitelja kroz godinu, čime se doprinosi stabilnijem i održivijem razvoju destinacije Općine Mljet..
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt „Razvoj događanja na području Općine Mljet” doprinosi održivosti kroz jačanje lokalnog gospodarstva, očuvanje kulturne baštine i razvoj cjelogodišnje, manje sezonski ovisne turističke ponude. Održivi učinak očituje se u poticanju korištenja lokalnih proizvoda i usluga (eno-gastro ponuda, OPG-ovi, obrti), čime se smanjuje ovisnost o uvoznim sadržajima i povećava ekonomska korist za lokalnu zajednicu. Time se jača kružna lokalna ekonomija i potiče zapošljavanje. Projekt doprinosi i očuvanju kulturne i tradicijske baštine kroz organizaciju manifestacija koje promoviraju lokalne običaje, gastronomiju i identitet Mljeta, uz aktivno uključivanje stanovništva i udruga u provedbu događanja. S aspekta okolišne održivosti, naglasak je na odgovornom upravljanju događanjima, smanjenju otpada, korištenju lokalnih resursa te organizaciji manifestacija u skladu s kapacitetom prostora kako bi se izbjeglo preopterećenje okoliša.

	Dodatno, projekt smanjuje sezonalnost turizma i potiče ravnomjerniju raspodjelu posjetitelja kroz godinu, čime se doprinosi stabilnijem i održivijem razvoju destinacije Općine Mljet		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - TZO Mljet - klaster	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet - klaster
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Razvoj i jačanje eno-gastro, kulturnih i zabavnih manifestacija u Općini Mljet - Stvaranje prepoznatljivog godišnjeg kalendara događanja - Promocija lokalnih proizvoda, tradicije i kulturne baštine Mljeta - Produženje turističke sezone i povećanje turističke potrošnje - Jačanje suradnje između Općine Mljet, lokalnih proizvođača i susjednih klastera		
VRIJEDNOST PROJEKTA	90.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		Riješeni	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)		-	
NAPOMENA			

EDUKACIJA O KLIMATSKIM PROMJENAMA, EKOLOGIJI I MORU ZA DJECU I MLADE			
OPIS PROJEKTA	Obzirom na to da su klimatske promjene ozbiljna i značajna pojava koja neće nestati, važno je ovu temu približiti široj javnosti, a posebice djeci i mladima. Uz edukacije, priprema slikovnice.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Svrha ovog projekta je putem edukacije djecu i mlade informirati klimatskim promjenama, educirati ih, zainteresirati i aktivirati za promjene.		
NOSITELJI PROVEDBE	- TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2026.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Održavanje edukacije - Izrada slikovnice - Promo materijal		
VRIJEDNOST PROJEKTA	5.000,00 €	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA	NE		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		50%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI			
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?			
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?			
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029 (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)		-	
NAPOMENA			

UREĐENJE TURISTIČKIH ZONA	
OPIS PROJEKTA	Projekt uređenja turističkih zona u sklopu plana upravljanja destinacijom općine Mljet osmišljen je kako bi bila omogućena održiva valorizacija ključnih lokaliteta, unapređenje turističke infrastrukture te dugoročna ravnoteža između gospodarskog razvoja, zaštite prirodne i kulturne baštine te kvalitete života lokalnog stanovništva.

	Usklađivanje turističkog razvoja s prostornim planom i željenim prihvatnim kapacitetom destinacije, pri čemu se osobito vodi računa o zaštiti vrijednih obalnih, arheoloških i prirodnih područja.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Razvoj novih proizvoda , stvaranje preduvjeta za produljenje sezone Povećanje turističkih prihoda Povećanje turističke atraktivnosti općine Prostorno planske turističke zone su ključan instrument za racionalno upravljanje turističkim razvojem, prelazak na održive modele te balans između potrebne izgradnje i očuvanja najvrjednijih lokaliteta i resursa općine.		
NOSITELJI PROVEDBE	Općina Mljet u suradnji sa stručnim konzultantima i privatnim investitorima	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2026.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	Do dolaska investitora
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Definiranje projekta - Provjera tržišne održivosti i procjena financijske isplativosti - Priprema projektne dokumentacije - Provedba natječajnog postupka - Izbor investitora - Početak izgradnje		
VRIJEDNOST PROJEKTA	10.000.000 €	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	investitori
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTN A DOKUMENTACIJA	DA		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA			
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA			
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI			
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)		-	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)		-	
NAPOMENA			

PROVEDBA SEKTORSKIH I UDRUŽENIH (VIŠESEKTORSKIH) AKCIJA I PROJEKATA RADI UNAPREĐENJA JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE, ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI TE PRISTUPAČNOSTI OSOBAMA S INVALIDITETOM, KAO I NJENE PROMETNE POREZANOSTI, KAKO UNUTAR ŽUPANIJE, TAKO POVEZANOSTI I S OKOLNIM ODREĐIŠTIMA I PROMETNIM PRAVCIMA			
OPIS PROJEKTA	Razvoj i rekonstrukcija javne turističke infrastrukture: uređenje šetnica, biciklističkih i pješačkih staza, javnih plaža s pristupima za osobe s invaliditetom, odmarališta, vidikovci, javni sanitarni čvorovi, info točke. Unapređenje zdravstvene zaštite turista: osiguranje stalnih i mobilnih turističkih ambulanti, brzo dostupne hitne medicinske službe u turističkim zonama te provedba informativnih kampanja i edukacija za turiste i dionike Povećanje pristupačnosti: prilagodba javne infrastrukture osobama s invaliditetom, uključivanje taktilnih površina, zvučnih vodiča, pristupnih rampi, osposobljavanje javnog i privatnog prijevoza za potrebe osoba s poteškoćama kretanja. Prometna povezanost: optimizacija lokalnog i regionalnog javnog prijevoza, bolja koordinacija autobusnih, željezničkih, pomorskih i avio-linija prema turističkim središtima, te ulaganje u infrastrukturne projekte koji omogućuju lakše spajanje s okolnim odredištima.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt se temelji na suradnji lokalnih vlasti, turističke zajednice, zdravstvenih ustanova, prometnih poduzeća, udruga invalida i privatnog sektora, kroz zajedničke radne skupine i integrirane akcijske planove. Elementi projekta uključuju istovremenu realizaciju radova na turističkim i prometnim kapacitetima, edukaciju zaposlenih (npr. prijevremena zdravstvena skrb, inkluzivni pristup) te zajedničko praćenje učinka projekta kroz specifične pokazatelje održivosti, pristupačnosti i zadovoljstva korisnika. Projekt ovakvog tipa ima ključnu ulogu za razvoj pametnih, dostupnih i sigurnih destinacija, uz poticanje društvene uključenosti i regionalne konkurentnosti na globalnom turističkom tržištu.		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2027.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Detaljna analiza potreba – identifikacija ključnih problema vezanih uz infrastrukturu, zdravstvo, pristupačnost i promet te prikupljanje mišljenja lokalne zajednice i svih uključenih dionika. - Izrada integriranog akcijskog plana – objedinjavanje sektorskih prioriteta (turizam, zdravstvo, promet, socijala) u jedinstven projektni dokument s jasnim ciljevima, prioritetima i definiranim odgovornostima. - Osiguranje izvora financiranja – identifikacija nacionalnih, županijskih i EU fondova, donošenje financijskog plana i upravljanje resursima		
VRIJEDNOST PROJEKTA	20.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/ nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNJA DOKUMENTACIJA	DA		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI		-	
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa os navedenog	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?		NE – ništa od navedenog	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)		NE	
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU		-	

ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029 (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

NOVA MARINA U MLJETSKOM KANALU			
OPIS PROJEKTA	Na cijelom prostoru mljetskog priobalja danas ne postoji nijedna suvremena luka nautičkog turizma za potrebe sve većeg broja nautičara koji plove ovim akvatorijem. S obzirom da bi izgradnja jedne luke nautičkog turizma, izgradnjom potrebnih infrastrukturnih sustava, odnosno priključenjem na već postojeće, uvelike pridonijela ne samo poduzetničkoj aktivnosti lokalnog stanovništva te dodatnom turističkom aktiviranju cijelog razmatranog prostora Mljetskog kanala, mišljenja smo da ne bi trebalo previše sumnjati u tržišnu opravdanost takvog ulaganja.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	- Unapređenje nautičke ponude Mljeta - Razvoj novih proizvoda - Stvaranje preduvjeta za produljenje sezone - Povećanje turističkih prihoda - Povećanje turističke atraktivnosti Mljet		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet - DNŽ - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Etabilirana konzultantska kuća - Budući investitor - pobjednik natječaja	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2029.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2033.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Unapređenje nautičke ponude Mljeta - Razvoj novih proizvoda - Stvaranje preduvjeta za produljenje sezone - Povećanje turističkih prihoda - Povećanje turističke atraktivnosti Mljeta		
VRIJEDNOST PROJEKTA	15.000.000,00 €	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	INVESTITOR
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	DA		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA			
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA			
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI			

OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA	
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	NE
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	-
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

NACIONALNI PARK – TEMATSKI PLAN INTERPRETACIJE			
OPIS PROJEKTA	Cilj projekta izrade Tematskog plana interpretacije za nacionalni park je uspostaviti jedinstven i sustavan okvir za interpretaciju prirodne, kulturne i povijesne baštine parka, kako bi se posjetiteljima omogućilo kvalitetno, edukativno i autentično iskustvo te povećala svijest o važnosti očuvanja zaštićenog područja.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Izravni rezultati uključuju povećanje turističke atraktivnosti destinacije, produljenje turističke sezone, razvoj specifičnih proizvoda (tematske ture, edukativni sadržaji) te jačanje identiteta zajednice i promociju regije kao jedinstvene povijesne destinacije.		
NOSITELJI PROVEDBE	Općina Mljet, NP, TZO Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2027.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2029.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	Razvijanje interpretacijskih ruta i centara koje povezuju povijesne, kulturne i prirodne znamenitosti s multimedijalnim i edukativnim sadržajima za različite profile posjetitelja. Primjena suvremenih tehnologija poput virtualne stvarnosti, interaktivnih izložbi i digitalnih vodiča za bolje iskustvo i razumijevanje povijesti.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	75.000,00 €	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva, nacionalni fondovi, EU fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	da		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		20%	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		MINTS, MRRFEU, MP	
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI			
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			

STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	NE
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	-
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

URBANO OPREMANJE NASELJA I URBANO OPREMANJE NASELJA - PROSTUPAČNOST			
OPIS PROJEKTA	Uređenje javnih površina na načina da su dostupne i stanovnicima i turistima, a također i osobama s poteškoćama u razvoju je nužno u današnje doba.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	- Uređenje sportskih igrališta - Uređenje dječjih igrališta - Uređenje javnih površina i manjih zelenih površina		
NOSITELJI PROVEDBE	- TZO Mljet - Općina Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2027.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Uređenje naselja - Postavljanje urbane opreme		
VRIJEDNOST PROJEKTA	40.000,00 € godišnje	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/ nacionalni fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Ne		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA			
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA			
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI			
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA			
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?		NE – ništa od navedenog	

STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	NE – ništa od navedenog
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	NE
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	-
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINACIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-
NAPOMENA	

7.2. Popis projekata od posebnog značaja za destinaciju

Uređenje lučice na Mljetu			
OPIS PROJEKTA	Projekt uređenja lučice na Mljetu obuhvaća proširenje postojećih vezova postavljanjem modernih, plutajućih pontona. Cilj je povećati kapacitet luke, poboljšati sigurnost priveza i osigurati kvalitetnije uvjete za lokalne brodare i posjetitelje. Novi pontoni bit će prilagođeni različitim veličinama plovila te opremljeni nužnom infrastrukturom, uključujući priključke za vodu i struju. Uređenjem lučice Mljet dobiva funkcionalniji, uređeniji i održiv prostor koji doprinosi razvoju nautičkog turizma i ukupnoj atraktivnosti destinacije.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Smanjen pritisak na obalu, bolja kontrola prometa na moru, povećana sigurnost, manji okolišni utjecaj modernih pontona.		
NOSITELJI PROVEDBE	Općina Mljet, Lučka uprava, Komunalno društvo	LOKACIJA PROVEDBE	Lučica Mljet
POČETAK PROVEDBE	U RAZDOBLJU 2026-2029	ZAVRŠETAK PROVEDBE	U RAZDOBLJU 2026-2029
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Izrada idejnog i glavnog projekta - Ishođenje potrebnih dozvola - Nabava i ugradnja pontona - Instalacija priključaka (voda, struja) - Završno testiranje i puštanje u rad		
VRIJEDNOST PROJEKTA	cca. 2 milijuna eura	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	vlastita sredstva / nacionalni fondovi / EU fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	idejni projekt, glavni projekt, troškovnik, studija utjecaja na okoliš (po potrebi)		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA		10–20% ukupne vrijednosti projekta	
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA		NPOO, fondovi kohezijske politike	

IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	riješeni – na pomorskom dobru
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA	pomorsko dobro pod upravljanjem Lučke uprave
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	Nije započeto.
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	Nije započeto.
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	DA
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	povećanje kvalitete nautičke ponude i jačanje konkurentnosti destinacije
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	DA – povećanje prihoda iz nautičkog turizma
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	DA
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	NE
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	DA
NAPOMENA	-

Sportsko-rekreacijski centar Mljet			
OPIS PROJEKTA	Projekt predviđa dogradnju postojećeg sportskog kompleksa u Mljetu izgradnjom otvorenog ili natkrivenog bazena te teniskih terena. Cilj je povećati sportske sadržaje za lokalno stanovništvo, omogućiti trenažne uvjete klubovima te stvoriti nove sadržaje za sportski turizam.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Poticanje aktivnog života, povećanje javnih sportskih sadržaja dostupnih lokalnoj zajednici i turistima, unapređenje infrastrukture bez negativnih utjecaja na okoliš.		
NOSITELJI PROVEDBE	Općina Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	Mljet
POČETAK PROVEDBE	U RAZDOBLJU 2026-2029	ZAVRŠETAK PROVEDBE	U RAZDOBLJU 2026-2029
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Izrada projektno-tehničke dokumentacije - Ishođenje građevinske dozvole - Izgradnja bazena - Izgradnja teniskih terena - Uspostava sustava održavanja i upravljanja		
VRIJEDNOST PROJEKTA	2-3 milijuna eura	VLASTITA SREDSTAVA/SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/nacionalni fondovi/EU fondovi

POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTN DOKUMENTACIJA	idejni i glavni projekt, geodetski i geomehanički elaborati, troškovnik		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA	10–20% projekta		
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA	EU fondovi za sport, Ministarstvo turizma i sporta		
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	riješeni – u vlasništvu Općine Mljet		
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA	javno dobro u vlasništvu Općine		
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	Nije započeto.		
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	Nije započeto.		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	DA		
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	razvoj sportskog i obiteljskog turizma, poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva		
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	DA – povećanje sportske ponude, dolazak sportskih klubova i rekreativaca		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	DA		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	NE		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	DA		
NAPOMENA	-		

PLAN RJEŠAVANJA OTPADNE ODVODNJE			
OPIS PROJEKTA	Plan rješavanja otpadne odvodnje na području Općine Mljet temelji se na modernizaciji, proširenju i održivom upravljanju kanalizacijskim sustavima, uz izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i niz organizacijskih mjera prilagođenih lokalnim potrebama. Sustav za odvodnju otpadnih voda predviđen je u sklopu infrastrukturnih objekata (Neum-Mljetski kanal) prostornim planom općine, s obveznom izgradnjom kanalizacijske mreže i pročišćivača za naselja duž glavnih turističkih zona		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ukupno gledano, izgradnja sustava odvodnje za područje Općine Mljet je fazni višegodišnji proces koji se planira, financira i provodi etapno, uz kontinuirano praćenje i prilagodbu prema lokalnim potrebama i raspoloživim sredstvima		
NOSITELJI PROVEDBE	- Općina Mljet	LOKACIJA PROVEDBE	- Općina Mljet
POČETAK PROVEDBE	2027.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2030.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA	- Povećanje turističke atraktivnosti projektnog područja - Povećanje zadovoljstva posjetitelja - Smanjivanje količine otpadne odvodnje u more		

	- Dugoročna zaštita marikulture		
VRIJEDNOST PROJEKTA	75.900.000,00 €	VLASTITA SREDSTAVA/ SUFINANCIRANJE	Vlastita sredstva/ nacionalni fondovi/EU fondovi
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTN DOKUMENTACIJA	DA		
IZNOS VLASTITOG FINANCIRANJA	20%		
OSTALI MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA	MRRFEU, MP		
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	-		
OSNOVA ZA RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA	-		
STATUS IZRADE POTREBNE STUDIJSKE DOKUMENTACIJE (PROFIL PROJEKTA; STUDIJA PREDIZVODLJIVOSTI/IZVEDIVOSTI; IZRAĐENA ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI -CBA)?	-		
STATUS IZRADE POTREBNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (IZRAĐEN IDEJNI PROJEKT; ISHODOVANA LOKACIJSKA DOZVOLA; IZRAĐEN GLAVNI PROJEKT; MOGUĆNOST GRADNJE PREMA PRAVILNIKU O JEDNOSTAVNIM I DRUGIM GRAĐEVINAMA I RADOVIMA; ISHODOVANA GRAĐEVINSKA DOZVOLA)?	-		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE (DA/NE)	DA		
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM CILJU	-		
ZNAČAJAN I MJERLJIV/ IZRAVAN ILI NEIZRAVAN POZITIVAN FINANCIJSKI UČINAK NA SEKTOR TURIZMA I POVEZANE SEKTORE	-		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA ZAPOČINJE S PROVEDBOM U RAZDOBLJU VAŽENJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM KOJIM JE PREDVIĐEN (2026. – 2029.) (DA/NE)	-		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA IMA MINIMALNO IZRAĐENU STUDIJU/PROJEKTNU DOKUMENTACIJU PREMA PROPISU KOJIM SE REGULIRA ODOBRAVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA ZA KOJE OBVEZE PREUZIMAJU PRORAČUNSKI KORISNICI I JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE (DA/NE)	-		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA PRELAZI MINIMALNU VRIJEDNOST OD 1.000.000 MILIJUNA EUR (DA/NE)	-		
NAPOMENA			